UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P.D. Lvdovici Gomes, Episcopi Sarnensis, sacri Palatii Auditoris, Commentarii in iudiciales regulas Cancellariae

Gómez, Luis

Lvgdvni, 1557

Regula de iure quæsito non tollendo, per uiginti & tres quæstiones distinguitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63697

Visual Library

ſtan.conſtitutionibus & regulis cãcellariæ, priuilegiis, A
indultis, tam ordinariis collatoribus, quàm quibuſcun-
e aliis perſonis cuiuſcunq; dignitatis, gradus, ordinis,
l conditionis exiſtant: conceſsis & concedendis, cum
ibuſcunq; clauſulis derogatoriis, &c, quorum tenores
beri voluit pro expreſsis, &c. Nam ſub iſta generalitate
rborum, quorũ tenores, &c. poſita in dicta regula Pau-
voluit Rota cenſeri derogatum regulæ cancellariæ edi-
in fauorem cardinalium, quæ diſponit cardinales non
mphehendi ſub regulis cancellariæ poſt primã editio-
m in poſterum edendis, niſi illæ ipſorum fauorem con-
nát, vel ipſæ conſtitutiones edendæ de eorundem ca-
nalium, vel maioris partis eorum conſilio conditæ fue-
t. Nam fuit concluſum coram me non ſolùm per illas B
auſulas generales, cenſeri derogatum regulæ prædictæ,
m clauſulis derogatoriis contentis in ea, ac ſi de verbo
verbum fuiſſent in d.reg. Pauli expreſſæ, ſed etiam vo-
erũt domini cenſeri omnino derogatum indultis cardi-
lium, nulla de eis ſpeciali mentione facta. Et ita ego de
o menſe Nouembr. M. D. XXXVII. ſententiam domini
uli confirmaui. Et idem in ſimili clauſula tenet And. Si-
l. in cle. 1. nume. 26. de re iudic. vt latius per eum.

Iſta tamen limitatio recipit reſtrictionem, vt procedat,
ſi regula quæ per dictam clauſulam, quorũ tenores, &c.
nſetur derogata, requirat ſpecialem & indiuiduam men
onem. Nam tali caſu non cenſeretur ſublata per dictam
auſulam, quorum tenores, niſi in ſpecie de illa regula fie C
t mentio, vt verba aliquid operentur. Ita in terminis di-
t Fely. in c. nonnulli. in 9. colum. verſic. tertia declaratio,
c. de reſcrip. vbi exemplum ponit in tribus regulis cãccel.
uæ habent prædicta verba, vt ibi latius per eum.

DE IVRE QVÆSITO NON TOL-
LENDO, REGVLA.

ITEM *ne per varias, quæ pro commiſsionibus haben-
dis in cauſis fiunt ſuggeſtiones, iuſtitia poſtponatur,
idem dominus noſter decreuit, & declarauit ſuæ in-
tentionis fore, quòd deinceps per quamcunque ſigna-
turam, ſeu conceſsionem, pro commiſsionibus huiuſmo
, per ſanctitatem ſuam, vel de eius mandato factam, nulli ſibi ius
æſitum quomodolibet tollatur.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D

PRAEFATIO.

ISTA regula varias habuit temporum mutatio
Bened.13.eius primus author, eam primùm ge
edidit, vt videlicet locum haberet in quibuſcu
tiis beneficiorum vacantium. Quam quidem Be
gul.nullus Rom.Pontificum vſque ad Nico. 5.q
nu.8.approbarunt. Et quod eſt magis mirandum
aliã regulam fecerant de iure quæſito non tollē
verò 5.nulla etiam facta mentione de regu. Bene
reſtrinxit & immutauit, volẽs eam tantũ habere
conceſsionibus factis pro cõmiſsionibus haben
ſis. Et huius reg. Nico.tenorem imitati fuerũt ſ
pontifices vſq; ad tempora Alex.papæ. 6. qui p
E nium addidit ad regulã iſtam verba, videlicet, ſe
tis declarationis, & gratiis, etiam motu proprio,
illa verba pro commiſsionibus habendis, quæ e
Nic. Et ſic illa reg. Nic. quæ fundabatur in ſugge
ampliata fuit per Alex. ad quamcũq; gratiã, ſeu
etiam motu proprio lite pendente obtentũ. Qu
Alex.ampliationem, ſiue additionem poſterio
ces vſque ad Hadri. 6. ſequuti ſunt. Hadri. verò 6.
mutauit. Nam dum prædeceſſores voluerunt re
gratiis tantùm lite pendẽte impetratis, locũ habe
pter illa verba regulæ, pro commiſsionibus habẽ
ſis, Had. regulã extẽdit, & voluit habere locũ et
tiis ante litem motã emanatis. Quam additionẽ
F dri. feciſſe quidã autumãt, quia intellexerat Rot
lud tẽpus firma interpretatione tenuiſſe regulã
cõceſsionibus emanatis lite pẽdente locũ ſibi v
propter prædicta verba regulæ pro cõmiſsionib
dis in cauſis, &c. vt de iſta Hadri. intẽtione autho
chior Baldazinus, tunc inſignis ſacri cõſiſtorij ad
qui fuit vnus ex aſsiſtẽtibus, cõpoſitioni regular
ſcriptum reliquit in quibuſdã notulis regularũ H
eius ſcriptis. Et ſic per huiuſmodi prouiſionẽ H
eſt, ꝙ illud quod prius in interpretatione prude
obſeruatione Rotæ cõſiſtebat, hoc idẽ per regul
legis vicẽ obtinet, manifeſtum fieret: ſed Clem
driani ſucceſſor nihil magis abhorrens, quàm H
ſtigia ſequi, hoc additamẽtum Hadriani non ap

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

regulas ſuorũ prædeceſſorum Alex.Iulij, & Leonis eſt A
itatus. Paulus verò.3. nunc feliciter imperans, Hadri.in
nnib.eſt ſequutus. Itaq; ex iſtis omnibus apparet quan-
fuerit iſtius regulæ varietas, quãta voluntatis diſſenſio.
uamobrem ne ſub incerto vagemus, reg.Inno.quæ me-
ã inter vtrũq; tempus fuit, & quę reperitur in quinternis
otæ ſcripta, & ſecundũ quam fuit pluries iudicatum, in-
rpretandam aſſumã, addendo poſtea verba modernarũ
g.ꝓut res ipſa poſtulabit.Rẽ ipſam igitur aggrediamur.

QVAESTIO PRIMA.

Gitur quæro pro intelligentia totius regulæ, & eorum
quæ inferius in aliis quæſtionibus dicentur, quid opere-
tur, vel comprehendat iſta clauſula communiter in lite-
apoſtolicis apponi ſolita, videlicet, Dummodo tẽpore B
atæ præſentium non ſit alteri in beneficio ius quæſitum.
SOLVTIO. Quidam dixerũt iſtius clauſulæ expreſsio-
m, quæ ſecundùm ſtylum cancellariæ in beneficiis non
ſeruatis maximè litigioſis ſemper ponitur, nihil operari
eo, quia in literis ſemper talis clauſula ſubintelligitur
iure, licet non exprimatur, vt tradit Fely.in cap.capitu-
m.colum.17.verſicu.de duobus.de reſcrip. facit tex.in c.
tuarum.de author.& vſu pallij.capit. ex parte.el tertio.
ibi not.Abb.in 2.notabili.de decim.cum vulga.Et ideo
preſsio eorum quæ tacitè inſunt, nihil operatur.l.condi
nẽs.ff.de cond.& demonſt.Et hoc procedit etiã ſi gra-
a motu proprio cõceſſa fuiſſet, quia etiã in ea ſubintelli-
tur prædicta clauſula quatenus nõ tollatur ius quæſitũ, C
dicit dec. Rotæ in antiquis. 445. incip. nota licet pro-
rius motus. Et ob eam cauſam ſi papa in ſuis literis tol-
ret collationem alteri factam, in dubio intelligitur de
ollatione inualida, non autem de valida, ne tollatur ius
uæſitum, vt dicit Compoſtella.in cap.cauſam.de reſcrip.
am ſexcentis concor. vt ſcribit Iaſon, in l.fin.in 4. colum.
de conſtitu.princip.Et Decius in conſi.191. vbi multipli-
ter hoc dictum declarat.

Et hoc, quòd princeps in dubio non præſumatur velle
ollere ius quæſitũ, procedit etiã ſi ille de cuius iure agi-
ur, eſſet infidelis vel Iudæus, vt dicit Ab.in c.quæ in eccle
arũ.de cõſt.poſt Inn.in ca.quod ſuper his.de voto.Hinc
uenit, ꝙ ſi aliquo caſu cõtingeret papã ius tollere, præſu

D mitur hoc per circũuentioné & importunitatem
quàm per voluntatem feciſſe, vt latè probat Fely
cũ olim. in 3. & 4. co. de re iudic. adeò quòd tali cl
reſcripti impropriãda ſuntpotiùs, quàm propriè i
do, alteri præiudicent: vt tradit Roma. conſil. 334.
mum. Decius conſi. 11. col. 5. Iaſo. in l. ex facto. in 4.
ff. de vulga. & pupil. Imò potius debent interpreta
nihil operentur, quàm quòd indebitè quis damn
tiatur, vt not Iaſ. poſt gloſſ. Bartolum, & alios. l.
computatione. colum. fin. C. de iur. deliber.

Et hoc procedit etiam ſi reſcriptũ emanaret in
piæ cauſæ, vt probat Iaſon in l. fin. column. 6. ff. de
princ. poſt Alex. in l. pactum quod dotali. col. 2. C.
E Nam licet viduis & pupillis, ac aliis piis cauſis m
beamus, non tamen adeò, vt aliis prçiudicium in
vt dicit tex. in c. ex tenore. de for. compe. & in ca.
dona. inter virum & vxo. Cùm igitur iſta clauſula
papæ ſubintelligatur, ergo ſi exprimitur per eund
dum, quo ineſt, nihil operabitur, iuxta cõmunes
ſiones, quas ponit Abb. in cap. ſignificaſti. in gloſſ.
ctio. poſt legiſtas in l. hæc verba. de lega. primo.

Alij verò dixerũt totum oppoſitum, videlicet i
ſulam tacitè ſubintellectam, non eſſe penitus inu
minus operari, quàm ſi in literis exprimeretur, vt
conſi. 176. colum. penul. vbi voluit quòd papa in
cenſeatur velle tollere ius quæſitum principalit
F quens, ſecus autem ſi ſecundariò, vel in cõſequen
petat. vbi verò talem clauſulam exprimeret, vide
lere omne ius quomodolibet competens, ſiue p
ter, ſiue in conſequẽtiam. Vides ergo quòd exp
rum quæ inſunt, multum operatur. facit quod di
cap. ſuper literis. in 8. col. verſi. 5. reg. de reſcrip. E
ctis igitur apparet quæſtioné eſſe dubiá. Quicqu
ſit, prima opinio cõtra Rom. videtur verior per c
cta fuerunt ſuperius, imò fortius dico quòd talis
expreſſa non ſolùm plus non operatur, vt voluit
expreſsio eius facit, quod minus operetur, quàm
ſa non fuiſſet. Quod in ſpecie ita demõſtrari pot
vt dictum eſt, reſcriptum papæ etiam motu prop
ta ſcientia conceſſum in dubio non cenſeretur al

iudicium inferre non ſolùm magnum, ſed neque modicũ, A
neque in re, nec ad rem, vt dicit gloſſ. in verbo præiudiciũ.
in c.cum olim. de conſue. Quã poſt Domi. ibi multũ com
mendat Fely. in d.c. cauſam. in 9. col. & in ca. ſuper eo. in 2.
col. de offi. deleg. & Iaſ. in l. quotiens. C. de preci. impe. of-
fe. & in auth. quas actiones, in 4. col. C. de ſac. ſan. eccleſ.
tradit Claudius Aquen. in l. 1. col. 15. ff. de conſtitu. princ. cũ
ſexcentis concord. per Decium congeſtis in conſil. 407.
col. fi. & conſil. DCVI. col. fin. & adeò hoc eſt verum quòd
in omnibus prædictis caſibus, quando præſcriptum vide-
retur præiudiciale, poſſet probari papam non fuiſſe bene
informatum, vt ibi probat Decius. Quicquid dixerit Cor-
neus in conſil. 83. col. penul. lib. 4. Nam iura allegata per B
eum loquuntur, quando apparet de clara mente principis
volentis ius quæſitum tollere, non autẽ quando ſumus in
dubio, vt in ſpecie declarat Decius in d.c. quæ in eccleſia-
rum. in 10. col. verſi. quartus caſus, &c. Et omnia iſta proce
dunt in dubio ex tacita & ſubintellecta clauſula. Et tamen
ſi talis clauſula exprimatur in literis, illa ſolùm præſeruat
ius quæſitum in re, non autem ad rem. vt dicit expreſsè
Calde. in conſil. 8. in fin. titu. de reſcrip. & Rom. in conſil.
256. Et tenet etiam Domi. & alij in cap. fi. in prin. & §. fi. de
conceſ. præb. lib. 6. Ecce ergo q; plus nocet expreſſa iſtius
clauſula, quàm ſi tacita & ſubintellecta fuiſſet.

Habemus igitur ex prædictis vnum caſum notabilem
ad limitationẽ eorũ quæ dicit Abb. in d. cap. ſignificaſti. Et C
docto. in d.l. hæc verba. quòd nõ ſolùm expreſsio eorum
quæ tacitè inſunt, nihil operatur, vt ipſi dicunt: ſed illa ex-
preſsio facit quòd magis reſtringatur diſpoſitio, & minus
operetur, q̃ ſi facta non fuiſſet, vt patet ex ſuperius dictis.

Illud tamen quod dictum eſt, clauſulam prædictã, dum-
modo alteri non ſit ius quæſitum, præſeruare ius in re, &
ad rem, debet intelligi, quando papa expreſsè ſcribit cum
intentione præiudicandi. Tunc enim, quia nõ apparet de
quantitate præiudicij, interpretãtur verba de minori præ-
iudicio, & ſic de iure ad rem. Secus autem in dubio, quia
tũc intelligeretur nolle præiudicare, nec in vno iure, nec
in alio, vt ſuperius dictũ eſt. Vbi tamen conſtaret papã vel
le etiã in iure quæſito in re præiudicare, hoc poſſet facere,
præſertim in beneficialib. in qb. habet abſolutã poteſtatẽ.

D vulg.c.2.de præb.lib.6.vt notat expreſsè Calde.in co-
tit.de reſcrip. Et Alex.in conſil.101. in 5. col.libr.1. N-
beneficialibus tanta eſt papæ poteſtas, q̇ poſſet ep-
pro libito voluntatis de ſuo epiſcopatu ad alium tr-
re. Quia omnia beneficia mundi ſunt manualia,&
diĉtialia reſpectu papalis poteſtat.vt dicit Bal.in l.-
col.2.& ſequen.C. de precib. imper. offe. Et ideo p-
gratiam reuocare poſt ius alteri quæſitum, ſi non-
aliquid pro illa,vt dicit idem Bal.in l.qui ſe patris.-
penul.C.vnde libe.ſequitur Soci.in conſil.156.pro-
mento.in 2.col.& conſil.164.viſa bulla.in 7.col.

Illud tamen quod dictũ eſt de iure ad rem, videl-
mens papæ volentis ius tollere,debet in tali iure in-
E tari,vt minus præiudicet,limitatur ſecũdum domin-
tę intelligi debere non de omni iure ad rem,prout-
cta intelliguntur per iura communia, ſed tantũ de-
rem competenti ex acceptione expectantis.ſecus ve-
iure ad rem competenti ex electione & præſenta-
Quia tale ius bene præſumitur præſeruatum.Ita dic-
ci.16.in titulo de præbẽd.in nouis.rationem ponit-
ciſio.Quia in primo caſu, licet præiudicetur expe-
non per hoc ex toto gratia ſua perimitur,cũ poſsit-
aliud vacãs beneficium acceptare,cum hoc pendeat-
luntate ſua. Secus verò eſt in iure competenti ex el-
ne,vel præſentatione: quod ſi amittatur, eius acq-
erit difficilis,cùm pendeat à voluntate alterius. Na-
F rare aliam electionem vel præſentationem, nõ dep-
à voluntate electi, vel præſentati, ſed eligentium v-
ſentantium, qui poſſunt de facili mutata voluntate
eligere vel præſentare. faciles enim ſunt homines-
ſentiendũ,vt in l.itẽ ſi vnus.§.principaliter. ff. de ar-

Et hæc deciſio procedit magis ex quodam ſtylo p-
ſciente papa,& tacitè approbante, quàm de iure,-
Egid.deciſi.167.

Quæ omnia de plano procedũt loquendo de iſta-
ſula quatenus tollatur ius quæſitũ, appoſita in reſc-
ſecus tamen quo ad iſtã regulam, in qua tale ius ex-
ptatione expectãtis quæſitum cõprehenditur. & eſt-
derabile:quia ſi illud lite pendẽte tollitur, erit locus-
gulæ,quia ſicut in alio iure quæſito nõ pręſumitur-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

velle mutare ſtatũ rei litigioſę, niſi expreſſè hoc appareat, A
ita neq; in iſto iure ex acceptatione procedẽs, vt expreſſè
dicit Egidius in conſil. 24. in 7. dubio. Imò propter tale ius
acquiſitum vigore acceptationis impeditur ſubrogatio li-
te pẽdẽte, quia in gratia ſubrogationis apponi ſolet clau-
ſula, quatenus nõ tollatur ius quæſitũ, quæ clauſula verifi
cabitur in iure acceptationis, quia tali caſu hoc ius eſt con
ſiderabile, vt notanter cõcludit idẽ Egidius in conſilio 35.
col. fin. Nec obſtat prædicta deciſio. 16. cum aliis ſuperius
allegatis, quia non loquuntur quando tollitur ius lite pen
dente, prout loquitur iſta regula, quod eſt menti tenen-
dum. Regula igitur iſta hoc caſu manebit firma.

Et quod dictum eſt de acceptatione quæ in reſcriptis
non præſeruatur vigore prædictæ clauſulæ, idem dicendũ B
eſt de oppoſitione circa beneficia patrimonialia quæ fit à
filiis patrimonialibus in Palentin. Collaguritan. & aliis lo
cis Hiſpaniæ. Nã per illam ſolam oppoſitionẽ non tribui-
tur ius in re, neq; ius ad rem, niſi ſuper hoc fuiſſet aliqua
conſtitutio ſynodalis, vel conſuetudo hoc diſponens, vel
ſi dicere volumus, vigore illius oppoſitionis quouiſmodo
competere ius ad rem, illud eſſet ſimile cõpetenti ex acce
ptatione. Et ſic ratio cõſiderata in dicta deciſione 16. mili-
tat in d. iure opponendi, vt iudicauit Rota in vna corã D.
Hugone de Spina de anno 1519. vt meminit D. Guliel. in re
collectis deciſionũ. Et hoc ius opponẽdi habet locũ etiã,
quando nõ ſolũ ex cõſtitutionibus ſynodalibus compete
ret filiis patrimonialibus, ſed etiã quando ex ordinatione C
teſtatoris tãtũ volentis proximiorẽ de ſuo genere ad be-
neficiũ præſentari. Nã tali caſu per oppoſitionẽ proximio
ris acquiritur illi ius conſiderabile, adeò ꝙ virtute dictæ
clauſulæ quatenus nõ tollatur ius quæſitum, videtur præ-
ſeruari. Vt nouiſſimè cõcluſit Rota in vna Oxomen. capel
laniæ de Serõ corã R. D. Raynaldo Petrutio de mẽſe Iu-
nio 1539. Quæ de plano procedunt quãdo ius opponendi
cõpetit vigore alicuius cõſtitutionis vel ordinationis. Se-
cus verò vbi nulla eſſet conſtitutio, ſed ſimplex vſus ſe op-
ponẽdi: nã talis oppoſitio nõ dat ius. Ratio aſsignari po-
teſt, quia ſi priuetur hoc caſu opponens ſua oppoſitione,
nõ videtur per hoc dãnũ ſentire, ex quo nõ eſt acquiſitum
ius in aliqua cõſtitutione. Quia propriè dãnũ eſt diminu-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D tio patrimonij,vt in l.damnum.cum ſequen.ff.de da
fect.Quæ diminutio conſideratur etiã reſpectu lucri,
do illud acquiſitum eſſet radicatum , & tali etiam ca
amittere,eſt damnũ ſentire,vt eſt gloſſ.in l.nõ ampli
fi.de leg.1.cum concor.vt ſcribit Iaſ.in l.ex facto.in
ff.de vulg.& pupil. Sed quando lucrum adhuc radic
non fuiſſet,illud amittere,non eſſet damnum ſentire
de ius adeundi facilè tollitur, quia non eſt ius radica
vt probat Lauren.Calcaneus in conſil.7. col.penul.
omnia militant in acceptatione , & iure opponendi
patrimonialibus cõpetenti , de quibus etiam aliqui
in illa quæſtione de iure conditionali. Et quia illud
quod ex priuatione acceptationis vel oppoſitionis
E tat,ex quo dependet ex lucro nondum radicato,&
reſpectum ad illud,reputatur lucrum, & nõ damnũ,
gloſſ.notabilem in l. ſi duo. ff. de acquir. hæred. &
Socinus in l.cum queritur.ff.de re.dub.Iſta tamen,
non procedunt in præſentatione , quæ propter ratio
iam dictam tribuit ius ad rem conſiderabile. Hoc
limitatur aliquibus modis.

Primò non habere locum ,quando præſentatio
per præſentatum acceptata nõ fuiſſet. Quia tali ca
diceretur præſentatus habere ius ad rem , nec inte
non præſeruaretur vigore dictæ clauſulæ,nec dicta
la intelligeretur de tali iure,iuxta ea quæ dicit Abb.
cũ Bertoldus.de re iudi.in 3.col.& ante ipſum Calde
F ſil.17.tit.de iure patro.cũ cõcor.vt ſcribit Roch.Cur
tract.iur.patro.inverbo ius.in 4.q.Et reaſſumũt qui
mode.in nouo tract.iur.patro.fo.302.vbi ſuper hoc
ſcribunt.Requiritur ergo in primis acceptatio præſe
per quã acceptationẽ cõtrahũtur ſpõſalia de futuro,
cit Calde.in cõſi.9.tit.de iure patro.Quẽ ita declara
der.de ſancto Nazario(aliâs nuncupati de Ripa)in
de iudic.in 15.col.num.71.Quod verũ putarẽ ego q
præſentatio eſt facta ſuperiori. Tunc enim contra
ſponſalia,etiã ſi ſuperior præſentationẽ nõ admitta
concurrit conſenſus patroni & præſentati.Aliâs ſi n
cta ſit ſuperiori,licet pręſentatus cõſentiat,nõ dici
ſentatio,ſed quædã nominatio,vt dicit Cal. in c.cap
34.q.de reſcrip.& inferius dicetur,& tenẽt Moder.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

prã.Ergo in omnibus iſtis caſibus requiritur præſentatio- A
nem factam fuiſſe ordinario , quo ad acquirendum ius ad
rem,vt dicit etiã Bal. in Margarita ſua in verbo, patronus.
Admiſsio ergo ſuperioris ſolùm requiritur,quo ad acqui-
rendum ius in re, quod reſultat ex inſtitutione, per quam
inſtitutionẽ ſponſalia de futuro,quę per ſolã pręſentatio-
nem factam ordinario fuerunt contracta, reſoluuntur ſeu
tranſeunt in matrimonium de pręſenti.Nam proditum eſt
in iure,quòd ex ſolo contractu nondum executo,non ac-
quiritur ius in re,vt tradit Iaſ.in l.ſi quis maior.C.de tranſ
act.in 3.col.verſi.limito iſtam l.&c. Requiritur ergo,quòd
præſentatio ſit facta ſuperiori , quo ad acquirendum ius
ad rem,etiam ſi ſuperior non admittat,ſed quo ad quęren
dum ius in re,requiritur admiſsio. Et iſta ſunt maximi mo B
menti, quo ad vnum effectum , quia licet patroni nomi-
nent,& eligãt præſentandum, & tradant inſtrumentũ no-
minato,valet tamẽ prouiſio papę antequã ſit facta pręſen
tatio ſuperiori,etiã ſi habent prædictã clauſulã, quatenus
non tollatur ius quæſitum.Quia non tollitur iſto caſu per
illam aliquod ius, neq; in re, neque ad rem.Quia,vt dixi,
ius ad rem per acceptationẽ nominati,& pręſentationem
factã ſuperiori,quęritur:Ius verò in re,per inſtitutionem.
Et neutrum horum præceſsit prouiſionem papæ.Ideo va-
let eius prouiſio,vt notabiliter declarant in terminis mo-
der.de ſylua in tract.beneficiorum,in 3.parte q.11.col.an-
tep.Et idem de acceptatione videtur hoc caſu dicendum.

Secundò limitatur dicta concluſio procedere quando C
præſentatio fuerit facta à patrono clerico, ſecus ſi à laico.
Ita reperio iſtã concluſionẽ in terminis limitare Io.Crot-
tum de mõte Ferrato.in c.quod autẽ.de iure patr.in 2.no
tabili.Rationem differẽtiæ ponens,quam dicit nouam,vi-
delicet,quia præſentatus à clerico,quãdo eſt idoneus,ha-
bet ius fixum,& irreuocabile,ex quo clericus patronus va
riare non poteſt.Nam talis præſentatio habet vim electio
nis ſecundum Io.And.Imol.& Abb.in c.cum autem.de iu-
re pat. Sed electo ante confirmationẽ ius eſt acquiſitũ in
beneficio,vt dicit Dom.per illum tex.in c. quàm ſit.§.1.de
elect.li.6.Ergo pari modo acquiritur ius pręſentato.Hinc
eſt ꝙ talis pręſentatus quando eſt idoneus,poteſt cogere
ordinariũ vt illũ inſtituat. Iſta enim fieri nõ poſſunt abſq;

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D iure fixo in perſonam præſentati. Propterea tale ius ce
tur prçſeruatú per dictam clauſulam. Secus verò eſt in
qui à laico eſt præſentatus: quia ex quo laicus variare p
teſt, nihil acquiritur præſentato. Et iſtam opin. Io. Cr
ſequuti ſunt quidam moder. Auinionen. in rubr. de iud.

Sed aduerte, quòd licet iſtam differentiam Io. Crot
putet eſſe nouam, eam tamen prius poſuit Gofre. in ſu
ma iur. patro. Nec tamen eſt vera, quia contra eam te
Abb. Fely. & alij in d. cap. cum Bertoldus. Qui pariter
quuntur de præſentatione laici & clerici, & in vtraq; c
cludunt non tribuere ius in re, ſed ad rem, vt latius ipſi
clarant. Nec propterea, quòd laicus variare poteſt, imm
tat ius ad rem acquiſitum præſentato, niſi cum effectu
E riaret præſentando ſecundum epiſcopo qui illum inſti
ſet. Tali caſu præſentatio primi nihil tribuit. Sed laico p
trono non variãte ius in re acquiritur prçſentatio. Nec
tentia variandi aliquid de iure diminuit, nec aliquo mo
conſideratur, per ea quæ dicit Inno. in cap. paſtoralis
cau. poſſ. Et ita in ſimili caſu reſpondet Fely. in c. caute
in 16. col. verſi. caue. de reſcrip. Nec obſtat, quòd præſe
tio clerici habet vim electionis, quia dupliciter reſpon
tur. Primò illud eſſe verum ſolùm circa illud, ne poſſit p
tronus variare, ſicut eligentes poſt factam electione
Non autem talis præſentatio habet vim electionis c
alia. Et ita in terminis ad primum dictum Innoc. & Ab
d. c. cùm autem. reſpondent moder. in nouo tracta. iur
F tron. fo. 303. in 2. col. Vel ſecundò reſpondetur, quòd li
verum ſit, præſentatum à clerico æquiparari electo, n
tamen per hoc dicitur habere ius in re, quia electus a
confirmationem non dicitur niſi habere ius ad rem, v
tè probat Fely. in c. cum Bertoldus. & tenet Hoſtien. i
paſtoralis. de iurepat. Et licet iſta putẽ eſſe iuridica, tam
opinio Crotti multis videtur colorata, de quo nullus m
tionem facit. Et per prædicta fuit hoc menſe Nouem
1537. coram R. D. Raynaldo Petrutio poſt plures infor
tiones, deciſa in Rota iſta difficultas in cauſa ſancti A
dreæ, nunquid prouiſio nuntij poſt præſentationẽ pa
ni laici nondũ epiſcopo præſentatam valeret. Et certè p
ma facie videbatur dicendũ ꝙ non. Quia nuntius non p
teſt tollere alicui ius quæſitum, nec in re, neque ad re

vt in terminis conſuluit Stephanus Bertrandi in conſil.12. A
num.10.in tertio volumine. Tamen quia repertum fuit in
prędicto caſu nuntium habuiſſe facultatem derogandi iu-
ripat. etiam laicorum fuit concluſum prouiſionem nuntij
valere ante præſentationẽ, per ea quæ dicta ſunt ſuperius.

Et iſta omnia procedunt de quodã ſtylo, ſecundũ quem
dicta clauſula de non tollẽdo iure quæſito, præſeruat non
ſolùm omne ius in re, ſed etiã ad rem, excepto in re reſul-
tante ex acceptatione, vt dicit Rota in dicta deciſione.16.
Sed reſpectu iſtius regulæ, vt aliquid operetur, videtur ta-
le ius ad rem per acceptationem eſſe conſiderabile, vt ſu-
perius dictũ eſt. Nam tale ius puto per iſtam regulam con
ſeruari, niſi Papa expreſſè illi derogauerit: vnde ſi lite pen
dente ſuper acceptatione mea emanaret prouiſio aduerſa
rij tollens meam acceptationem, poſſem me tueri iſta re- B
gula, niſi illi expreſſè derogaretur. Et pariformiter crede-
rem in caſu in quo Papa motu proprio & ex certa ſcientia
tolleret ius quæſitum alteri. Nam intelligeretur per hoc
derogare diſpoſitioni iuris cõmunis, non autem iſti regu
læ, vt aliquid operetur eius editio. pro qua opinione opti
mè facit dictum Bart. in l.3.§.ſi rem.ff.de legat.3.vbi dicit,
quòd ſi per ſtatutum diſponitur, quòd victus victori con-
demnetur in expenſis, licet illud idem fuerit diſpoſitum à
iure communi: tamen vt ſtatutum non ſit fruſtratorium, &
aliquid operetur, intelligetur etiam in caſu in quo victus
haberet iuſtam cauſam litigandi, quæ iuſta cauſa aliâs vi-
ctum excuſaret de iure communi. ita concludit ibi Bart.
quem communiter doct. ſequuntur, vt latius dixi in c.1. C
num.218.de conſti.li.6. Ita in propoſito noſtro dicendum
videtur. Nam licet illa clauſula, quatenus non tollatur ius
quæſitum, de iure communi non comprehendat accepta-
tionem, Regula tamen iſta, vt aliquid plus operetur, com
prehendet tale ius ex acceptatione acquiſitum. Nam plus
operãtur quæ ſpeciali diſponuntur, quàm quæ generali
conſtitutione ſunt dicta, vt dicit text.in ca.quanquam.23.
diſtinct.& in c.ſi aduerſus.de hæretic. Et eodem modo, ſi
Papa motu proprio aliquam gratiam alicui concederet,
per quam videretur tolli ius quæſitum, nihilominus obſta
ret iſta regula dictæ gratiæ, vt aliquid operetur, niſi nomi
natim & ſpecialiter illi derogatũ fuerit in gratia. Nam iſta

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D vel ſimiles regulę nunquã cenſentur per clauſulas gene-
les ſublatæ. Ex eo, quia reg. vidẽtur habere clauſulã de-
gatoriã volũtatis, vt latius dixi ſuperius in prooemio r-
larũ quæſt. 5. & 6. Et ita ſtylus curiæ introduxit. Ex qu-
ſequitur, quod non obſtãte certa ſciẽtia Papæ tollẽti-
quęſitum poſsit excipi de iſta regula, quod eſt notand-
Item poſſet etiam illud ius ad rem pro cedẽs ex acce-
tione in alio eſſe proficuũ, videlicet, eo caſu quo Pap-
gratia ſua ex certa ſcientia tolleret mihi ius quæſitu-
quod competit ad tale beneficium. Nam tali caſu, v-
verba ſic indiſtinctè & generaliter prolata, minus pr-
dicent, debent intelligi de iure minus efficaci, quod i-
lud acquiſitum per acceptationem tantùm, & aliud q-
E cunque ius alio modo competens cenſeretur præſe-
tum, & maneret illæſum, per ea quæ dicit Cardin. in
mandatum. in 7. nota. de reſcript. Vbi dixit, quòd ſi P-
concedit aliquam gratiam alicui, hoc expreſſo, quod-
illi pręiudicare, debet intelligi de minimo pręiudicio,
tamen de magno & conſiderabili. Ita etiam tenet glo-
in l. ſed cum ab hęrede. ff. ad Trebę. Sequitur Iaſ. in l.
tiens. in 2. col. C. de preci. impe. offe. Et quo ad iſtum
ctum ius illud ad rem eſt conſiderabile. Eſt bene ve-
quòd quando illa clauſula & cum pręiudicio iuris qu-
&c. non poſsit verificari niſi in magno præiudicio ta-
ſu, ne gratia eſſet fruſtratoria, cenſebitur præiudicatu-
magno. Ita notabiliter declarat Barthol. Veronẽ. in t-
F de ſeruitu. ruſtico. prædio. titu. de aquæ ductu. fol. 7-
cundum paruam impreſsionem. verſic. quarto dubit-
tiam poteſt, &c. allegat Ioan. de Imol. in c. quintaua-
iureiur. & in c. cum contingat. eo. tit. inducendo, vt il-
eum, quod eſt notandum.

Putarem tamen iſto caſu requiri cauſam in conceſſi-
Papæ, quando agitur de magno & enormi præiudici-
dicit Abb. in c. ſi. in 4. col. verſi. ego ſuſtentando. de co-
tu. Quia aliâs aliena largiri ſine culpa poſsidẽtis eſſet q-
dam ſpecies tyrannidis, per quam contaminaretur pr-
pis liberalitas & magnanimitas, vt dicit Bald. in tit. de
conſtan. col. 21. argumento tex. in l. ſi pignore. ff. de-
Et ideo dicebat Inno. in c. niſi. de renun. quòd quand-
pa confert vni beneficium, & deinde ei aufert, tene-

prouidere de bono contracãbio, & tradit Iaſ.in l.quotiés. A
in 4.col.C.de rei vend. Nec obſtat Papam habere plenitu
diné poteſtatis in beneficialibus.vulg.c.2.de præbend.lib.
6.Quia illud eſt verum ſecundũ And.Sicul.in tracta.Card.
in 4.q.ſecundæ partis in 2.col. quo ad collationem bene-
ficiorum,non auté quo ad priuationẽ faciendã ſine cauſa,
licet ad hoc aliter etiã reſpondent Moder.in tract.bene-
ficiorum,in prima q.ſecundæ partis.col.5. quos videas.

Et per prædicta redditur dubitabile vnum dictum Alex
in conſi.215,incip.nec arguendi col.8.verſi.denuò conſide
ro. libro ſecundo. quem ſequitur Decius inc. cum dilecti.
col.2.de confir.vti.vel inuti.qui voluit,quòd quando prin
ceps excepit vnum caſum in quo nõ vult alteri tollere ius
quæſitum,ex tali exceptione declaratur mentem principis B
eſſe velle in aliis præiudicari, quod eſt valde notabile.

Sed ego dubito,an illud dictum ſit verũ,quia argumen-
tum à contrario ſenſu non colligitur,quando ex hoc alte-
ri auſertur ius,vel ſequitur aliud abſurdum,vt dicunt Mo-
der.in l.1.ff.de offi.eius.Et inconueniens ſeu abſurdũ hoc
caſu ſatis adparet ex prædictis. Magna tamen eſt autori-
tas Alexandri,pro quo faciunt ea quæ dicam in fi.iſtius q.
& quæ in ſimili ſcribit Fely.in c.ſuper literis,verſi.ſimiliter
dicit,&c.in 6.& 7.col.de reſcript.poſt Rotam deci.l.de re-
ſcript. in antiquis. dum loquitur de clauſula cancellata in
ſupplicationibus quæ infert alia videri conceſſa,quæ mul-
tum faciunt ad propoſitum.

Sed quia ſæpe dictum eſt per prædictã clauſulam quate- C
nus non tollatur ius quæſitum,toli ius ad rem, non in re:
operæpretiũ erit quoſdam nunc caſus enarrare,in quibus
facilè conſtare poſsit,quibus modis dicatur quis in benefi
cialibus acquirere ius ad rem, qui erũt valde neceſſarij ad
totalem diſcuſsioné iſtius regulæ,& aliarum quarumcun-
que de iure ad rem loquẽtium. Ex qua quidé caſuum enu
meratione facilè quis intelliget, quod ius præſeruabitur
per dictam clauſulam de non tollẽdo iure quæſito.Et inci
piam ab illis de quibus eſt dictum ſuperius, vt ſic habean-
tur omnes caſus ad manus quaſi per modum ſummæ.

Primus igitur modus per quem acquiritur nobis ius ad
rem eſt per electioné,vt eſt dictũ ſuperius,per ea quæ no-
tat Abb,in d.c.cum Bertoldus.& dicta decis. 16.in no.titu.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D de præb.cum ſimilibus.Et iſtud ius ad rem acquiſitum
electionem eſt cõſiderabile quo ad iſtam regulam,&
ad hoc,vt de illo in impetrationibus fiat mentio, vt
Fely.in c.in noſtra.in 28.corr.de reſcript.& per ea q
perius dicta fuerunt. Sed quo ad effectum aliarum
larum non videtur conſiderabile. Nam quo ad reg
tertiam quæ reſeruat omnia beneficia familiarium
& Cardinalium, in quibus ſeu ad quæ ius eis cõpet
Et etiam ad regulam. xxx. de impetrantibus ben
per obitum familiarium Cardinalium , quæ loquun
iure acquiſito,ius iſtud non videtur in conſideration
ſub illis verbis poſitis in dictis regulis , videlicet,
quę ius eis competit,&c.non comprehenditur ius a
E competens familiaribus per electionem. Quia per
electionem etiam ſi electus moriatur in curia, non
reſeruatum beneficium quoad effectum dictarum re
rum, ſecundum Rotam in penul.deciſ. in no. & tene
lippus Franc.in c.quam ſit.§.1.in prin.de elect. in 6.
nem ibi vide,& per collectarium in c.eccleſia.col.2.
ſed nunquid ſit celebrata. de ſortileg. & in c. cum in
ctis.verſi.ſed quid.de electio. Et hoc clarum eſt,qui
mortem electi in curia non dicitur vacare ibi benef
quia durat illa prima vacatio , propter quam ille fu
lectus,vt dicit Ioan. Fran. Pauinus Rotæ auditor in
de offi.& pot.c.ſede vac.in vlti. præludio.verſi.quam
priuationem.circa.fi.Eſt & alia ratio,quare ius ad re
F quiſitum per electionem non cadat ſub reſeruation
ctarum regularum,quia dictæ regulæ inducentes re
tionem conſiderant dari vacationem per obitum fa
rium,quæ non poteſt verificari in ſolo iure ſine poſ
ne.Ita ꝙ non ſolùm requiritur, ꝙ familiares habeant
beneficio,ſed etiam illius poſſeſsionem,ex qua reſu
catio iuris & facti,aliâs non ſufficeret, vt dicit expre
gidius in conſi.136.incip.vacauit prioratus.in tertio
mine Palatino non impreſſo, & referunt quidam M
in tract.reſerua.Nam Egid.ponderat verbũ obtinet,
idem refert ſeu ſignificat,quod perfectè & totaliter
re, vt ibi per eum. Et etiam quia iura inducentia va
nem requirunt poſſeſsionem. ca. commiſſa. & ca.
elect.lib.6. Super quo latius ibi ſe extendit. Tam

uertendum eſt, quòd licet iſta ſint colorata: nihilominus A confunduntur per prædictas regulas, que ſeruant ius cõpetens familiaribus, vt ibi expreſsè apparet. Nec eſt verum in vacatione requiri poſſeſsionem: quia illud procedit quo ad priuationem, de qua loquitur d.c.commiſſa.& c.licet. ſecus quo ad prouiſionem, vt patet per deciſ.Rotæ 877.incip.Nota quòd vbi gratia.in antiquis.

Secundus modus iuris ad rem, inducitur per preſentationem, vt ſuperiùs eſt dictum, & tenet deciſ.328.in antiquis.& in nouis 207.cum ſimilibus. Et huiuſmodi ius ſiue fuerit acquiſitum per præſentationem clerici ſiue laici, eſt conſiderabile, quo ad effectum iſtius regulæ: quo ad effectum verò aliarum regularum de iure loquentium, putarem faciendam eſſe differentiam inter ius ad rem ex præ- B ſentatione clerici vel laici. Nam ius competens ex preſentatione laici non eſt ita radicatum, nec firmum in perſona præſentati propter variationem, quã laicus facere poteſt, ſicut eſt illud ius proueniens per præſentationem clerici, per ea quæ tradit Fel.in tract. quando literæ apoſtolicæ noc.pat.in 6.ampliatione. Et Andr. Sicul.in cap.dilectus.in pen.colum.de offic.lega. Diſtinguendum tamen, vt ibi per eos. An verò quo ad acquiſitionem huius iuris, requiratur acceptatio ipſius præſentati? Et quòd præſentatio facta fuerit cũ effectu, dixi ſuperiùs in diſcurſu iſtius quæſtionis: ideo non repeto.

Tertius modus iuris ad rem, acquiritur per acceptationem vigore gratię expectatiuę: vt eſt iam dictum, & tenet C Card.in cle.auditor.& in cle.ſeq.& vtrobique in 2.not.de reſcrip. Et iſtud non eſt conſiderabile, quo ad dictam clauſulam, quatenus non tollatur ius quæſitum. Comprehenditur tamen ſub iſta regula, & ſub regulis reſeruationum, propter rationem, quam ponit Rota in not. 245. licet de more. Et Egid.in d.deci.167. Nam ex quo acceptanti ſublata prima acceptatione remanet ſaluum ius acceptandi ad alia beneficia vacatura, non cenſetur illi præiudicari, ſi tale ius ſub reſeruatione includitur, quæ ratio ceſſat in iure ad rem acquiſito per electionem vel præſentationem, vt dicitur in dictis deciſionibus, quæ licet loquantur in collatione papę, idem tamen dicendum eſt in reſeruatione poſt acceptationem inducta, quę collationi ęquipara-

D ratur, ſecundum Domi.in cap.ſi à ſede.in 2.col.verſ.
crederem.de præben.in 6.Et licet expectans in hoc
tum grauetur, quando perdit acceptationem, ex
ſecunda acceptatione de beneficio aliovacaturo, o
eum probare plura, videlicet, impedimentum prou
apoſtolicæ, vel reſeruationis contingentis in prima
ptatione, per quę ſublata fuit eius acceptatio, & qu
eum non ſteterit, quominus habuerit effectum ſua
acceptatio, vt conſiderat notabiliter Domi. in con
incip.pro reſponſione, &c.in primo dubio.& trad
eundem, & alios in c.cum in multis.de reſcript.lib.
men illud inconueniens, quod venit ex poſt, non e
ſiderabile: ſed ſolum conſideratur, an prꝫiudicium,
E infertur expectanti ex reuocatione ſuæ acceptatio
irreparabile de præſenti: arg.l.1.ff.de in litem iura
meritò nulla de illo habetur conſideratio quo ad
clauſulam ſolitam cõmuniter in literis apponi.Sed
tum ad iſtam regulam, puto tale ius acceptation
conſiderabile, quia lite pendente non debet illud
li, ſicut nec ius per præſentationem, quia tali caſu
rationes illarum deciſionum, quæ non loquũtur li
dẽte: & quia extincta illa acceptatione, ſuper qua
diutius fortè duratura, non poterit expectans alian
ptationem facere: vel quia iam reuocatę fuerunt e
tiuæ, vel indulta cardinalibus conceſſa. Et ideo p
iſtas graues impenſas, quæ in huiuſmodi litibus
F ſuſtinendis emergunt, eſt concludendum, ius pe
ptationem acquiſitum, videri præſeruatum, qua
exceptionem iſtius regulæ.Pro qua ratione facit
ſcribit Card.in cle.1.in 9.q.de ſequeſt.poſ.& fruc.
huiuſmodi ius quo ad effectum iſtius regulæ debe
ſiderari, videtur tenere Egid.in conſi.34.col.penul
ſecunda conſideratio.quod eſt bene notandum.

Quarto modo acquiritur ius ad rem per manda
prouidẽdo de prima prębenda factum recepto ſi
to in canonicum autoritate apoſtolica. Nam per
receptionem acquiritur ius ad prębendam primò
ram.c.ſi poſtquam.de pręb.lib.6.Et tale ius bene
ſiderabile quo ad reg.iſtam, & quo ad clauſulam,
nus nõ tollatur ius quæſitum, vt dicit Fel.in d.c.in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et idem poſt Imo.in c.ſi.de conſtit.col.2.verſic.ſed Imol. A
hic,&c.per dictum Inno.in c.ſtatuimus.de maio.& obed. Et ea,quæ dicit Egid.in d.c.conſil.34.declarando tamen, vt inferiùs dicam in q.10.Nam collatio papæ etiam motu proprio non valet, non facta mentione de dicto iure, vt dicunt omnes in d.cap.ſi poſtquam.Et huiuſmodi ius erit etiam conſiderabile,quo ad alios effectus, de quibus per extrauag.Pauli II.incip.ad Romanum Pontific.tit.de præben.Tamen quo ad effectum regularum reuocatoriarum expectatiuarum,talis creatio &receptio non ſunt in conſideratione,quia eadem facilitate tolluntur,qua expectatiuæ reuocantur, licet in iſtis ſit facta receptio: vt tenuit Rota in vna Romana canonicatus ſanctę Mariæ maioris,
coram me de menſe Iunio, M.D.XXXVII. vt dixi ſupe- B
riùs in proœmio regularum.q.2.nu.14.& in tracta. expectatiuarum in prima forma.numer.38. Et iſta procedunt, quando vigore mandati de prouidendo proceſſum fuit ad receptionem. Secus verò, ſi vigore illius nihil fuiſſet actum.Nam tali caſu vigore illius mādati nullum eſſet ius quæſitum,nec in re,neque ad rem.per ea quæ Egid. dicit in deciſ.667. incip. Auditor deputatus. Quia non ſolùm mandatum de prouidendo, ſed neq; alius titulus habilis de futuro non cauſat ius in re, vt tradit idem Egid. deciſ. 564.de quo videndum latiùs infrà, quæſtione quarta.

Quinto modo acquiritur ius ad rem, per collationem nondū acceptatam,vt habetur in c.ſi tibi abſenti. de præ-
ben.lib.6.Et iſtud ius eſt conſiderabile quo ad omnes re- C
gulas &impetrationes,vt Fel.tradit in c.in noſtra.Et Domi.in d.c.ſi tibi abſenti.col.fi.vbi notabilem caſum ponit.

Sexto modo inducitur ius ad rem, per reſeruationem factā pro familiari de certo beneficio. Et iſtud ius eſt conſiderabile,etiam quo ad regulam noſtram: adeò ꝙ ſi papa alteri conferat, non derogando expreſsè tali reſeruationi,collatio eſſet nulla,neq; tali caſu ſufficeret derogatio per generalem clauſulam, Quacunq; reſeruatione generali non obſtāte,vt dicit Egi.in cōſi.33.ver.v.concluſio. & in conſi.34.incip.ſuppoſito ſtatuto.ver. ad primum dubium.Et hoc clarius tenet Gemi.in conſi.12.incip.vtrū ille.in fi.Quod procedit,quando papa confert alteri: ſed ſi cōferret illimet familiari,pro quo reſeruationē cōceſsit,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D non requireretur realis mentio reſeruationis, vt dic
der. in trac. permu. in 4. q. Et ius huiuſmodi etiam e
ſiderabile quo ad alias reg. de iure quæſito loquent
Septimus modus acquirendi ius ad rem, induci
conſuetudinem optandi prębendam: iuxta c. fi. de c
lib. 6. Et iſtud etiam eſt conſiderabile quo ad iſtam
lam. Sed quo ad effectũ regulæ triceſimæ, & quo a
effectus, eſt magis dubitandum. Super quo tame
tùm inſiſtit D. Gaſpar. de Peru. in tract. reſeruatio.
& doctores, præſertim Moder. in d. c. fin.
Octauo modo poteſt acquiri ius ad rẽ, id eſt, a
ficium ob non ſolutionem pẽſionis propter clauſ
poſitas in literis ex hodierno ſtylo de conſenſu pe
E rij & papæ. Et iſtud ius licet non fuerit conſiderat
eſt tamen inductum ab homine. Et priuatio iuris &
nis iſto caſu æquiparantur, per ea quæ Fely. trad
noſtra. in 2. corr. de reſcrip. Tamen quo ad effectu
regulę non poteſt tale ius adaptari, cùm compet
viuentem. Et regula nõ habet locum in prouiſione
ciorum viuentium, de quo latiùs dixi in tract. ſig
poſito in regula de non iudi. ſecundum formam ſ
Nonus modus erit per priuationem iuris, per
quiritur ius ad beneficium, adeò ꝙ voluit Domi
105. incip. ad ſupplicationem. in 2. col. verſi. quo a
dum, quòd beneficiatus lite pendente ſuper pri
non poſsit permutare cum alio. Iſtud etiam ius no
F tur in conſideratione, quo ad iſtam regulam, qua
cium non vacat antè, quàm ille priuetur. Et pro
poſſet dici, ꝙ agenti non competit aliquod ius,
quæ longo ſermone ſcribit Do. Gundiſal. de Vil
quondam ſacri palatij apoſtolici cauſarum audit
ctatu leg. 13. quæſt. primæ partis. col. 14. verſic. ſed
cum ſeq. & facit deciſio antepe. in nouis. incip. T
de quibus omnibus dixi latiùs in regula de anna
ſtione 41. Et ideo hic non repetam.
Decimus & vltimus caſus, per quem nobis ac
ius ad rem, eſt per regreſſum & acceſſum, de quo
reg. 30. Et iſtud ius eſt conſiderabile quo ad omne
las & diſpoſitiones de iure quæſito loquentes,
regreſſus vel acceſſus ob non ſolutionem penſio

quo dixi
li. & infr
Poſtre
uertend
quatenu
reſcripto
cit grati
nata. de
clauſula
verò cla
non aut
præiudi
dit grati
M. D. X X
coram F
Corrigi
Imper. c
præiudi
alio prę
dra. qui
allegari
& in l. d
quid. ff.
l. j. colu
ſil. 283.
& gloſ
ſi teſtis
& poſt
præſen
Titium
ſimilib.
profana
clauſula
nes. ſup
qui ſil.
colum.
meo in
Viſis, &
mation
ta ferè

quo dixi ſuprà in octauo caſu. & etiam in regula de anna- A
li.& infrà in tracta.ſignaturæ.

Poſtremò,pro complemento omniũ prędictorũ,eſt aduertendũ,ꝙ magna eſt differentia inter prædictã clauſulã quatenus non tollatur ius quæſitũ,&c.poſitã in gratia,vel reſcripto,& inter illã, Sine præiudicio,&c. Nam prima facit gratiã euentualẽ,ſecunda verò non,vt not.in c.examinata.de cõfir.vti.vel inu.Nam ſi tollitur ius quæſitũ,prima clauſula reddit gratiã nullam,vt dictũ eſt ſuperius:ſecunda verò clauſula cõprehendit omne extrinſecũ præiudicium, non autẽ contẽtum,ſiue expreſſum in gratia, in qua papa præiudicare videtur:& talis clauſula, Sine prędiudicio,reddit gratiã omnino purã de præſenti:Vt hodie 14.Ianuarij,
M.D.XXXIII. cõcluſerunt Domini in vna Parmen.Valliũ B
coram R.P.D.Nicolao epiſcopo Boſanen. in fauorẽ D.de Corrigia,interpretando ſimilia verba priuilegij Frederici Imper.cõceſsi dictis Dominis,vbi erãt dicta verba, Abſq; præiudicio aliorũ,&c. Nam fuerũt intellecta illa verba de alio prędiudicio, q̃ expreſſo.pro quo ego alleg.conſil.Oldra.qui hoc dicit ad literã in conſi.330.in finalibus verbis. allegari tamen ſolet Bart.in l.cùm propter.ff.de leg.præſt. & in l.de minore.col.3. verſic.ſed iuxta. & col.v. verſic.ſed quid.ff.de mino.Imo.in l.ſi quando.ff.de leg.j.Alexand.in l.j.colum.4.ff.ſi certum pet. Dec.conſi.11.nume.14.& conſil.283.col.3.Quibus conferunt quæ refert Alex.poſt Abb. & gloſſ.in l.non erit.§.dato. ff.de iureiuran.vbi dicunt, ꝙ
ſi teſtis dicat aliquid eſſe factum in pręſentia Titij & Caij: C
& poſteà interrogatus dicat, quòd illud nõ fuit factum in præſentia alicuius, intelligitur præter expreſſos, videlicet Titium & Caium.Et ad hoc facit tex. in c.ſi.de rapto.cum ſimilib.& hoc procedit de plano in materia beneficiali vel profana,ſed in materia ſucceſsionis & legitimationis, iſta clauſula, Sine prędiudicio,quid operetur,variæ ſunt opiniones.ſuper quo latè ſcribit Præpo. in cap.per venerabilem. qui fil.ſint legiti.Et Nicol.de Vbal.in tract.ſucceſſ.ab inte. colum.66.Et Soci.conſi.212.colum.2.dixi latiùs in cõſilio meo in cauſa legitimationis cuiuſdam ſancti, incipiente, Viſis,& pro tenui,&c. Super qua quidem clauſula in legitimationibus apponi ſolita,habeo manuſcripta quadraginta ferè conſilia doctiſsimorum virorum Italiæ, quæ tan-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D quam aliena ab hoc inſtituto, non referam.

QVAESTIO SECVNDA.

QVAERO, an regula iſta procedat indiſtinctè in
buſcunque commiſsionibus vel conceſsioni
tam in iudicio quàm extra? Et nunquid di
tio iuris communis procedat etiam indiſtinctè, tam
petrationibus lite pendente, quàm anteà factis?

SOLVTIO. Incipiendo ab vltimo dubio, dicend
quòd iura communia indiſtinctè volunt gratias qu
intelligi debere ſine præiudicio tertij, ſiue impetra
rint lite pendente, ſiue ante litem, vt patet in c. ex
& c. ſuper eo. de offic. deleg. & c. quanuis. de reſcript.
ſexto. Et hoc etiam in priuilegiis procedit, quæ ex
E cialiter conceduntur, iuxta rationem tex. in cap. cu
ſtris. de conceſ. præbendar. & cap. dudum. cum glo.
cimis. Sed quia inter actus iudiciales & extraiudic
quibus ius commune non plenè occurrerat, eſt lōg
ferentia, proptereà edita fuit iſta regula caſus iudi
ab extraiudicialibus diſtinguens: quæ qualiter pro
ſtatim dicemus.

Quantum verò ad primū dubium, circa diſpoſiti
iſtius regulæ eſt diſtinguendum, ꝙ aut conſideram
tiquas regulas, & illæ omnes ſolùm reſtringunt ſe
tias, quæ impetrantur pro commiſsionibus habe
cauſis, &c. Et ſic impetrationibus factis lite pende
Rota vſq; ad tempora Hadriani papæ VI. interpre
F reg. iſtam. Nam hoc verbum, Cauſis, hîc poſitum, p
bus exponitur. Quia cauſa dicitur, quando lis pen
not. in l. cauſas. C. de tranſact. Vnde ſi extra cauſ
tia, priuilegium, ſeu breue concederetur, & illud
ius quæſitum cōtra illud, non militaret prouiſio iſ
gulæ, nec de ea excipi poſſet: quia regula reſpicit ta
gratias lite pendente cōceſſas. Talis tamen grati
ceretur diſpoſitioni iuris communis, quæ qualis ſit
mus inferius in ſua quæſt. Et ita determinauit Rota
Vormacien. capellaniæ coram R.P.D. Simoneta, vb
D. Melchior Baldazinus aduocatus, & hoc adnota
me. D. Dominicus de Iacobatiis tūc primarius aud
ſuis regulis. Et iterum bis, me præſente, idem caſus
git coram eodem D. Simoneta in vna Camarinen.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tus contra Ioannem de Borgia, & in alia Bononiẽ. bonorum coram D. P. D. Paulo Capiſucco. 4. Martij 1532. Quæ A diu fuit ventilata inter Bentiuolios ex vna, & Guizilerios, quia ad talem caſum extraiudicialem non adaptantur verba regulæ. Et per conſequens nec diſpoſitio. Et iſtam opinionem non ſolùm modernis temporibus, ſed etiam antiquis tenuit Rota. Nam reperio tẽpore Sixti papæ IIII. hoc idem dubium ſæpe ventilatum fuiſſe, videlicet in vna cauſa Cameracen. præben. & in alia Eduen. Abbatiæ. Nam tunc temporis ita ſeruabat Palatium, ſicut modò ſeruat, videlicet, vt regula locum tantùm habeat in conceſsionibus lite pendente impetratis, vt refert Aloiſius Tuſcanus, vir illa ætate apprimè eruditus, & aduocatus conſiſtorialis, in volumine primo ſuorum conſiliorũ. fo. 167. & 98. qui pon- B derabant prooemiũ iſtius regulæ, quod loquitur in cauſis, & ſic in actibus iudicialibus, non in extraiudicialibus.

Sed nõ abs re quæri poteſt, Quare antiqui omnes pontifices noluerunt ſub iſta regula, comprehendere gratias extra iudicium impetratas? Ratio poteſt colligi ex dictis Roma. in cõſi. 469. incip. circa primum. colum. fin. in quinto dubio, dum alleg. l. Lucius. ff. de euictio. & cap. ex multiplici. de decimis. quod conſiliũ Rom. ſequitur Decius in conſil. 191. incip. in cauſa, quæ agitatur. in 2. colum. videas ibi per eos. Et iſta ſub dubio procedunt, conſiderando regulas antiquorum pontificum.

Sed ſi conſideramus regulam Hadriani papæ VI. & nouiſsimam S. D. noſtri Pauli papæ III. qui hanc regulam C ad omnes gratias, & ad omnia tempora, tam ante iudicium, quàm in iudicio ampliarunt, tunc durantibus dictis regulis, nullam habebit difficultatem quæſtio. Hoc ideo dico, quia iſta additio Hadriani non placuit Clementi ſeptimo eius ſucceſſori, prout neque aliæ eiuſdem Hadriani ad regulas additiones, ſed ille ſecutus fuerat in regula ſua antiquorum patrum ſemitam. Et ita etiam poterit hæc additio ſucceſſoribus diſplicere. Tamen ſi rectè omnia conſiderentur, illa Hadriani additio approbata per S. D. noſtrum, non videtur à recto iuris tramite deuiare. Nam in primis pro ea facit æquitas, quæ dictat nemini inferendum eſſe præiudicium. capit ſuper eo. cum ſexcentis concordan. ibi adnotatis per Modernio. de officio delegati.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D Quæ quidem æquitatis ratio certè ita militat in gra
petratis ante vel poſt litem, ſicut in impetratis lite p
te. Ergo pariformis debet eſſe diſpoſitio, etiam ſi m
tio eſſet in vno caſu, quàm in alio, vt dicit Bald. in l.
dem.ff. de teſt.milit. per text. notabilem in l.j. §. qu
tem.ff. de vſu aleæ, & ale. Et tenendo iſtam opinion
verbum, Cauſis, hic poſitū, reſponderi poteſt, quòd
etiam extraiudicialiter capi. De quo latè diſputant
ni in rubri. de iudic. dum interpretantur text. in c. fo
verb. ſig. vel poſſet illud verbum generaliter de cauſ
tis & mouendis intelligi. Itaque ſi aliquis impetra
clarationem vel mandatum, non ſolùm lite pende
etiam ſpe futuræ litis, & ſic ante litem, & illud tolle
E quæſitū, tali caſu regula adaptari poterat. Nam ver
bent deſeruire rationi, & æquitati etiam coniectur
tradit Abb. in ca. fin. in 5. col. de iureiu. maximè quā
neralitas verborū hoc patitur. Aliàs ſi pro cauſis ta
tis verba, prout iacent in regula, ita ſtrictè capiant
ſent plures fraudes cōponi. Nam aliquis procura
litem de facili habere gratiam vel mādatum, ad eff
nec regula obſtaret, & poſteà mouere litem ſecur
iſtum modū ſeu cautelam regulam euitare, & circu
eius mentem. quod eſt abſurdum, & contra text. in
de reg. iur. lib. 6. Et iſto modo intelligēdo, hæc inte
tio habebit cōcurſum iuris communis, à quo regul
tuta interpretationem capere debent. ca. cùm dile
F conſuetu. & c. cauſam. de reſcript. & traditur in l. 2. C
xal. Nam de iure cōmuni expeditum eſt nemini de
quæſitum tolli: cap. quanuis. de reſcrip. lib. 6. & vul
merito. cum ſequenti. ff. ne quid in loco publico. ca
rum. de autori. & vſu pal. Quæ quidem ratio æque
non ſolùm ante & poſt litem, ſed etiā lite pendente
debet iſta regula generaliter intelligi. Pro qua opi
ciunt ea, quæ ſcribit Fely. in ca. ſuper literis. in 8. col
ſcrip. vbi voluit regulam iſtam ex rationibus iuris co
nis cōpoſitam fuiſſe. Et tamen nemini dubium eſt,
tionem iuris communis ita prohibere prçiudicium
lite pendente, ſicut ante litem. Nam lex generaliter
bet, & talis præſumitur intentio principis, qualis le
dicunt Doctores in l. ex facto. de vulgari & pupill

ſtitut. Ad quæ bene cõferunt, quæ ſcribit Socinus in conſi A
lio 7. poſito inter conſilia Alberti Bruni Aſtenſ. Et ſic per
iſta iuſtificatur additio ſiue extenſio modernæ regulæ.

Sed aduertendum eſt, quòd licet hæc additio modernæ
regulæ modo præmiſſo iuſtificata, æquitatē continere vi-
deatur: nõ propterea antiquæ regulæ ſua ratione iuridica
carebāt: quia licet illa regula tantùm locū haberet in gra-
tiis lite pendente impetratis: nõ tamen per hoc ſublata vi-
debatur via infringendi gratiam præiudicialem ante litem
conceſſam, aut per viam noui mandati, vel commiſsionis,
vel remedio iuris cõmunis, ſicut fiebat ante regulam con-
ditam. Voluerunt ergo antiqui pontifices, & non abſq; ra
tione, per regulam ſuam magis prouidere actibus iudicia-
libus, quàm extraiudicialibus, quos ſub diſpoſitione iuris B
communis reliquerunt. Nam præiudicium, quod lite pen-
dente collitiganti infertur, eſt magis dānoſum, & quodam
modo ſpeciē iniuſtæ tyrannidis & proditionis continens.
Ratio eſt, quia poſtquam coram iudice cauſa pendet, iu-
ſtum eſt, ꝙ lis æquo Marte procedat, & quilibet ſuo iure
veluti propriis armis vincat, vel ſuccumbat: vbi enim par-
tes æquum iudicem veluti rerum ſuarum mediatorem de-
legerunt, nihil magis inæquale & alienū à iuſtitia videtur,
quàm ab illo inſtituto recedere procurādo quaſi quadam
violentia per exorbitantes principis cõceſsiones ius tolli:
quod ex eo iniquius videtur, quia litis impenſæ & labores
ſunt ferè innumerabiles & graues. quod non militat extra
iudiciū. Meritò igitur antiqui ſummi põtifices his iudicia- C
libus caſibus, vbi maius præiudicium vertitur, ſubuenerūt,
regulam cõſtituendo & ſubueniendo illi, qui poſt exactos
plures, & fortè diuturnę litis per ſaxa labores, patrimoniū
litigando cõſumpſit: iniquum enim videretur, quādo quis
poſt tot incõmoda ſperat ius ſibi reddi, ſi illud ſine cauſæ
cognitione tollatur: imò eſt præſumptio contra illum, qui
lite pendente gratiam impetrauit, vt aduerſario ius tollat,
quod non foueat bonū ius: quia ſi bonum ius haberet, iu-
dicem officio ſuo fungi permitteret, & non per mendicata
ſuffragia fauorē principis aucuparetur ad effectū, vt aduer
ſarium collitigantē fortè optimum ius fouētem, & coram
iudice proſequentem, derepentè obtruncet. Iſtæ quidem
rationes, quæ hic quadrant, non militant ante litem: quia

D non ita veriſimiliter grauatur pars. Et ideo non ab
iſtas & alias rationes olim Rota iſtam interpretatio
nuit, videlicet, vt regula in gratiis lite pẽdente imp
duntaxat procederet, vt refert domi. Gulielmus Ca
rus tempore ſuo in vna Baionen. decimarum coram
no Ioanne Antonio de Triuultiis, & in alia Placen
litatis locationis corã domino Paulo Capiſucco de
1520. ita fuiſſe per Dominos auditores cõcluſum
facit conſil. Roma. 369. in 5. dubio, vt ſuperiùs dixi.

QVAESTIO TERTIA.

QVAERO, quid ſi per gratiam impetratã lite p
te, non tollitur parti ius quæſitum principal
ſecundariò, & in conſequentiam, & quaſi p
E ſionem, nunquid habeat locum iſta regula?

SOLVTIO. Colligitur ex dictis Abb. Panor. in
85. incip. illud in ſumma. colũ. fina. vbi vult, quòd
hibentia non auferri ius quæſitum, debent intellig
do principaliter & certitudinaliter tollitur. Secus
occaſionatiuè. & ita Abb. ſequitur, & eum latiùs d
Franciſ. Curtius iunior in conſil. j. in 7. colum. num
iſtam opinionem firmat Fely. in ca. quæ in Eccleſia
16. colum. ver. ſecũda declaratio. de conſti. Allegat
tenere Domin. qui exemplum ponit in Papa coge
quos ad compromittendum: quod facere poteſt,
cùm inter R. de elect. Nam ſi ex hoc ſequitur, quòd
aliquã partem lædat, certè abſurdũ eſſet dicere reg
F bere locũ: quia papa non mandauit principaliter
promiſſum vt aliquem læderet. Et licet occaſion
nerit, quòd arbiter electus alterum læſerit, illud nõ
attendi, ex quo papa certitudinaliter non fecit. Q
rat eſſe, quòd arbiter nõ læderet. Ita ibi Fely. & ide
tit in rubrica de treug. & pace. in 2. colum. verſi.
Et pro iſta parte facit tex. in l. verũ. la 2. ff. de furt.
gloſ. fina. in cap. quãuis. de pact. lib. 6. quæ conſider
iudicium principale attendi debere, non ſecund
occaſionatum. Ad idem eſt bonus tex. in l. cõditio
ſecũda. in fin. ff. de condi. & demon. vbi dicitur, q
videtur quis diſpoſitioni teſtatoris ſatisfeciſſe, qu
adimplet ſuam voluntatem ex propoſito, ſed facto
ſu: & ſic per occaſionem. quem text. in notabili q

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ponderat Rochus Curtius in tract.iur.patron. in verſic.& A
dotauit. quæſtione 5. Et ſolet ad hoc idem allegari text.
notabilis in l.cùm ex oratione. §. ſi.ff.de excuſa. tuto.vbi
probatur,quòd nó attenditur damnum ſeu præiudicium,
quod quis ſentit in conſequentiam fauoris, quia illud re-
putatur ſecundarium, ex quo principaliter fauor fuerat in
conſideratione.de quo tex.plura dixi in c.1.nu.28. de iudi.
lib.6.Et eodem modo dicit Io.de Imo.in rep.c.cùm con-
tingat.in 23.col.de iureiur. De illo qui iurauit in præiudi-
cium reipub. Nam dicit ibi, ꝙ ſi principaliter hoc iurauit,
non valet iuramentum: ſi tamen iurauit principaliter in
præiudicium alterius, ſed occaſionaliter & ſecundariò iu-
ramentum tendit in præiudicium reipub. dicit ꝙ tale iu-
ramentum valet, per ea quæ ibi deducit. Et facit l.1.ff.de B
auto.tut.Et ſecundum iſtam opi.videtur introductus qui-
dam ſtylus ſacrę Pœnitentiarię ab antiquo vſq; in hodier-
num diem, videlicet, ꝙ quando petitur abſolutio à mem-
bri mutilatione, ſemper in literis apponitur illa clauſula:
Si nondum ſatisfecit parti læſæ, ſatisfaciat competenter,
vel cum illa concordet.Ratio eſt, quia ſacra Pœnitentiaria
non intendit per ſuam abſolutionem inferre prędiudicium
illi mutilato viuenti, de cuius prędiudicio principaliter agi-
tur. Secus verò, quando non principaliter, ſed ſecundariò
præiudicatur. Quia de tali præiudicio Pœnitentiaria non
curat, vt patet in abſolutione ab homicidio, vbi non poni-
tur prædicta clauſula: quia ille, de cuius præiudicio prin-
cipaliter agitur, eſt mortuus: alij verò, qui ex illius morte C
poſſent præiudicium ſentire, veniunt mediatè & ſecunda-
riò, non autem principaliter: & ideo illorum præiudicium
non conſideratur, per ſuperiùs dicta. Pro quibus faciunt
ea quæ tradit Soci.in conſi. 226.col.penult.verſi.ad idem
facit.in 2.vol.& in conſi 37.in 3.col.lib.3.cum concord.de
quibus per Mod.in l.ſi quis nec cauſam. ff.ſi cer.pe. Et illã
gl.ſi.in d.c.quanuis. ad iſtud propoſitum allegat Fel. in c.
cùm M.in 16.col. de conſtitu. & in c. humilis.in 2.col.de
maio.& obe.& in c.exhibita.in princ.de iudic.& in c.cùm
ſit generale.in 6.col.& in c.ſi diligenti.in antepenult. col.
de fo.compet.& in c.quanuis.col.penult.de re iudic.& in
c.1.in princ.& in c.illa.in 2.col.de accuſa.& alibi ſæpe.

Eſt tamen aduertendum, quia contrariũ videtur tenere

Lud.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D Lud.Roma.in conſil.176.incip.iſtæ ſunt.in penul.co
tenet,quòd iſta regula procedit non ſolùm quando
cipaliter ius quęſitum tollitur,ſed etiam quando occ
naliter.Et hoc idem tenet Decius in l.pecuniam.in
ver.ſecundò limitatur.ff.ſi cer.pet.vbi dicit,ꝙ quād
tur de prę́iudicio tertij,non ſolū conſideratur quod
cipaliter fit,ſed etiam quando in cōſequentiam & ſ
dariò quis prę́iudicatur,per ea quę ibi adducit.Ra
poteſt,quia ſi aliter diceremus ,nunquam regula h
locum,& illius editio eſſet fruſtratoria: cum ſemp
in gratiis ſuis principaliter moueatur ad faciendum
rem gratiato.Et illa eſt principalis intentio ſua,vnd
iudicium inde reſultans ſemper eſſet ſecundarium
E principale,iuxta tex.in l.cùm ex oratione.§.fi.ff.de
tuto.& ſic illud præiudicium non attenderetur,reg
ſeruiret de vento.Pro qua opi.videtur etiā deciſ.Eg

Quid dicendum? Certè mihi prima opinio vide
gis firma , & verior legitimè intellecta. Quia neg
poteſt,quòd quando Papa per gratiam ſuam nō in
tertio tollere ius quæſitum, ſed principaliter alic
re: ſi poſteà occaſionaliter tertio præiudicium e
non debet illud conſiderari ad effectum iſtius reg
iura ſuperiùs allegata. Vltra quæ facit ad hoc text.
in l.fluminum.§.fi.cum l.ſeq.ff.de dam.infe.Et iden
bat text.in l.1.§.denique. ff. de aqua plu.arcen. Qu
iura ad hoc propoſitum allegat Egid.in deciſ.753.in
incip.ſuppoſito,&c.Et de illis etiam meminit Iaſ.i
F in l.quo minus.in 4.col.ff.de flumi.Accedant ea,q
ſcribit in l.decem.col.11.nu.40.& ſequen. de verb.
Et quæ Bald.tradit in l.1.§.huius ſtudij.in 3.col.ff.
& iure.qui dicit,quòd ſtatutum factum contra tur
intelligitur principaliter, non ſecundariò, vel occ
liter.Sequitur Alexand. in conſil.113. in fine. in 2.
in conſil.1.in 3.volu. & reaſſumit idem Iaſon in co
in 3.col.volu.3.

Et tenendo iſtam partem,non obſtat conſil.Ro
ſi diligenter conſideretur , potiùs concludit cont
Et dictum Decij in d.l.pecuniam. ibi reprobatur
& Mod.Et contrarium tenet idem Decius in l.vnic
col.nu.21.C.de manda.prin.poſt Ang.in conſi.182.

mandatum. Nec deciſio Egidij 74. facit, quia ibi interuenit præiudicium principaliter, quod meritò attẽdi debet. Sed hìc loquimur de præiudicio occaſionaliter contingenti: in quo longa eſt differentia per ſuperiùs dicta. Et per iſta voluit Rota in vna Parmen. ſpolij & bonorum coram reuerẽ. patre domino Petro Vortio epiſcopo Aquen. die 12. Iunij 1538. ꝙ Papa & ſacra Pœnitentiaria poterant tollere ius quæſitum alicui propter incurſum periurij, vigore l. ſi quis maior. C. de tranſact. quia illud ius non eſt principalis negotij, ſed eſt ius occaſionatum, & ſecundariò obueniens, per ſuperiùs dicta. Ad quod bene faciunt dicta Compoſtel. in c. cùm in cunctis. col. 4. de elect. dum reſpondet ad c. qui diuerſitatem. de conceſ. præben. vt ibi per eum. Et hoc plurimum iuris fomentum habet. Quia de iure clarum eſt, quòd in quibuſcunq; hominum actionibus cauſa immediata, non autem mediata, id eſt, ſecundaria, & per occaſionem inducta, attenditur, vt ibi dicit Compoſtel. & tradic Fely. in c. ſolitæ. de maiorit. & obed. cum concord. vt ſcribit Decius in c. fin. in princ. de confir. vtil. vel inutil. & in Rubr. C. qui admit. col. 3. Et hinc dicitur, quòd cauſa naturalis non accidentalis debet conſiderari: vt in l. qui habet. ff. de tutel. A B

Vt tamen omnis ſcrupulus tollatur, & opiniones fœdere diſtinctionis concordentur, ita ego diſtinguendũ arbitror, videlicet ꝙ aut tempore gratiæ per Papam lite pendente conceſſæ imminebat illud præiudiciũ ſecundarium & occaſionarium: & tali caſu putarem locum eſſe regulæ, C niſi appareret expreſsè Papã etiam illo loco voluiſſe præiudicare. Aut verò tempore datæ gratiæ nullum imminet præiudicium, ſed poſteà contigit occaſionaliter, & tunc regula iſta non procedit. Quia nec mens, nec verba principis emanarunt ad aliquem præiudicandũ, ſed principaliter ad beneficiandum. Et ita procedunt prædicta iura, & ita expreſsè ſentit Egid. in d. deciſ. 752. Et pro iſta diſtin. eſt text. valde not. in c. de occidendis. & in c. cũ homo. 23. q. 5. faciunt ea, quæ dicit Abb. in c. nõ magno, col. 3. ne cle. vel mo. ꝙ licet monachi ſint prohibiti legib. ſtudere, illud procedit principaliter: ſecus autẽ, ſi prius addiſcũt ius canonicum, & ad illius iuris intelligentiã poſteà legib. ſtudeant, quia ex quo hoc prouenit ſecundariò, & per occa-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D ſionem prohibitio non extenditur ad iſtum caſum
iſta parte plures deciſiones cumulat Io. Rogerius
Mota in repe.c.j.in primo notab. de cauſ.poſ.& pro

QVAESTIO QVARTA.

QVAERO, an per hoc quod dicit Papa non
alicui per quamcunq; ſignaturam tollere ius
ſitum, intelligatur etiam de iure quæſito ſub
ditione, vel ad tempus?

SOLVTIO. Iſtud dubium habet duas partes. Pri
iure quæſito cõditionali: ſecũda de iure quęſito ad
Circa primum, Roma. hanc quæſt. in terminis
in conſi.256. approbo ſententias. vbi concludit, q
Papa facit mentionem de iure quæſito, debet intel
E iure quæſito purè & ſimpliciter, nõ autem de cõdit
quia illud ius per dictam clauſulam præſeruatum n
ſetur. Pro qua opi. alleg. tex. in l. ſi ita ſcripſiſſet. de
cum aliis, vt ibi per eum. Et ita etiam Fely. hîc in q
ſuis Apoſtillis intelligit iſtam regulam ſequutus Ro
d. conſilio. Et cum Roma. tranſit etiam idem Fely. in
per literis. in 9. col. de reſcript. Et ratio iſtius opi.
poteſt in vno dicto, quod in notab. caſu ponit Rota
25. de reſcri. in not. Et Egidius in deciſ. 749. in fi. re
Fely. in c. in noſtra. in 7. corr. de reſcri. vbi dicit, q
aliqua dependent à futuro euentu, quæ poſſunt ſe
re ad eſſe, & non eſſe, non debent conſiderari, q
habet ſpem in aliquo vero de præſenti, per plura
F ibi allegantur. Cùm igitur ius conditionale non
aliquam ſubſiſtentiam de præſenti, ſed dependeat
ro euentu, qui poteſt ſe habere ad eſſe & non eſſe
cedere diem. ff. de verb. ſig. meritò ſub diſpoſition
regulę cõprehendi non debet. Nam ex quo regula
tur de iure quæſito, præſupponit habitum iuris, iux
in l. decem. ff. de verb. obli. & ideo niſi verificetur
poſitum, non habet locum diſpoſitio, vt tradit Fe
nonnulli. in 31. col. de reſcri. cũ concor. vt ſcribit Io
tract. de epiſcopo. in 22. q. primę partis. 2. li. & dix
ſuperiùs in proœ. q. j. verſic. quarto modo acquir
Addo vlterius pro iſta parte bene facere, quæ de
ciſio Rotæ 20. in tit. de præb. in no. incip. Item ſu
in 3. col. verſi. 2. principaliter, &c. quæ aliâs ſecun

merum eſt deciſ.321.quæ vult, ꝙ illa clauſula quotidie ap- A
poni ſolita in reſcriptis principum, videlicet, Cum alterius præiudicio. debet intelligi de præiudicio, quod imminet de pręſenti, ſecus autē de præiudicio de futuro: quod non eſt de præſenti: quia illud non dicitur propriè præiudiciū. Ita dicit ibi deciſio. Ad idem facit pro iſta opinione, quæ dicunt Raph. & Alex. in l. ſi pater. col. 5. C. de inſtit. & ſubſt. ꝙ iura loquentia de filio inſtituto, non habent locum in cōditionaliter inſtituto. pari modo nec iura loquentia de ſoluendo tributo, vel gabella ex contractibus, locum habebunt in contractibus conditionatis, vt dicit Soci. in l. 1. in 3. col. ff. de vulg. & pup. faciunt etiam, quæ in ſimili dicit Pet. de Anch. in conſi. 158. incip. ex narratis. col. fi. Vbi concludit diſpoſitionem c. 1. de reſcript. lib. 6. quod diſponit B
ſimpliciter reſcriptum impetratum ab excōmunicato, eſſe ipſo iure nullum, non habere locum in excommunicato ſub conditione, per rationes ibi allegatas per eum. ad quę bene conferunt, quę in alia ſimili quæſtione cumulat Are. in l. ſubſtitutione. col. 5. de vulga. & pupil. Et iſtam opinionem ſequitur etiam Albert. Brunus in conſil. 1. in 7. col. vbi meminit etiam de illo conſi. Rom. Ratio prędictorum eſt, quia iura loquentia de non tollendo iure quæſito, intelliguntur de iure claro & liquido, non autem de dubio, vt eſt conditionale: iuxta text. in l. quemadmodum. §. idem labeo. ff. ad leg. Aquil. & tradit Paul. de Caſt. in l. hæredes palam. §. ſed ſi notam. ff. de teſta. Et ita in vna Nouarien.
coram R.P.D. Simoneta refert ſe obtinuiſſe Melchior de C
Baldazinis quondā ſacri cōſiſtorij aduocatus, vt inuenio adnotatum per eundem. Et ideo in l. pretia rerū. ff. ad leg. Fal. dicitur ius adeundi nō eſſe in bonis noſtris, quia pendet à futuro euētu: quo fit, vt facilè huiuſmodi ius à principe tollatur: nec in eo eſſet locus iſti regulæ, vt latiùs cōſuluit Io. Campeg. in conſi. 2. poſito inter cōſilia Alb. Bru.

Sed iſtis nō obſtan. contraria opi. poteſt ex plurib. aliis dictis & rationibus ſuaderi. In primis, quia illud eſt ſatis notū, ꝙ quādo ius conditionale cōpetit ex ſpe probabili, tale ius eſt cōſiderabile, & cōprehēditur ſub clauſula, Quatenus nō tollatur ius quęſitū, vt notab. probat Are. in cōſ. 56. inci. magnifici & excelſi domini, &c. col. fi. Hinc eſt, ꝙ de ſtylo Cancellariæ in literis debet de iure conditionali

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D fieri mentio, vt dicit quædam deciſio Egidij 739. qu
gatur in illo libro vulgato practicę cancellarię. fo.
requiritur in impetratione. Et pro iſto ſtylo eſt dic
And. in regula, Ignorantia. de reg. iur. in Mercu. qu
quòd in impetratione beneficij tenetur quis face
tionem de gratia expectatiua, quæ ante vacation
gratia conditionalis, vt dicit Egid. deciſ. 358. Hinc
tale ius perdere, eſt damnum ſentire, vt in l. inde
tius. §. idem Iulianus. ff. ad legem Aquil. Et qui hab
ius in ſpe, dici poteſt habere ius quæſitum, vt prob
l. ſpem. C. de dona. vnde ſicut ius quæſitum tertio e
contrahentium, re ipſa non poteſt ipſi tertio per
hentes auferri: ita neq; ius quæſitum tertio ſpe, vi
E ſus quem ibi in fine notat Bal. in l. ſi cōſtante. C. de
ante nupt. & ſequitur Decius in conſil. 107. Inde e
ſicut noua conſtitutio non trahitur ad ius quæſi
præterito re ipſa, ita non trahitur ad ius condi
quod dicitur quæſitum ſpe, vt notabiliter dicit
Ancha. in c. 1. q. 14. de conſtit. poſt Iacob. Butr. quem
legat. Et iſta in notabili quæſtione adducit Are
conſil. 7. procedendum eſt, &c. in penult. & in fi
reaſſumit Fely. in tract. quando literæ Apoſtolicæ
in 8. col. verſic. limitatur quintò. cum aliis conco
bit Iaſ. in l. fin. ff. de pact.

Addo poſtremò pro iſta opinione dictum Pau
quem ibi ſequitur Alexan. in l. ſi ſtipulatus fuerim
F ſtipulamur. ff. de verb. oblig. vbi poſt Ioan. And. d
de Caſt. quòd ſi teſtator grauat hæredem ſoluere
Titij, tenetur etiā ſoluere debita cōditionalia, &
argu. l. ſi ſeruitus. ff. de ſer. vrba. præd. Rationem p
Alex. quia illa verba ſunt probata in vltimis volun
quibus beneficia eccleſiaſtica ęquiparantur, prout
ad aliud arguit gl. in verbo, In vltimis voluntatibu
de conceſ. præb. lib. 6. & eſt text. qui iſta duo æqu
c. autoritate. cod. titu. Sequitur Rom. conſi. 348. in
ſertim, quia cùm tollere ius quæſitum, ſit odioſum
intelligi de omni iure etiam conditionali. Pro qu
ea, quæ poſt Cuma. dicit Iaſ. in d. §. cùm ſtipul
ſunt, quæ pro iſta parte affirmatiua dici poſſunt.

Quid igitur dicendū? Certè licet materia vide

ſubtilis, quæ diſputando poſſet in immẽſum trahi, tamen A
prima opinio videtur magis communis & approbata, vt
apparet ex his, quæ poſt alios ſcripſi in §. item ſi quis in
fraudem.nu.33.inſtitut. de actio. quæ hic cauſa breuitatis
non refero, cùm ibi videri poſsint. Pro quibus etiam fa-
ciunt ea quæ Bart.Alex.& communiter doctores tradunt
in l.1.ff.ſi cer.pet.volentes, ſtatuta loquentia de debitore,
non habere locum in debitoribus conditionalibus.

Non obſtãt, quę ſuperiùs dicta ſunt, videlicet, ꝙ benefi
cialia æquiparantur vltimis voluntatibus. Quia dico hoc
non eſſe omnino expeditum & clarum ex eo, quia ſuper
hoc gl. fuerunt varię. Nam gl.in ver.ignoranti.in c.gratia.
de reſcri.li.6.materiam beneficialem æquiparat cõtracti-
bus. Et ita ibi de vno ad aliud arguit. Sicut etiam Rom.in
conſi.369.in 4.col.ver.cùm igitur pẽſiones ſuper benefi- B
ciis æquiparat cõtractibus. Et ideo omnibus ambagibus
omiſsis, nec curãdo de quadã diſtinctione poſita per Nic.
Euerardum in tracta.de locis legalibus.fol.86. poſſunt ſic
iſtæ opi. contrariæ diſtinguendo duos caſus, concordari.

Primus eſt, quando ius conditionale, quod in ſpe con-
ſiſtit, dependet in totum à futuro euentu, neq; habet de-
pendentiam aliquam ab actu de pręterito vel præſenti. Et
tali caſu procedat opinio Roma.in d.conſil.256.cum aliis
pro eius opi.allegatis. Neq; tali caſu regula iſta habet lo-
cum, quæ loquitur de iure quæſito de præſenti, ſiue illud
ſit ad rem, vel in re conſiderabile, vt eſt illud, de quo po-
ſui exempla ſuperiùs in 1.q. Et iſto caſu perdere ius quæ-
rendum, non eſt damnum ſentire. c.pe.§.fi.de pręb.lib.6. C
Hinc videmus, ꝙ nec pręlatus, nec ſeruus in quęſitis poſ-
ſunt pręiudicare eccleſię ſeu domino. Secus eſt in quærẽ-
dis, vt tradũt gl.& doc.in l.iubemus nullum.C.de ſac.ſan.
eccl. Et reaſſumit Iaſ.in l.ſeruus.C.de pac. Et ita etiam eſt
in iure merè conditionali, quod nihil ponit de præſenti,
ſed ſolam & nudam ſpem de futuro continet, vt in §. ex
conditionali.inſti.de ver.obl. Ideo tale ius perdere, nõ eſt
damnum ſentire, neq; in re, neq; ad rem. & ita in benefi-
cialibus eſt tex.in c.ſi pro te.de reſcri.lib.6. Nec obſtat, ꝙ
de tali iure debet fieri mentio in literis. Quia eſt verum,
quando ex iure conditionali reſultat aliquod ius in re vel
ad rem, & non eſt penitus caducũ. Et ita procedit dictum

D Domi.in conſi.107.inci.ſuper primo dubio.in fi.&ad
bene faciunt iura, quæ allegat Roma. Cùm igitur iſta
loquatur de iure quęſito, & ius merè conditionale no
catur aliquo modo quæſitum, ſed quærendum, Reg
illo non procedet, cùm ſint iſta multùm diuerſa, vt
Bar.in l.is poteſt.in 4.col.ff.de acquir.hær.& Moder
mancipata.C.qui admit.quia hoc verbũ, quæſitum, de
tat perfectionem, vt videlicet ius ſit incorporatum, &
radicatum, vt dicit Egid.in conſi.34.in 7. dubio.col.
penul.Et ſecundum hoc poſſunt verificari, quę dicit
Egid.in deciſ.729.col.fi.& Soc.in conſil.87.col.10.
lib.3.cum vulga.alleg.per quoſdam Moder. conſulen
videlicet Barth.Caſſanen.in conſi.57.col.fi.

E Secundus caſus eſt, quando ius cõditionale habet
quam ſpem, vel reſpectum de præterito vel pręſenti,
in d.l.inde Neratius.& in caſibus, in quibus cõſuluit
in dictis cõſiliis. Et tali caſu putarem reg.iſtam haber
cum. Quia hoc ius cõditionale propter firmam & pr
bilem ſpem de præſenti, inducit quoddã ius ad rem,
priuari, videretur pręiudiciale, vt dicit Bar.in l.poſte
cipationem.§.1.ff.de libe.leg. Et probat tex.in l.inde
ratius.cum aliis ſuperiùs alleg. Et de tali iure quærẽd
teſt intelligi gl.& Bal.in l.ad reſoluendum.C.de pręc
Et iſtis ſimile eſt ius, quod alicui quæritur in ſpe ex t
mento alicuius ante mortem, iuxta gl.not.in l. omn
de teſta.quæ voluit, ꝙ per teſtamentum datur plenum
F quo ad acquiſitionem dominij, plenius per mortem
toris, pleniſsimum per aditionem. Vnde meritò, quia
ius eſt cõſiderabile, ſolet de eo fieri mẽtio in impetr
nibus & gratiis. Et in eo militabit reg.iſta. Et ita proc
quæ dicit Egid.in deci.722.incip.ſuppoſito, &c. Qui
plura fundamenta defendit iſtam partem. Et ſecund
dicta procedit, quod dicit Old.in conſi.285.incip.al
cauſa.col.pe.dum diſtinguendo duplicem ſpeciem c
tionis, limitat tex.in d.c.ſi pro te.vt ibi per eum. Et de
latiùs mentionem feci in regula, De publicandis reſig
tionibus. Et iſtam opin.firmat etiam Egid.conſi.34.
ſeptimo dubio.col.antepe.vbi dicit, ꝙ nũquam papa
ſuas literas cenſetur tollere ius ad rem lite pendente,
expreſsè hoc dicat. Vnde ſecũdum eum inductum e

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtylum curiæ, ꝙ illa clauſula, Quatenus non tollatur ius A
quæſitum, ſolùm excludat ius per acceptationem quæſi-
tum. Ergo in omni alio iure non excepto habebit locum.
Et ſecundum hoc iuſtificatur vna nouiſsima deciſio Rotæ
facta heri 27. Nouẽbr. M. D. XXXVIII. in cauſa Hiſpalen.
præſtimonij coram R. D. Joanne Paulo Ptolemæo, in qua
Domini voluerunt regulam de extendendis conſenſibus,
quæ ſimpliciter de reſignationibus dicitur, habere locum
in renuntiationibus conditionatis, videlicet factis cũ re-
ſeruatione omnium fructuum, & regreſſus, nec aliter nec
alio modo. Nam licet dicta renuntiatio ſub tali cõditione
facta fuerit, nihilominus fuit iudicatum ſub regula cõpre-
hendi. Et ita D. Ioan. Paulus ex omnium votis pronuntia-
uit in fauorem Roderici Petri de Molina, contra Gundi- B
ſaluũ Xnares. Et ratio fuit, quia tale ius conditionale non
erat abſolutè ius reſpiciens omnino tempus futurum, ſed
habebat ſubſiſtentiam & reſpectũ ad ius præſens: quo ca-
ſu in tali iure reg. iſta locum habet, vt probatum eſt ſupe-
riùs. Eſt bene verum, ꝙ in illa reg. de extendendis conſen
ſibus, ponderabantur verba pręgnantia & vniuerſalia, ibi,
in quaſcunq; ceſsiones & reſignationes, &c. quę de ſui na
tura caſum aliâs non cõprehendibilem includunt, vt pro-
bat Dy. in rub. de re. iur. lib. 6. & dixi in §. omnium. inſti. de
act. facit l. Iulianus. ff. de leg. 3. Tamẽ, iudicio meo, quãdo
ius cõditionale omnino depẽderet à futuro euentu, & nõ
reſpiceret actum præteritũ vel pręſentem, illa generalitas
nihil faceret, obſtantibus iuribus s̃. per Roma. in d. conſi. C
allegatis. & tali caſu verba generalia reſtringuntur ſecun-
dum ſubiectam materiã, vt eſt tex. in c. cùm in illis. in prin.
de præb. lib. 6. qui loquitur de beneficiis quibuſcũq;. & ta
men illa verba non comprehendũt curata, vt latiùs tradit
Deci. in cõſi. 541. incip. viſa donatione. in 2. col. Ex quibus
omnibus habes in hac materia notabilẽ, & non vulgarem
reſolutionẽ, quę deſeruiet ad multa in aliis locis dicenda.
Et præſertim ad cauſam Imo. caſtri Ducię modò pẽdentẽ
coram D. Marſicano, in qua Domini tenebãt conceſsio-
nem caſtri factã D. de Maluetiis per Clementẽ eſſe cõdi-
tionalem: & propterea dubitabatur, nũquid per ſecũdam
conceſsionẽ per eund. Clementẽ factã R. cardinali Cam-
pegio cenſeretur præiudicari Maluetiis. ſuper quo multa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D aduocati ſcripſerunt, & longè plura Domini con
runt, quæ hìc non ſcribam, ex quo cauſa adhuc pē
per quo põderanda ſunt verba Are.in d.l.is põt.in
Circa ſecundum dubium iſtius q. videlicet nun
regu habeat locum in iure quæſito ad tempus? Ro
conſi.256.concludit ꝙ non. Pro qua opi.allegat te
pro parte.§.verſum.ff.de in rem ver.& l.qui conc
cùm ita.el 2.ff.de leg.3.vbi probatur, illud non dic
nis noſtris, quod non durat, quia non dicitur pe
quod non ſtetit, vt ibi not.gl. Et iſtam opi.Rom.
ſequitur Fel.in d.c.ſuper literis.in 3.col.de reſcri.
dens. Et ad illas leges per Rom.alleg.plures conc
ducit Alb.in d.§.verſum. Et iſtam opinionem vi
E nere Domi.in c.ſi propter.in pen.not.de reſcrip.
Tamen aduertendum eſt circa intellectum iſti
ſtionis, videlicet quomodo intelligat Rom.ius no
turum. Nam ſi intelligit pro iure cõpetenti ex gr
ctatiua, quæ poteſt reuocari, & diu non durat, vt
tia docet, & innuunt eius verba, tunc dictum eius
beo pro cõſtanti, quia ex quo gratia expectatiua
conceſſa ad certum tempus, licet reuocari poſsit,
perpetua: quia perpetuum dicitur illud, quod ad
non conceditur, licet reuocari poſsit, vt eſt caſus
peritos.ff.de excu.tut. Hinc eſt, ꝙ officialis qui a
creatur, ex quo ad tempus non datur, perpetuu
tur, vt eſt glo.ordinaria in cle.2.in verbo, per ele
F de reſcri. Sequitur Old.in conſi.4.& Iaſ.in §.ſed
col.inſti.de act.Abb.in c.quanto.col.pen. de iure
aliis concord.vt ſcribit Iaſ.in l.ſufficit.per illum te
cond.indeb.& ante ipſum Alex.in conſil.216.inc
ſter.col.fi.lib.7. Et ideo dicit Domi.in c.fin.per g
verb.perpetuas.ꝙ ſtatuta diſponentia circa actu
tuos, includunt etiam actus, qui poſſunt eſſe te
& perpetui. Et iſta omnia à fortiori procedunt,
agitur de damno euitando. Nam ne aliquis dam
tiatur, illud quod eſt temporale, iudicatur perpe
econtrà, vt declarat Dec.in c.ex literis.in fi.de cõ
ad hoc quod dicit Bart.in l.etiam.in fin.ff.de min
omnia ſi conferãtur ad caſum noſtrum, non eri
reddi opin.Rom.dubitabilem. Nec etiam ſaluari

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lictum eius intelligatur in acceptatione , prout videntur A
nnuere verba eius. Quia etiam acceptatio non eſt actus
emporalis , quando efficaciter fit, ſed perpetuò durat, &
er eam ius ad rem acquiritur, & licet ſub clauſula, Quare
us non tollatur ius quæſitum, tale ad rem de ſtricto iure
on conſideretur. Secus tamen eſt, quo ad iſtam reg. vt d
tum fuit in 1.q. Quia intentio papæ non eſt valle alicui
ræiudicare etiam in minimo præiudicio , vt eſt glo. in ci
um olim. de conſue. cum aliis concor. de quibus in d. 1. q.
t ita omnia iura dicunt: quibus in dubio papa adhærere
ræſumitur, vt latè probat Iaſ. in l. iuſtitia. ff. de iuſt. & iur.
& in l. ex facto. ff. de vul. & pup. & licet Rota in deci. 16. de
ræb. in no. tenuerit contrariũ, quo ad acceptationẽ : ta-
men, vt inquit Egid. in dec. 167. illud fuit introductum po- B
ius ex quadam vſurpatione palatij, papa ſciente, & tacitè
pprobante, quàm de iure. Et idem facit Fely. in c. in no-
ſtra. in 28. cor. de reſcrip. vt latè dixi in d. 1. q. Itaq; dictum
Rom. de iure non videretur bene adaptari ad ius quæſitũ
ex acceptatione, quod, vt dixi, non ſolùm non eſt tempo-
rale, ſed perpetuum & conſiderabile quo ad iſtam regul.

Verùm quia tex. allegati per Rom. cõtinent rationẽ ge
neralem, proptereà cogitabam ſi dictũ Rom. quod cõmu
niter tenetur, poſſet exemplificari in cõmẽda data ad ſex
menſes dũtaxat. Nam ex quo tale ius eſt tẽporale, videtur
non comprehẽdi ſub iſta reg. Nam ſi papa alteri prouidet
infra illos ſex mẽſes de tali beneficio cõmendato alteri,
non dicetur tollere ius quæſitũ, neq; eſſet locus huic reg. C
Commenda enim tẽporalis A. non dat ius in beneficio B.
ecus ſi perpetua eſſet, vt dicit expreſsè Domi. in c. nemo.
in 2. col. de elec. lib. 6. allegat deciſionẽ Rotæ, licet corru-
ptè, quæ eſt in antiq. 144. incip. nota, ꝙ vbi beneficiũ. quæ
hoc idem expreſsè dicit. Et ſic dictũ Rom. in iſto exemplo
quadrat optimè, ex eo, quia Rot. & Do. in d. loco expreſ-
ſe faciũt differentiã, quo ad acquiſitionẽ iuris ex cõmen-
da perpetua vel tẽporali. Obſtat tamẽ prędictis vnũ, quia
negari nõ poteſt habẽti beneficiũ ad 6. mẽſes cõmẽdatũ,
præiudiciũ inferri, ſi illud ſibi infra illud tẽpus auferatur,
quia etiã priuari ſola poſſeſsione, eſt multũ prę iudiciabile.
Et tale ꝑiudiciũ eſt cõſiderabile, vt in c. licet eṗs. de pręb.
li. 6. Et qua ratione dicimus inferri pręiudiciũ cõſiderabi-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D le cõmendatario perpetuo, quãdo priuatur cõmen
petua, eadẽ dicemus præiudiciũ inferri tẽporali cõ
tario, ſi ſua tẽporalis cõmenda auferatur, quia arg
tum de parte ad totũ, etiã reſpectu tẽporis valet,
cui.in prin.in verb.proinde.& ibi no.Bal.de le.1.Et
cũ habet in materia fauorabili, vt videtur eſſe iſta,
tur ius quæſitũ, vt declarat Iaſ.in d.l.ſi cui.Præſertim
de iure canonico quodlibet minimũ præiudiciũ cõ
tur.c.de appellationibus.de app.& c.ſi proponẽte

Tamen omnibus iſtis poteſt reſponderi, quòd cõ
datarius temporalis nõ habet ius in re, neque ad re
ſpoliaretur. Igitur regula iſta quæ de tol.iur.loquit
poteſt verificari in commẽda temporali. Quia, vt d
E cam non dicitur nobis ius quæſitum: quia illud dic
bis ius quæſitum, quod perpetuò & irreuocabilite
tur, vt tradit Odofr.in l.1.in 3.col.in 2.not.C. de ve
fiſca.libro 10. Nec obſtat, quòd de iure canonico d
mis curatur, quia illud eſt verum, quando in illis co
nobis ius in re, vel ad rem, aliâs regulariter de m
non curatur.vulg.l.ſcio.ff. de in integ.reſtit. Plura
parte adduci poſſent, quæ ne incidamus in mater
cardicam, omitto. Tenenda igitur erit opinio Ro
contradictorẽ nõ habet. Aliter poteſt exemplifica
ſtio in eo, cui ius differtur. nam tale præiudiciũ no
attendi quo ad iſtam regulam, vt dicit Card.Iacob
tract.concilij.lib.10.fo.621.vbi meminit de Ro.in d

QVAESTIO QVINTA.

F QVAERO, an regulæ iſti ſit locus, quãdo in cõ
ne, vel gratia pro commiſsione impetranda d
tur poſſeſsioni, tanto: vel quando appon
teris clauſula, Dũmodo non tollatur ius quæſitum,
lis clauſula verificari poteſt, quãdo tollitur ſola po

SOLVTIO. Fely.hic in quibuſdã apoſtillis dic
nõ eſſe locũ. Quia derogare poſſeſsioni, nõ eſt de
iuri quęſito. Et refert Rotã ita tenuiſſe, nihil tamẽ
Sed pro iſta opinione facit tex.in c.bonæ.el 2.quẽ
Abb.in 7.notab.de poſtu.præl.vbi põderat illũ tex.
bis, ius habeo. quæ verba ſecundũ Abb.ibi propriè
proprietatis, nõ de iure poſſeſsionis intelligũtur.
etiam ad hoc quæ dicit Nicol.milis Rotæ auditor i

beneficialis cauſa dicitur.qui videtur iſta vt diuerſa pone- A
re.Et quædã exẽpla ſuper hoc ponit Decius in c.1.in 3.col.
ſuper gl.1.de cõfir.vti.vel inut.Prętereà,quia quãdo loqui
mur de poſſeſsione,præſupponimus poſſeſſorẽ ius nõ ha
bere, quo caſu ſine cauſæ cognitione talis poſſeſsio tolli
poteſt,nec poteſt præiudiciũ prætẽdi,vt tradit Ro.in cõſ.
499.col.2.Prætereà,quia videmus quòd ſubrogatus in li-
tem vel in ius quomodolibet defuncto cõpetẽs, ſi in ſub-
rogatione nulla fiat mẽtio poſſeſsionis,nõ cẽſetur ſubro
gatus quo ad poſſeſsionẽ,vt dicit Egid.deci.351. ergo poſ
ſeſsio nõ eſt ius,quia ſi propriè appella.iuris cõtineretur,
in ſubrogatione iuris comprehẽderetur. Cũ igitur regula
iſta loquatur de iure quæſito,non habebit locũ in poſſeſ-
ſione,quia nihil cõmune habet ius cũ poſſeſsione.l.natu- B
raliter.§.nihil.ff.de acqui.poſ.Et ideo expreſsio vnius ar-
guit excluſionẽ alterius.arg.c.nõne. de præſumpt. Et pro
iſta opinione multum facit, quia cauſa poſſeſſorij videtur
modici præiudicij,& ideo de illa parũ curatur, vt in l.vni-
ca.C.de momẽta.poſſeſ. Quæ omnia in ratione cõſiſtũt,
quia licet aliquis poſſeſsione priuetur: tamẽ quãdo poſt-
eà cõſtat illũ habere bonũ ius ſiue titulũ, de facili eam cũ
fructibus perceptis recuperat, & ideo nihil amiſiſſe vide-
tur.Nõ ſic eſt in tit.quia illo ex defectu iuris deperdito nõ
poteſt recuperari,& titulo amiſſo poſ.nihil tribuit.igitur ſi
ea quis priuetur, nihil iuris dicitur perdere. & propterea
reg.iſta de poſ.mentionẽ nõ fecit. Et ob eã cauſam voluit
Rota in vna Luc.decanatus corã me de mẽſe Decẽb.1537. C
quòd regulæ Innoc.v III.& Hadriani VI. reuocantes ius
patronatus laicorũ,qui eccleſias de bonis ſuis,ſaltem pro
dimidio valoris earũ non dotarũt,procederẽt,& haberẽt
locũ, etiã ſi laici in quaſi poſſeſsione iuris præſentãdi fuiſ
ſent,quia illa quaſi poſſeſsio ſublato iure facilius tollitur,
nec eſt in cõſideratione.Et licet illa materia,quia exẽpla-
tis,& multis nobilibus Hiſpaniæ & Frãciæ, qui ex præmiſ
ſis cauſis obtinuerant ius patro. valde præiudicialis eſſet,
Rota noluit quòd in ea pronũtiarẽ,ſed quòd cauſa cõcor
daretur,prout etiã poſteà mãdauerat S.D.N.Papa Paulus
III, & ita factum fuit.Nihilominus Domini auditores bis
vel ter prædictã opi.firmarũt:cauſa prius plenius diſputa-
ta.Pro quibus facere videntur quę dixi ſuprà in proœ.q.5.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D dum dixi in cauſa Rom.canonicatus S.Mariæ maioris
reuocatione expectatiuarũ & creationũ in canonicos
prehendi creationem,vigore cuius poſſeſsio capta fu
Sed prędictis non obſtãtibus,contraria opinio vide
eſſe verior, videlicet, quòd regula iſta de iure quæſito
quens,habeat locũ,quãdo poſſeſsio tollitur.Pro qua
nione videtur eſſe tex.notab.in ca.dilecto.de verb.ſig
vbi apertè ꝓbatur, ꝙ ex poſſeſsione ius acquiritur: a
quòd ſicut non eſt intentionis papæ,alicui ius tollere
neq; eidem poſſeſsionem auferre,vt vbi dicitur. Et ho
tione probatur , quia iſta regula loquitur de iure tolle
ergo videtur poſſeſsio cõprehendi, quia poſſeſsio a
ta nihil aliud eſt,quàm ius,vt in l.peregrè. ff.de acqu
E & in l.ſi quis à ſe fundum.ibi , poſſeſsionis iura repa
C.ad l.Iuliam de vi.per quem text. voluit ibi Bald.po
nocen.in c.epiſcopi.de reb.eccleſ.non alien.per illa v
directa iudici,videlicet ſtudeas ad ius, & proprietatẽ
ſię reuocare,&c.includi poſſeſſoriũ,& ſic apparet ma
ſtè in reſcriptis,quæ ſunt ſtrictè interpretãda , appell
ne iuris poſſeſsionẽ includi. Pro qua opinione plura
adducit Specu.in tit.de probat.§ videndum. verſi.ſed
ne ſtatutũ,&c. Et iſta interpretatio quæ benigna vide
capienda eſt in iſta regula , vt alicui minus præiudice
quàm ſit poſsibile. Nam ſicut ius tolli non debet, ita
poſſeſsio alicui eſt auferenda ſine cauſæ cognitione,
tat Innocen.in c.inter.de maior.& obed. Bald.in l.ſi
F ta.C.ſi propter publ.pen. Bartol.in l.fin.col.6. verſic
extra gloſ.quæro. C.de edic.diui Hadria.tol. & eſt te
c.licet epiſcopus.de præbẽ.lib.6.Nam ſi prædo anteq
poſſeſsione priuetur,etiã in notoriis citari debet, vt
Bal.in l.nam ita diuus.col.2.verſi.ſed nũquid quilibet
ſeſſor.ff.de adop.per l.meminerint.C.vnde vi.quid in
næ fidei poſſeſſore dicendũ erit? dubiũ enim non eſt
ſeſsionem acquiſitam perdentes,damnũ ſentire. nimi
igitur dicere debemus per amiſsionẽ poſſeſsionis ius
bis quæſitum tolli: quod fieri non poteſt ſine cauſæ co
tione,etiam vt dixi, ſi poſſeſsio iniuſta fuiſſet, vt lat
And.Sicul.in conſil.12.incip.à Ioue principium,&c.in
5.colum.lib.3.vbi in notabili caſu conſuluit, de quo ibi
eum.Et ſecundum quam aliâs in vna Malacitana de A
quo

quera iudicauit Rota die 4. Martij. 1532. coram R. P. D. A
Ioan. Clerici.

Prętereà, pro iſta parte facit, quia ſicut in dubio papa nõ
videtur derogare iuri alteri quæſito, ita neq; poſſeſsioni:
vt dicit Abb. in ca. j. in 3. col. verſi. ita contra hoc dictũ, &c.
de reſcrip. Et idem tenet Petr. de Ancha. in repet. c. ſi pro-
pter. de reſcrip. lib. 6. quem ſequitur Fely. in c. in noſtra. in
36. corr. in 3. colum. eod. titu. Et eſt tex. & ibi Abb. poſt In-
noc. & alios in c. dudum. de decimis. Et bonus text. in c. 2.
eo. tit. lib. 6. Quæ iura ad hoc põderat Cald. conſil. 29. titu.
de præbend. & conſil. vltimo. de rebus eccle. non alien. qui
conſuluit in caſu, de quo per And. Sicul. in d. conſil. 13. licet
ille de Cald. non faciat mẽtionem. Et hoc idem tenet Do-
min. per prædicta iura in c. cùm de beneficio. in 2. colum. B
verſic. quid ſi non poteſt. de prębend. lib. 6. Et ſentit Ludo.
Rom. in ſingula. D. X C V I I. incipien. an priuilegium. Et ita
de poſſeſsione quæſita ad ius quęſitũ arguit Abb. poſt In-
noc. in c. dudum. in primo notabili. de priuil. verſi. ſed pro
declaratione tex. &c. Et ita etiam vtrũque parificat Imol.
in conſil. 121. in j. & ij. colũ. vbi generaliter concludit, quòd
ſicut princeps non cenſetur in dubio tollere ius quæſitum
alicui, ita neque poſſeſsionem. Quod etiam tenet Soci. in
conſil. 15. colum. penul. in fin. lib. 3. Et latiùs in conſil. 120.
incip. memini me. in 5. & 6. colum. eod. volum. cum pluri-
bus concord. vt ſcribit Oldra. in conſil. 268. incip. quæſtio
eſt, &c. vbi notabiliter loquitur.

Ex quibus omnibus reſultat iſta cõcluſio, quòd ſicut pa C
pa nõ præſumitur velle alicui auferre ius quæſitum, ita ne-
que poſſeſsionem. Itaque regula iſta loquens de vno, ha-
bebit locum in alio. Ad prędicta faciunt, quæ latè ſcribunt
Ioan. Rogerius de la Mota in repet. c. j. in 2. notab. de cau.
poſſeſ. & proprie. Et latiùs Anto. Corſetus quõdam Rotæ
auditor in c. ad noſtram. el primo. de iureiur. ponderando
illum text. in verbo, poſſeſsiones. Et faciunt ea quæ Fely.
poſt Imo. ſcribit in cap. cauſam. in fin. de reſcript. Et quòd
in ſimili caſu poſſeſsionis decimarũ, tẽporibus ſuis fuiſſe
deciſum refert D. Guliel. in tit. de priuil. deciſione j. reſpon
dens ad cõtraria, quæ tunc fiebant: quæ omnia in ratione
conſiſtunt, quia regula iſta loquitur de iure quæſito, & ta-
men ſecundũ cõmuniter doct. in rub. & in l. j. ff. de acquir.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D poſſ.poſſeſsio.nihil aliud eſt quàm ius. Hinc eſt,quòd
iudicamus de bonæ fidei poſſeſſore, quod de domino
magis puto.§.1.ff.de reb.eccl. cum concor.vt ſcribunt
der.in l.bona fides.ff.de reg.iur. Magna enim ſunt com
da poſſeſsionis in pluribus locis iuris diuulgata, vt tra
Fel.in c.olim.in col.pe.& fi.de reſcri. Inde videmus, qu
in pari cauſa tituli poſſeſsio dat ius,vt c.ſi à ſede. de pr
lib.6.Ex prædictis igitur apparet articulũ eſſe diſputab

Quid dicendum? Concludo quòd iſtud dubium,vt d
fuit propoſitum de menſe Iunio proximè præterito
R.D. Syluestrũ in cauſa Toletana de la Stella pro p
D.Epiſcopi ſolis.Et tunc propter calores,& difficulta
materiæ nihil fuit cõcluſum, Sed hodie qui numeratur
E Iunij 1538. in eadem cauſa Toletana, quam propoſui
P.D.Io.Clerici epiſcopus Maceraté.omnes Domini co
cluſerunt per priuationem poſſeſsionis tolli ius qu
tum.Et quòd verba regulæ poſſunt in poſſeſsione ve
cari,per ea quæ ſuperius aducta fuère.

Non obſtant modò adducta in contrarium. Primò
ctum Felyn. aſſerentis contrarium tenuiſſe Rotam,
reſpondetur illud procedere in momentanea poſſeſsio
& inſtrumentali. Et ita contraria reſolui poſſunt. Se
verò eſt in poſſeſsione plena, ſucceſsiua, & effectu
Quia talis poſſeſsio eſt maximi momenti, & illam pe
re,eſt damnum ſentire,per ea quæ dicta ſunt.

Vel ſecundò poteſt dici, quòd contraria poſſunt ha
re locum in poſſeſsione incorporali. Sed iſta.2.opinio
F tæ procedit in corporali & virtuali poſſeſsione,ſecund
ea quæ ſcribit Lapus allegatione 16.

Vel tertiò dicamus, quòd aut poſſeſsio eſt colorata,
tunc non cenſetur papa in dubio illi præiudicare, etiam
ſcribat motu proprio.c.cum noſtris.de conceſ.præb.&
notant doct.& ita procedat pars affirmatiua. Aut eſt po
ſeſsio meri facti, & procedat deciſio Rotæ antiqua,
aliis dictis.Pro qua diſtinctione eſt notabile conſil. D
209.incipi.in caſu propoſito. col.2. Et ad hoc videtur b
ne facere dictum Fely.in ca.ad aures.in 5.colum.verſ.te
tius caſus.& in cap.in noſtra.in 36.corr.in 3.colum.de
ſcript.& ea quæ tradit Cardinalis conſ.92.incipien.nob
les,aliás incipiẽ.fauendo pupillis,&c.in 1.& 2. colum.

notab

notabiliter loquitur. A
Vel quarto modo poſſunt opiniones diſtingui, videli-
cet ꝙ aut loquimur de priuilegio generali, vel etiam de
reuocatione vniuerſali. Et tali caſu procedit pars negati-
ua, quòd nõ requiritur mentio poſſeſsionis. Secus, quan-
do loquimur de ſpeciali impetratione, quia tunc requiri-
tur ſpecialis mentio poſſeſsionis, aliâs non cenſetur ſub-
lata, & erit locus regulæ. Iſta diſtinctio colligitur ex dictis
Lapi, in alleg. 84. in 12. col. verſic. ſed verum eſt dicere, &c.
ſecundum paruam impreſsionem. Et iſtam dicit commu-
nem opi. Imo. in d. c. cum noſtris. Nec obſt. deciſio Domi-
norum facta in cauſa Lucana Decanatus, de qua ſuprà
proximè mentionem feci. Quia illa deciſio ſi bene conſi-
deretur, facit pro hac parte, ex eo, quia illæ regulæ Innoc. B
& Hadriani, de quibus ibi agebatur, reuocarunt ius pa-
tronatus laicorum. Ergo à fortiori, & in neceſſariam con-
ſequentiã cenſebatur poſſeſsio ſublata. Quia ſublato iure,
quod eſt plus, videtur tolli quod eſt minus, imò quod eſt
idem: quia vt ſuperiùs dictũ eſt, ſub iſtis verbis iuris quæ-
ſiti comprehẽditur poſſeſsio. Difficultas igitur noſtra eſt,
quando ſumus in dubio. Vel ſecundò reſpondetur, quòd
deciſio illa Dominorum nõ tam fuit in quaſi poſſeſsione,
quàm in verbis prægnantibus illarum regularũ fundata,
quæ poſſeſsionem includere videbãtur propter rationes
ibi poſitas. Ex hoc tamen inferri non poteſt, quando de
poſſeſsione in ſpecie, vel per verba ęquipollentia nõ fuiſ-
ſet facta mentio: quia tali caſu non cenſetur in dubio poſ- C
ſeſsioni derogatum, ſicut nõ derogatur iuri quæſito: arg.
l. 1. C. de appella. vbi dicitur quis præiudicari, ſi omittatur
ordo in poſſeſſorio, & ideo appellari poteſt.
Ex prædictis igitur apparet, inter poſſeſsionem vel ius
amittendũ, quo ad effectum iſtius regulæ, nullum eſſe diſ-
crimen. Tamen quantum ad effectũ durationis eſt ſecus,
ex eo, quia faciliùs perditur poſſeſsio, quàm ius. quod ap-
paret: quia poſſeſsio beneficij ex negligentia x. anno. per-
ditur, & habetur pro derelicta, vt tradit Abb. in c. cùm ve-
niſſent. de reſti. ſpol. & in c. capitulũ. de reſcrip. & ita Rota
intellexit dicta eiuſdem Abb. in c. contingit. in 3. col. verſi.
2. ex d. gloſ. de dolo & contuma. Ius verò competens ſu-
per beneficio, vel alia re, nunquam negligentia perditur,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D nisi in caſibus à iure expreſsis, vt formaliter dicit Barto.in
l.ſolent.§.fin.colũ.fin.ff.de offic.procon. qué ſequitur Ia-
ſon in l.j.colum.penul.C.de fart. Et latius moder.in tract.
præſcript.in j.parte.3.partis princip. in q.x.in fi. per quam
Bart.doctrinam Rota die 3.Iulij 1531.in vna Gebenen.pro
R.Card.Anchonitano coram D.Camillo de Baglionibus,
tenuit ius cardinali competens ſuper dicto beneficio tem-
poris negligentia non periiſſe.Et idem tenuit hodie Rota
24. Nouemb. 1539.in vna Vrbeuetana archipresbyteratus
coram R.D.Io.Paulo. dum voluit, quòd R.Card.de Far-
neſio,nunc papa, quia ad dictum archipresbyteratum ha-
buerat regreſſum per ceſſum , vel dimiſsionem, vel deceſ-
ſum,vel quãuis aliam amiſsionem, ſi fuit negligens in pe-
E tendo dictum archipresbyteratum per aſſecutionem alte-
rius beneficij incompatibilis ipſius poſſeſſoris vacantem,
& ille archipresbyteratus deuenit ad alios ratione noui ti-
tuli,nõ propterea R.Cardinalis viſus fuit perdere ius ſuũ,
quia illud per negligentiã nõ perditur, niſi in caſib.expreſ-
ſis:quæ omnia ſunt not. quia quotidie accidere poſſunt.

QVAESTIO SEXTA.

QVAERO, quid ſi alicui ſit ius quæſitum ex ſola com-
miſsione, nunquid ſecundæ commiſsioni deroga-
toriæ illius obſtet regula?

SOLVTIO. Fely. hic in ſuis apoſtillis dicit regulã non
obſtare.Quia Rota tenuit tempore ſuo regulã iſtam de iu-
re quæſito loquẽtem,intelligi de iure quęſito virtute iuris
F communis,non ſpecialis.nihil tamen ad hoc allegat. Ta-
men pro iſta opinione facit text.in l.eius. §.ſi militia.ff.de
milit.teſtamẽ.qui ſolet ſæpe ad hoc allegari,quòd faciliùs
tollitur ius cõpetens de iure ſpeciali,quàm de iure cõmu-
ni.Sicut etiã videmus,quòd faciliùs tollitur reſciſsio con-
tractus,quæ fit de iure ſpeciali, quàm ſi veniat de iure cõ-
muni.gloſſ.in l.j.C.ſi aduer.vend.Et eodem modo faciliùs
tollitur hypotheca cõpetens ex priuilegio de iure ſpecia-
li,quàm ſi cõpetat de iure cõmuni.l.aſsiduis.cum glo.ma-
gna.C.qui potio.in pig.hab.Et quòd quando aufertur ius
quæſitum,intelligatur de iure acquiſito iure cõmuni,non
autẽ de extraordinario & ſpeciali,tenet Lãcelotus Decius
frater alterius Decij,in l.ſi conſtante.col.9. ff.ſolu.matr.&
modern.Brixienſ.in tracta.Nobilitat.in 4.parte.nume.4.

&

& in ſeptima parte, nu.2. Et Moder. Taurin. in magno tra- A
ctatu præſcript. in princip. fo.18.

Tamen in contrarium facit illud, quod tempore meo
in caſu ſimili voluit Rota 23. Maij M.D.XXXII. in cauſa Pa-
lentin. Abbatiæ de Huſillos, pendente coram R.P.D. Pe-
tro Vortio, nunc Aquen. epiſcopo. Nam fuit dubitatum,
vtrum ex quo Papa Hadrianus mandauit caſſari in regi-
ſtro gratiam Ant. abſq; eo, quòd feciſſet mẽtionem iſtius
regulæ, cenſeretur ei derogatum? Et fuit concluſum, quòd
non, quia requirebatur ſpecialis mentio, & tali mandato
obſtabat regula. Et pro iſta opinio. facit quod dicit Egid.
deciſ. 74. vbi voluit, quòd ius quæſitum nobis ex actu iu-
diciali, etiam ſi fuerit factus à partibus, non debet nobis
auferri per ſtylum curiæ, quia dicitur nobis tolli ius quæ- B
ſitum. Cùm igitur commiſſio ſit actus iudicialis, vt proba-
tur in c. quoniam. de probatio. ius nobis acquiſitum per
eam, tolli non debet per aliam commiſſionem.

Sed pro concordia diſtinguendum eſt, quòd aut illud
mandatum de caſſando gratiam fuit factum lite penden-
te, & tũc rectè procedit deciſio Dominorum Mod. prout
tunc lis verè pendebat. Aut verò fuit factum ante litem, &
tunc viuente Hadriano obſtabat regula ſua quæ habebat
locum etiam in mandatis, & gratiis ante litem impetratis,
vt ibi dicitur. Aut poſt eius obitum fuit mota lis. Et tunc
ex quo vigebat alia regula, eſt contrarium dicendum. Niſi
dicamus, & veriùs, quòd ex quo illud mandatum fuit fa-
ctum viuente regula, licet lis poſt obitum Hadriani mota C
fuerit, quòd illa regula obſtet illi mandato, & ita iudica-
runt Domini. Quantum verò attinet ad dictum Fely. ex
quo nihil allegat, poteſt ſperni, imò contrarium teneri, ex
eo, quia non eſt abſolutè verum, ꝙ regula non obſtet iuri
acquiſito iure ſpeciali, quaſi illud non ſit in conſideratio-
ne. Quia imò ius acquiſitũ ex particulari iure, dicitur for-
tius & firmius, & per conſequens magis conſiderandum,
quàm ius acquiſitum de iure communi. Hoc probatur per
l. fi. C. de inoffic. teſta. vbi faciliùs ſubiacet querelæ teſta-
mentum factum à patrefamil. doctore, qui de iure com-
muni teſtari poteſt, quàm factum à filiofamil. de quaſi ca-
ſtrenſi peculio ex priuilegio contra reg. quòd filiusfamil.
non poteſt teſtari. de qua in l. qui in poteſtate. ff. de teſta.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D Confirmatur iſta opinio, quia videmus in generali de-
rogatione iurium cenſeri derogatum iuri communi, non
autem priuilegio, & iuri ſpeciali. gl. in verbo, conſuetudi-
ne. in c. 1. de capel. mo. lib. 6. l. 3. & ibi gl. C. de filent. lib. 12.
quam ad hoc pro ſing. not. Bald. in c. 1. in fi. quo tempore
mil. & in c. eccleſia. in 3. col. de cõſti. & in c. cùm ordinem.
col. pe. de reſcri. Alex. in l. ſi mihi & tibi. §. fi. in fi. de lega.
& in conſil. 123. ſcripſit. col. 4. in 4. vol. Fely. in c. 1. col. 7. de
reſcri. Facit tex. in c. 1. de conſt. lib. 6. & ideo licet ſtatutum
dicat, ꝙ omnes teneantur ſoluere collectas, vel ꝙ nullus
portet arma, nõ cõprehẽduntur exempti ex priuilegio.
Pau. de Ca. in conſi. 187. incip. notandum eſt. col. pe. lib. 2.

Similiter, ſi ſtatutũ prohibet exceptionem, non tollitur
E reſtitutio in integrũ, quæ venit de iure ſpeciali. Bal. in l. in
cauſæ. in princ. ff. de mino. & in conſi. 236. ſtatuto. lib. 1. Fa-
ciunt ea quæ volunt Doctores, maximè Decius, frater
Philippi in l. 3. §. ſi is pro quo. in fi. ff. quod quiſq; iur. Ad
contraria dicta fundata in d. §. militia. reſpondet Aret. ſe-
cundum quod refert Deci. in l. poſtquã liti. in fi. C. de pa.

Iſtis tamen non obſtan. omnibus rectè conſideratis, &
bene diſcuſsis, prima opinio videtur firmior, quam tenet
hîc Fel. ex mente Rotę, per illam rationẽ, videlicet ꝙ ver-
ba iſtius regulæ, de iure quæſito à iure communi intelli-
gantur, & ſic iure ordinario, quod Papa non præſumitur
tollere, ex quo eſt ius fortius, & magis firmũ, ſecus in ex-
traordinario: arg. l. Seio. §. medico. ff. de an. leg. Propterea
F de tali iure ordinario intelligitur iſta regula. Sed ius pro-
ueniens ex cõmiſsione, & ſic iure ſpeciali, eſt fragilius, &
non radicatũ, & ideo faciliùs tolli poteſt per aliam com-
miſsionem, vt dicitur in d. §. militia miſſus. Et ideo iſta re-
gula illud ius non cõprehendit. Et ita in ſpecie eſt doctri-
na Flor. quam ibi poſt Cardi. refert Io. de Ana. in c. ad pe-
titionem. in 3. col. de accuſ. vbi ponũt caſum de illo mini-
ſtro, qui vigore cõmiſsionis fuit prouiſus de prouincialatu,
qui fuit amotus ab eo per Papã vigore ſecundę cõmiſ-
ſionis, nec dicitur propter hoc tolli ius quæſitum. Et ratio
iſtius differentiæ aſsignatur per Decium antiquum, Phi-
lippi fratrem in l. 2. §. 1. in fi. ff. de iudi. Quia ille, qui tractat
de conſeruando ſibi iure quæſito, de iure cõmuni tractat
de damno euitando, vt dicit ibi gloſ. Sed qui nititur con-

ſeruare

ſeruare ius acquiſitum de iure ſpeciali, tractat de lucro ca- A
ptando, quorum non eſt par ratio, cùm alteri iſtorum ma-
gis faueatur. l. 1. §. licentia. C. de iure del. cum ſimil. faciliùs
igitur tolletur ius datum per commiſsionem, per alteram
commiſsionem, quàm ius acquiſitũ de iure communi. Pro
quo videtur dictum Cald. notabile in conſi. 12. ti. de reſcr.
vbi dicit, ꝙ impedimenta inducta per actũ iuris poſitiui,
& omnes effectus ex illo producti, poſſunt per Papam ſo-
la contraria eius voluntate tolli. Et ad hoc facit gl. in c. ſi.
16. q. 4. & in c. ſi ſuper gratia. de offi. dele. li. 6. Et hoc in ra-
tione conſiſtit, quia ſi Papa tollit primum ius acquiſitum
per cõmiſsionem, per alteram commiſsionem, hoc facit
ex ſua prærogatiua, vt tradit Bal. in l. nuptias. ff. de ſena. &
in l. 1. ff. de conſtit. princ. Et pleniùs in l. qui fundos. C. de B
omni agro deſer. li. 11. Nam naturale eſt, ꝙ res per eaſdem
cauſas diſſoluantur, per quas oriuntur, vt dicit tex. in c. 1.
de reg. iur. Nam quando ius nobis quæritur, non ex actu
iuriſgentium, ſed poſitiuo, facilè princeps per alium actũ
poſitiuũ illud tollit, vt tradit Abb. cõſi. 84. col. 2. li. 1. incip.
illud, &c. Præſertim, quia commiſsio non conceditur per
principem ad iſtum effectum, vt per eam ius quęratur, vel
tollatur, ſed vt iuſtitia adminiſtretur. Quia reſcriptum per
quod mandatur, ꝙ iuſtitia fiat, non eſt modus à iure pro-
batus per quẽ ius quęratur, vel tollatur. Nam ſi per huiuſ-
modi cõmiſsiones ius alicui quæreretur, amitterẽt nomẽ
reſcripti, & appellarentur priuilegiũ, vt dicit gl. in ver. no-
ſcatur. de cõſt. li. 6. Hinc eſt, ꝙ in iſtis cõmiſsionibus iuſti- C
tiæ propter prædictã rationẽ nõ derogatur ſtatutis, ſecus
in ſupplicationib. gratioſis: ar. l. 2. C. de di. reſ. & c. cauſam.
de reſcri. Et eadem ratione per cõmiſsionem nõ datur,
ꝙ ſimul de ſpolio & proprietate cognoſcatur & iudice-
tur. quia obſtat diſpoſitio iuris, de qua in c. literis. de reſti.
ſpo. ibi, priùs, &c. declarãdo vt per gl. 2. in c. cũ eccleſia. de
cau. poſ. licet aliquãdo hoc per commiſsionem cõceſſum
fuerit ex fauore, vt dicit Egi. dec. 406. Sic igitur in caſu iſto
dicendũ eſt, ꝙ Papa in dubio per d. primã cõmiſsionẽ nõ
videtur ita ius firmũ dare, quod ſit cõſiderabile per regu-
lam. Nã ſi aliquãdo accidẽtaliter accidit, ꝙ per cõmiſsio-
nem ius quęratur, hoc vltra mentẽ cõcedentis, & vſum pa
triſfamiliãs cõtigit, quod attẽdi nõ debet, & ideo reuoca

D ri poteſt:arg.l.1.ff.de in lit.iur. Et pro iſta opi.faciunt
ſcribit Fely.in c.nonnulli.in 8.col.de reſcript. verſi. ad
tur primo.Et ita per tex.in d.§.militia miſſus.in ſimili
conſuluit Alex. in conſi. 84. in cauſa , &c. in 3.col.lib.
conſi.101.opinio vlterius ſuadetur.Quia quãdo ex vol
tate ſola principis acquiritur ius, ipſe idem princeps
teſt illud ſola contraria voluntate auferre , vt dicit Ang
l.Antiochenſium.ff.de priuil.cre.& in l.Lucius.ff.de
facit etiam quod dicit Abb. in conſi.84.incip.videtur
mo.in vol.1.col.fi.vbi tenet,quòd princeps poteſt to
ius quęſitum mediante iure ciuili,ſicut ſignat ſupplica
nem contra ſententiam, quæ tranſiuit in rem iudica
& fecerat ius partibus. Nam contra eam reſtituit in
E grum:cap. cùm ex literis. & c.auditis. de reſtit. in inte
ibi latè per eum.Sic in propoſito eſt dicendum, ꝙ
Papa litiganti concedit ius per viam commiſsionis,
idẽ illud tollere,cùm ſit fragile, & de iure ſpeciali, &
malo,cùm commiſsio non dicatur gratia , neque
ſupplicatio,ſed iuſtitia mera,vt tradit Fely.in c. poſtul
de reſcript. & dixi in rub.eod.tit. lib.6.Eſt bene ve
aliter diſtinguit Rom.in cõſi.364.videlicet quòd in
Papa non cenſeatur per ſecundam commiſsionem i
gitimè acquiſito vigore primæ commiſsionis dero
niſi illud ius fuiſſet iniuſtè acquiſitum, quia de tali in
gitur,vt ibi. Tamen dictum Rom.non procedit in ſim
commiſsione, niſi cum ea aliud concurrat ,vt ibi. ſe
F ſimplex cõmiſsio præcedat , quia illa per ſecundam
miſsionem tolli poteſt : nec erit locus iſti regulæ,vt
expreſsè Oldr.in conſil.166.incip. Thema.vbi dicit,
ſicut primum mandatum poteſt per ſecundum reu
nec quis ex hoc grauari poteſt , ita & prima cõmiſs
ſecundam , quia commiſsio nihil aliud eſt quàm ma
tum iuriſdictionale , vnde valet argumentum de vn
aliud,vt in l.& quia.de iuriſd.om.iudi.vt ibi per eum.

Non obſt.deciſ.Rotæ nouiſsima , quia non aduc
prædictis,ex quo caſſatio Hadriani fuit ſecundũ ius co
mune,meritò erat locus regulæ. Et ſic concordat de
nouiſsima Dominorum cum antiqua. Ad alia con
reſponde,vt latè per Mod.repetentes in repe.l.Cent
col.29.de vulg.& pupil. Nec deciſio Egidij 84.loqu

com

commiſsionibus , ſed in aliis actibus iudicialiter produ- A
ctis, per quos ius ordinariè nobis quæritur.

QVAESTIO SEPTIMA.

QVAERO, an iſta regula obſtet mandatis extinguentib. litẽ, quãdo ſunt ſignata per placet motu ꝓprio? SOLVTIO. Videtur prima facie dicendũ, ꝙ non: quia princeps, qui dedit iuriſdictionẽ dando iudicem, cuius cauſa lis introducta fuit, poteſt iuriſdictionem reuocare, vt dicit text. in l. iudiciũ. ff. de iud. Cùm igitur princeps vtatur facultate ſibi à lege conceſſa, nemini dicitur iniuriã inferre. l. inferre. ff. de iniu. præſertim, quia nihil tam naturale eſt, quàm vt eadẽ res per eaſdem cauſas, quibus oritur, diſſoluatur: vt dicit tex. in ca. 1. de reg. iur. princeps igitur, qui fuit cauſa, vt lis introduceretur dando iudicẽ, po- B
teſt eundem remouendo, iudiciũ ſoluere, vt dicit tex. in d. l. iudicium. Maximè quia per iſtud mãdatũ litis extinctiuũ reuertimur ad primæuũ ſtatum qui fuit ante litẽ: ergo dicitur tale mandatũ fauorabile, iuxta no. per gl. in c. 3. in ver. numerandũ. de præb. lib. 6. facit ad hoc conſi. Card. Zaba. 52. in 2. col. ac etiam quia finẽ litibus imponere fauorabile iudicatur, vt latius dixi in regu. de annali. q. 1. & 2. Et ita in terminis reperio in mandato regis Franciæ extinctiuo litis pendentis, in parlamento tenuiſſe Iaſ. in cõſi. 144. in 2. volu. Et hoc in indiuiduo caſu emergenti in Rota tenuerũt Fely. & Guliel. à Perreriis, quẽ ipſe refert hic in quibuſdã apoſtillis. & ita per dictã l. iudicinm. ſimilem caſum decidit Paris de Puteo in trac. de duello. lib. 2. q. 1. & 2. & aliã C
deciſionem ponit Io. Bap. de ſancto Seuerino. in l. diẽ functo. in 4. q. ff. de aſſeſ. Et ꝙ per talem extinctionẽ litis nõ dicatur alicui inferri præiudicium, tenet expreſsè gl. in d. l. iudicium. & clarius in l. poſt litẽ. ff. de procu. Suadetur iſta opinio, quia idem iudicamus de actu extinctiuo, quod de inductiuo. auth. contra ſi filij. C. de repud. in fi. & ibi Bart. cum concor. vt ſcribunt mod. in l. nihil. tam naturale. ff. de reg. iur. & in repe. tit C. de proba. in 77. col. per totum. & repetunt mod. de Monte ferrato in c. 1. in 3. col. de conſt. lib. 6. ſed ſic eſt, quòd per commiſsionem inductiuã litis, nemo poteſt præiudicium prætendere: ergo nec pariformiter per commiſsionem vel mandatum litis extinctiuum poteſt prætendi præiudicium, vt locus ſit huic regulæ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D Tamen prædictis non obſtantibus Rota conclu
trarium in caſu emergenti cõtra Fely.& Guliel. vt ip
hîc refert in dictis apoſtillis,& rationem deciſionis
ſignat.Ratio tamen eſſe poteſt, quia princeps exting
do litem , tollit facultatem agẽdi & experiẽdi de iur
& ſic ius actoris redditur inefficax , & per extinctio
tis acta annullãtur,quæ quidem annullatio eſt pœn
infert præiudicium propter impenſas , quæ in inſt
lite fiũt,vt dicit expreſſè Fely.in c.cæterum.in 11.co
1.reſtrictio.& ibi primò, quia licet ſimus certi, &c.
his quæ dixerat ibidẽ in 5.col.in 7.reſtrictione. de
faciunt ea quæ dixi ſuperius in 1. q.ver.tertius mod

Sed pro prima opinione facit vna ratio efficax,q
E cuius lis petitur extingui,nõ poteſt, ex hoc prætẽ
ſuũ eſſe læſum, quia fortè ſi lis ſuo marte curreret,
uerſarij poſſet melius iudicari, propter ea quæ dic
deci.662.Et ideo interim nihil certi iuris prætendi
cùm dubius ſit euentus litis,vt dicitur in l. quod d
de pecul.præſertim quia ius deductum in iudicio p
mandatum non tollitur,ſed ipſa lis. Ergo ex hoc n
teſt dici ſibi præiudicatum fuiſſe, ſicut dictum fuit
in 4.q.de illo cui tollitur ius conditionale , qui n
tur iſta regula, cùm ſit ius quærendum conſiſtens
ſpe.Ergo à fortiori in caſu noſtro, vbi minus ius e
litiganti quæritur:quinimo ſi tolleretur ei ſententi
eſt canonizatoria iuris magis certa , non dicitur
F quæſitum,nec eſſet locus regulæ ex eo,quia,vt co
ter dicitur in l.Iul.ff. de con.indeb. ſentẽtia nõ tr

Vt igitur tota iſta materia clarior reddatur,& co
reſoluantur,diſtinguendũ eſt ſic,ꝙ aut papa mãd
gui litẽ,ad ſe cauſam aduocãdo ad effectũ,vt ipſe
alius pro eo de illa cognoſcat , & tũc quia per ho
peditur pars ius ſuum proſequi corã papa vel eius
to,nec per hoc inſtãtia,neq; acta cauſæ pereunt,ſe
gantur corã principe vel eius delegato,ſecundum
Caſ.in d.l.iudicium.& tunc non poteſt dici per h
litis extinctionẽ præiudiciũ inferri, cùm tantũ mu
dex,& ita procedat text.in d.l.iudiciũ.& quod ibi
cum aliis ſuperius allegatis in prima parte negati
verò papa extinguit litẽ cũ inde ſecutis ſilentiũ im

do.Et quia iſto caſu annullantur acta, & aufertur facultas A
parti experiẽdi de iure ſuo, vt patet in regula de triẽnali.
& ibi dixi Ideo iſto caſu poteſt dici tolli ius quæſitũ,& ha-
bere locum iſtam regulam, & ita procedat deciſio Rotæ,
quam refert hic Fely. cum aliis ſuperius in ſecunda parte
affirmatiua allegatis. Et iſto modo limitatur text. in d.l.
iudicium.& ita quæſtio iſta declaratur.

QVAESTIO OCTAVA.

QVAERO, an regula iſta procedat in commiſsionibus motu proprio conceſsis?

SOLVTIO. Rota tempore Fely. tenuit quòd nõ
ponderando verbum ſuggeſtiones, hic poſitum, & quæ-
dam alia verba regulæ. Fely.tamen & Guliel. tenebãt con
trarium propter eandem, vel parem rationẽ. Et ita etiam B
ſentit Fely.in c.in noſtra,in 27.cor.de reſcrip.

Tamẽ hodie ſuperflua eſt iſta diſputatio, cùm per regu
las moder. Pontificũ hoc per ampliſsima verba declaratũ
ſit,videlicet regulá iſtũ caſum cõprehẽdere.Nã primus o-
mniũ hoc declarauit Alex.papa 6.vt refert hic Fel.ad effe-
ctũ,vt decideret prædictã dubitationẽ Rotæ. Et ita Alexã
drũ alij ſucceſſores pontifices vſque ad iſta tẽpora imitati
ſunt,vt apparet ex eorũ regulis. Ex quo infertur verum di
ctũ Æneæ de Falconib. doctoris Sabinen. hic in certa ſua
apoſtilla aſſerentis hoc de motu proprio,prius ad regulã
Iulium ſecundũ addidiſſe. Vtcunq; ſit, cõſtat hodie ſublatã
eſſe difficultatẽ,quæ iudicio meo, etiam ſine illa additio-
ne facta per Alex.6.de iure ſublata videbatur. Nã papa ex C
interpretatione iuris communis, etiam in gratia facta mo
tu proprio nunquã cenſetur tollere ius quæſitum: vt not.
Hoſt.Ant.de But.& Abb.in c.cũ cauſam.el.2.de teſt. Et ita
in ſpecie iſtã regulã ad hoc ponderat Soc.& æquiparat cũ
diſpoſitione iuris cõmunis in cõſi.7.in 2. col. poſito inter
cõſilia Alber.Bruni.Quamobrem huiuſmodi gratiis motu
proprio factis ſemper obſtaret regula. Faciunt ad hoc ea
quæ tradit Iaſ.in l.ſi mihi & tibi.§.in legatis in ſecunda le
ctura.ff.de leg.1.Dec.in conſi.292.col.1.& alibi ſæpe.Et ita
iſtã regulã intelligũt quidã moder. Dalmatæ in allegatio-
nib.nouiſsimè impreſsis.alle.10.in prin. plures cottas alle
gãtes. Sed cũ hæc difficultas hodie per omnes modernas
regulas ſit declarata, nõ curo amplius papyrũ denigrare.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D

QVAESTIO NONA.

QVAERO, quid ſi papa lite pendente reſeruat bene-
ficia, quæ poſsidet Sempronius in fauoré tertij co
litigantis, nunquid ſit locus regulæ?

SOLVTIO. Iſtud dubium tempore Calixti quarti co
tigit in cauſa Toletana archidiaconatus, & nõ habeo q
fuerit deciſum. Tamen tentãdo dicam quid mihi vide
animo mutandi, ſi meliores rationes inuenero. Dico
tur regulam non comprehendere iſtũ caſum, ex eo, q
iſta regula procedit quando per gratiam aliquid aufer
alicui, & confertur alteri. Sed per huiuſmodi reſeruatio
nihil Sempronio aufertur, qui poſt obitum, & ſic eo te
pore, quo reſeruatio debet ſortiri effectũ, nihil de hu
E modi beneficiis diſponere poteſt: neque etiam ordin
collatori aliquid diminuitur, cùm conferre non pote
cta beneficia iam effecta litigioſa, iuxta clement. prim
lite pendente. Cùm igitur per huiuſmodi reſeruatio
nihil poſſeſſori, nihil etiam ordinario tollitur, nihil m
illi in cuius fauorem fit, reſeruatio de præſenti confe
quod ius firmum ſapiat. Igitur concludendum erit lo
nõ eſſe regulæ, quæ loquitur de iure quæſito nõ tolle

Eſt bene verum, quòd regulæ antiquæ Benedicti, E
nij, & Nicolai ſummorum pontificum iſtum caſum c
prehendebant. Sed ex quo in modernis fuerunt illa v
reſeruationis ſublata, conſtat modernos Pontifices
luiſſe ſub regula caſum illum comprehendere, argu
F eorum, quæ dicunt Domini in deciſione, 48. titul. de
ſcript. in antiquis. refert Fely. in cap. ſuper literis. in
lum. de reſcriptis.

Niſi dicamus ſatis ſub interpretatione poſſe inte
comprehenſum, ex quo regulæ antiquæ illum expr
bant. Nam lex moderna generaliter loquens, debet in
pretari, & intelligi ſecundum antiquam, etiam aboli
iuxta doctrinam Bar. in l. ſi. ff. de falſ. & in l. 1. ff. de cõ
cum eman. lib. & l. nam & poſteriores. ff. de legib.

QVAESTIO DECIMA.

QVAERO, nunquid commiſsio quæ tollit ſubrep
nem gratiæ, de qua excipiebat aduerſarius, nu
aliud ius habens quàm ius illius exceptionis,
catur tollere ius quæſitum, vt ſit locus regulæ?

SOL

SOLVTIO. Quæſtio iſta accidit in Rota tempore Pau- A
li ſecundi in cauſa Aretinen. parochialis de Camploro. Et
tunc plura ſatis leuia fuerunt allegata, quæ, ne verboſos
cōmentarios faciam, omitto. Solùm igitur reducitur pun-
ctus iſtius quæſtionis ad hoc, vtrū exceptio ſubreptionis
cōpetens aduerſario fuerit peremptoria gratiæ, an dilato
ria? Nā ſi peremptoria, erit locus regulæ. Quia per illam
commiſsionem ſublatiuam ſurreptionis tollitur ius quæſi
tem opponenti, quod papa videtur in dubio velle facere,
vt notat Specula. in titu. de reſcrip. præſenta. §. ratione au-
tem formæ. verſicul. illud. cùm concordant. vt ſcribit Ale-
xand. in conſi. 137. in cauſa & lite. in 2. columna. libr. 2. Aut
erat exceptio dilatoria, quæ non perimebat gratiam. Et
tali caſu videretur dicendum non eſſe locum regulæ, cùm B
per hoc nullum videatur aduerſario ius quæſitum tolli,
per ea quæ notātur in c. ſuper literis. de reſcrip. & in ca. ex
parte. de offic. deleg. & notat Ioan. And. in c. per venerabi
lem. in 2. gl. qui fil. ſint legit. Hinc eſt, quòd ius reſultās ex
exceptione dilatoria eſt tam modici momenti, quòd Ro-
ta ad exceptiones perēptorias, non ad dilatorias proban
das dat remiſſoriā, vt dicit Hoſtien. & omnes in c. 1. & ibi
Felyn. colum. fi. de appel. Sic etiā minor ad peremptorias
exceptiones reſtituitur, non autem ad dilatorias, quia in
primis infertur dānum, in ſecundis verò non. ita dicit Bal.
in l. peremptorias. col. 4. C. ſenten. reſcind. non poſſ. & in
l. ſcio. ff. de in integ. reſt. faciunt, quæ dixi in regula de pu-
blicandis, quæſt. 17. Ex quibus infertur, quòd ſi aliquis ex- C
ciperet de regula de valore, vel triennali, quæ non dant ti
tulum, ſed tantùm ius excipiendi peremptoriè, ſi papa lite
pendente poſt prædictas exceptiones acquiſitas deroga-
ret illis, diceretur tollere ius quæſitū, quia auferret exce-
ptiones peremptorias, ius aduerſarij totaliter perimētes,
& excipienti ius dantes. Et ita in vna Veronen. fuit in Ro-
ta concluſum tempore Leonis 10. (vt retulit D. Franciſ. de
Firmo nunc procurator) Et eodem modo dicendum eſſet
ſecundum aliquos, quando exceptio peremptoria alicui
competens non in totū tolleretur, ſed longius differretur,
quia tali caſu etiam locus eſſet regulæ, pro qua opinion.
facit, quia ius acquiſitum in longum tempus ſuſpendere
idem eſt, quòd tollere: vt eſt text. not. in cap. ſi ſuper gra-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D tia. de offic. delega. libro 6. vbi iſta æquiparantur to
lere alicui perpetuò ius, vel longius differre, pro quo
cit dictum Bald. in l. penultima. ff. de excuſ. tuto. Secun
men videretur dicendum quando exceptio, quæ tolle
eſſet dilatoria, quia ex quo cenſetur modici præiudicij,
dixi, non deberet conſiderari, argument. l. ſcio. ff. de in
tegrum reſtitutione.

Sed circa iſta quæ dicta ſunt, conſiderandum eſt di
genter. Et reſoluenda ſunt duo capita. Primum, nunq
verum ſit, quòd papa differendo ius mihi competens
exceptionem peremptoriam videatur inferre præiudi
conſiderabile. Secundum caput eſt, nunquid papa
præiudicet alicui tollendo illi dilatoriam exception
E competentem, ſicut peremptoriam.

Circa primum plura dici poſſunt pro vtraque parte.
mò pro parte negatiua, videlicet quòd papa differe
ius excipiendi peremptoriè non videatur præiudi
conſiderabile inferre, eſt dictum Bald. in lege, Titiu
principio. ff. de excuſa. tuto. vbi dicit, quòd tollere &
ſpendere multum differunt, per iura ibi allegata per e
Et hoc idem videtur tenere Innocent. in capi. quæ in e
ſiarum. de conſtitut. qui voluit, quòd licet papa non p
auferre alicui ius ſuum, poteſt tamen dilationem ſuper
concedere. Nam vt dicit tex. in l. ſi debitori. ff. de iudic.
gnum damnum non eſt in mora modici temporis,
quem text. vt ibi dicunt modern. papa quotidie mor
F rias concedit.

In contrarium verò faciunt ea quæ ſuperius dicta
ex dictis Bald. in dicta lege penul. ff. de excuſ. tuto. &
in dicto c. ſi ſuper gratia, vbi parificatur iſta, tollere iu
cui, vel illud differre. pro qua opinione alia iura all
Fel. in c. in noſtra. in 27. corrol. de reſcript. vbi dicit, q
in dubio papa nó intendit per ſuas literas præiudicar
ri alteri quæſito, ſiue illud faciat ius extinguendo, ſiue
ferendo. Et idem ſentit Felyn. in capi. ad petitionem.
cunda columna. de accuſa. Et hoc expreſsè tenet Egid.
ciſio. 739. in fin. Et quòd papa ita cenſeatur præiudic
inferre differendo ius meum, ſicut extinguendo, pro
bene Geminia. in c. ei cui. in v. colum. de præbend. lib.
in conſi. 11. col. penul. & tenent moder. in tract. benefi

tum.q.11.tertiæ partis.verſicu.decimaquarta qualitas.&c. A
fol.232.paruo volumine.

Quid dicendum? Conſiderabam ſi iſtæ opiniones contrariæ poſſent ſub diſtinctione cōcordari, videlicet quòd aut papa differt ius opponēdi exceptionē meam peremptoriam ad modicum tempus, & tali caſu non eſſet locus regulæ, quia in dilatione modici tēporis nō infertur præiudicium conſiderabile, & ita loquitur text.in dicta lege, ſi debitori.cum dicto Bald.in dicta lege penul. & aliis pro iſta parte allegatis. Aut verò dilatio eſt longi temporis, & tali caſu procedit contraria opinio: videlicet quòd idem ſit differre, quod auferre ius, vt patet ex exēplo dato per Fely.in c. conſtitutus.in 5. colum.verſicu, conſiderata. de reſcript.videlicet quando papa differet obligationē alicu- B
ius iuratam ad longius tempus. Nam talis dilatio dicetur inferre præiudiciū, licet nec obligationem, nec iuramentū tolleret. Et ad hoc plura iura allegat Felyn.in quodam ſuo conſil. incipiente, faciem tuam illumina. in tertia col. quem habeo manu eius propria ſcriptum. Et pro vtroque membro diſtinctionis videtur text.in l.quoties. C.de pre. imp.offer. Sed obſtat adhuc iſtis vnū, quia reſpectu præiudicij idem iudicatur de magno ſicut de paruo. Cùm igitur regula iſta ſimpliciter de præiudicio loquatur, debet de omni præiudicio intelligi, prout etiam de iure communi intelligitur, vt patet per gloſſ.in verb.præiudicium.in c. olim.de conſuetu. Et ideo iſta declaranda erunt, vt dicam ſtatim in ſecundo c. C

Circa ſecundum caput videtur dicendum idem eſſe alicui tollere exceptionem peremptoriam vel dilatoriam, per ea quæ dicit Bart.in l.fin.in prin.ff. de his quæ in frau. cre.ſequitur Alex.in conſil.115.col.fi.volu.5. vbi dicunt, ꝙ ſicut perdens exceptionem peremptoriam dicitur quis diminui patrimonio, ita & perdens dilatoriam per l.omnes. §.fi.eod.tit. Et idem tenet Domi.in rep.c.poſtulaſti.in 26. colum.de reſcript. Quid dicendū? Aduerte ꝙ pro veritate prædictorum diſcutienda, diſtinguendæ ſunt ſpecies dilatoriæ, vt declarat Bar.in d.l. fin. & Bald. in d.l.peremptorias. nam quædam ſunt modici, quædā magni præiudicij. Nec obſtat quod dictū eſt, omnes dilatorias exceptiones cenſeri modici præiudicij, & ideo à lege facilè tolluntur;

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D quia illud procedit quando agitur de dilatoriis excep nibus tollendis per viam legis. Nam lex etiam poſſet re peremptorias, & tunc non eſſet locus iſti regulæ, tantùm procedit quando per viam reſcripti mandat priuilegij ius quæſitum tollitur, non autem quando viam legis: vt inferius dicetur, & declarāt moder. & ſimi Mediolanen. in c. ex parte, el 2. in 7. notab. de off. leg. Nam in reſcripto vel priuilegio non ſolùm conſid tur magnum, ſed etiam minimum præiudicium. Et ſi pa expreſsè derogaret regulæ, obſtaret in vtroque, cūt moder. in c. quæ in eccleſiarum. col. 12. de conſti hoc quod dixi de modico præiudicio, intelligerem do perpetuum eſſet præiudicium, quod conſiſtit in p

E tione iuris modici, puta exceptionis dilatoriæ, vel uæ. Nā ſi papa illam auferret, & me perpetuò priuaret pendente eſſet locus regulæ. Secus quando papa ill ad modicum tempus differret: nam propter hoc non retur ius auferri, & ita procedit text. in d. l. quotiens, quæ in proximo membro dixi. Si verò dilatio eſſet temporis, procederet text. in d. c. ſi ſuper gratia. & propter tua debita. de reſcript. lib. 6. cum aliis alleg. ximo puncto. Et ſecundum iſta debent declarari Rota dicit in deciſ. 27. in no. quòd ſi per lapſum te ad articulandum admittantur articuli obiectiui, dici li ius quæſitum, cùm aduerſarius ſit tutus exception poris. Et idem habetur Deciſ. DCXLVIII. in antiq

F Deciſ. DCVII. Vide tamen circa hoc omnino infra ſtionem 17. & quæ dicam quæſt. 20. Et per iſta etiam rantur ea quæ dicit Fely. in d. c. conſtitutus. in 10. co verſi. generaliter autem. dum refert Calixtum III. di ſe iuramentum cuiuſdam obligati ſoluere ad certum pus, vbi poſtea diſtinguit duos caſus, vt ibi per eum.

QVAESTIO VNDECIMA.

QVÆRO, nunquid commiſsio auferens alicui uamē probationis dicatur auferre ius quæſitum locus ſit iſti regulæ?

SOLVTIO. Pro intelligentia quæſtionis exemplum ni poteſt in cauſa Salernitan. Abbatiæ, quæ fuit olim lata in Rota tempore Pij. Nam papa motu proprio, ta ſcientia, & de plenitudine poteſtatis cuidā Gaſpar

tiam conceſsit, in qua plura narrauit. Aduerſarius videns A illa narrata ſe aliter haberi, & ei magnum preiudicium inferre, obtinuit à papa commiſsionem, per quam papa voluit illa narrata in gratia Gaſparis perinde haberi, ac ſi gratia illa fuiſſet ad inſtantiam & impetrationem Gaſparis, & non motu proprio facta. Ita quòd illa commiſsio onerabat Gaſparem ad probandum illa narrata, quæ ſtante motu proprio, & certa ſcientia non tenebatur probare, & ſic commiſsio auferebat Gaſpari releuamen probationis ex motu proprio reſultans, fuit dubitatum nunquid per hoc diceretur ei tolli ius quæſitum, vt eſſet locus regulæ.

Multa fuerunt tunc inde dicta. Nam quidá dicebát non tolli ius quæſitum, & per conſequens non eſſe locum regulæ ex eo, quia regula loquitur quando tollitur ius, ſed B
probatio nõ eſt ius iuxta tex. in l. duo ſunt Titij. ff. de teſt. tut. vbi probatio & ius ponuntur vt diuerſa, & ſic ex vno ad aliud tanquam ex diuerſis non ſit bona illatio. vulg. ca. in præſentia. de probat. Prętereà præſumendũ eſt papá reuocando ſuum motum proprium nõ fuiſſe bene informatum, neque certá ſcientiã habuiſſe negotij narrati. Præſertim quia agitur de modico pręiudicio, quia non tollitur Gaſpari probatio, ſed releuamen ab onere probãdi quod eſt quid diuerſum, vt in l. eum qui. ff. de iureiur. & in l. 1. in fin. ff de inter. actio. & tradũt moder. in rub. de probat. Et papa nihil aliud hic facit, niſi quia Gaſparé reducit ad viã iuris quę diſponit agenté probare debere, quod intendit, vulg. l. qui accuſare. C. de eden. Ergo ex hoc nõ dicitur gra C
uari, nec ius aliquod perdere, argu. l. ſi vnus. §. pactus. ff. de pact. & ita non videbatur regula hoc caſu locum habere.

In contrarium allegabatur reuocatio gratię motu proprio conceſſę, quę reuocatio ius diminuit, & grauat onere probandi iam illo onere releuatum. Nam illud grauamen onus dicitur, ex quo depẽdet tota deciſio cauſę, iuxta tradita per Bar. in l. ictus fuſtium. circa fi. ff. de his quæ nota. infa. & ea quæ dicit Aret. in ca. dilecti. in 3. col. circa fin. de iudic. Et ita per iſta dicta concluſit Rota in vna Romana taleæ M. C C C. Duc. pendente de anno M. D. XXXVIII. coram. R. P. D. Petro Vortio epiſcopo Aquen. inter Gundiſaluum de Salazar, & Ioã. de Macerata phyſicum. Nam Gundiſaluus vigore inſtrumẽti in forma Camerę petebat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D dictam ſummam à dicto Ioan. quam prò redimendo ſe &
filios duos à manibus militum ei mutuauerat, & eam ſum-
mam dictus Ioan. in dicto inſtrumento confitebatur ſe ha-
buiſſe & recepiſſe, iurans omnia in eo contenta eſſe vera,
& renuntians exceptioni non numeratæ pecuniæ, &c. Pe-
tente igitur Gundiſaluo ſummam, dictus Ioannes iam ab-
ſolutus à iuramento ad effectum agendi & excipiendi,
exceptionem non numeratæ pecuniæ oppoſuit. Verùm
quia iurauerat omnia & ſingula eſſe vera, illa verba tunc
operabantur quòd ipſum Gundiſaluum releuabât ab o-
re probandi numeratam pecuniam, & transferebât o-
probandi in ipſum Ioan. excipientem, iuxta tradita
Alex. & alios in l. nemo poteſt. de leg 1. & in l. fin. C. de
E nume. pecun. Et ita Rota impoſuit dicto Ioan. onus pro-
bandi. Ioan. verò videns fortè non poſſe ita facilè nega-
uam probare, acceſsit ad reuerendiſsimum cardina-
Neapolitanum tunc vrbis legatum, & obtinuit cómiſsio-
nem, quòd præfigeretur terminus dicto Gundiſaluo
probandum ſe numeraſſe pecuniam: Gundiſaluus exc-
de iſta reg. Domini tenuerũt tolli Gũdiſaluo ius quæ-
verùm quia Ioan. ſe iuuit alia cominiſsione, fuit ve-
terminus prçfixus, & mãdatũ cõcordari, & ita cauſa m-

Itaque ex prædictis apparet præſentem quæſtioné f-
ſe deciſam per rationes ſuperius alllegatas, & alia p-
dicta tunc per aduocatos vtriuſque partis congeſta,
breuitatis cauſa omitto.

F Breuiter hìc cõcludo, ꝙ ſi in dicta gratia motu pro-
talia erãt narrata, quæ aliàs probari debebãt de iure co-
muni, hoc caſu ſi papa per ſuam cómiſsionem prædic-
gratiá ad ius commune reduxit, nulli facit iniuriá, quia
uorabilis eſt via per quá reuertimur ad ius cõmune,
c. ab exordio. 35. diſtinct. vt notat gl. in cap. 3. de præb.
lib. 6. & dicam inferius in alia quæſtione. Aut verò narra-
in gratia motu proprio non erant contra ius commu-
ſed præter, in quibus ius commune exactas probatio-
non requirebat, & tali caſu procedat contraria opinio.

QVAESTIO DVODECIMA.

QVAERO, Nũquid cõmiſsio, quæ mãdat dari fide-
dulis publicationũ factis in audiẽtia cõtradict-
& in cathedrali eccleſia, quæ nó plenè proba-

quo ad effectũ reg. de public. dicatur tollere ius quæſitũ? A
SOLVTIO. In cauſa Cameracen. præben. olim accidit
iſte caſus in Rota, & non habeo quid fuerit reſolutum. Ta
men tentando poteſt dici, quòd non tollat ius quæſitũ, ex
eo, quia commiſsio ſolùm adiuuat, ſeu ſupplet probatio-
nem. Et hoc non eſt tollere ius quęſitum: quia ſtant ſimul,
quòd aliquis habeat ius, & deficiat probatio. l. duo ſunt. ff.
de teſtamen. tutel. & tradit Inno. in c. quia plerique. de im
mun. eccl. Cùm autem iſta regula loquatur de iure quęſito
tollendo, in ſuppletione probationis locum non habebit,
tanquam res diuerſa: quia per illam potiùs adiuuatur ius
amiſſum per regulam de publicandis, quàm quòd alicui
ius tollatur. Et ita pro iſta parte cõſuluerũt plures excellẽ
tes viri illius temporis: quorũ nomina, quia ſunt incogni- B
ta modernis non habentibus eorum ſcripta, non refero.

Quanuis poſsit tentari, quòd adiuuare probationem
non ſufficientẽ, ſit ius tollere, cùm per probationũ defe-
ctum reus ius iudiciorũ acquirat, quod repręſentat victo-
riam, iuxta l. qui accuſare. C. de edẽ. Nam ſi illa publicatio
eo modo facta erat inſufficiens, reus erat ſuffultus exce-
ptione regulæ de non publicandis, quæ perimit gratiam,
quod videtur per dictã commiſsionem ſuppletiuã publica
tionis tolli, quod fieri non cõuenit, iuxta ea. quæ diximus
ſuperiùs quæſt. 11. Et licet probatio, & ius videantur differ-
re, per ea quæ dicta ſunt: tamẽ quo ad effectũ iudicij pro-
batio idem eſt, quod ius, vt patet in eius diffinitione tradi
ta per Moder. in rubr. de probat. Et ita dictã l. duo ſunt. in C
ſpecie declarat notabiliter Bal. in l. hac conſultiſsima. in ſe
cunda columna. C. qui teſtamen. facere poſſunt. Et ſequi-
tur Pet. de Ancha. in c. penult. col. fin. de cleric. percuſſo.

Tenendo tamen primam opinionem, ad iſta poſſet re-
ſponderi, quòd per exceptionem regulæ de publicandis,
licet reſignatarius repellatur: non tamen propterea oppo
nenti adiudicatur beneficium virtute reg. ſed titulus aliun
de quæri debet: & ille titulus eſt, qui dat ius opponenti,
non ipſa reg. oppoſitio: ſicut dictum fuit per Dominos in
vna Vrgelen. archidiaconatus coram R. P. D. Marcello epi
ſcopo Marſicano de hoc menſe Nouembr. 1539. Nam vo-
luerunt, quòd licet vna pars cõtra ſuum aduerſarium exci-
piat de pœna, cle. 1. de ſequeſt. poſſ. & fruct. nõ per hoc ius

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D violantis ſequeſtrum acquiritur excipienti, niſi alius
lud impetrauerit. Itaque ſi papa ſuppleat diligentias
eationis factas per reſignatarium, ad effectum, vt c
tur regulæ ſatisfeciſſe, non propterea tollit, nec læd
lum opponentis, etſi occaſionaliter vel ſecundari
lud per huiuſmodi ſuppletionem debilitaret, illud
cium ad effectum iſtius regulę non eſt conſiderab
ut latiùs concluſum fuit ſuperiùs in tertia quæſtion

QVAESTIO DECIMATERTIA.

QVAERO, an per commiſsionem, per quam declarat mentem ſui prædeceſſoris fuiſſe, non fuiſſe ſubreptitiam, per expreſsionem familiaritatis tollatur ius quæſitum?

E SOLVTIO. Paulus Pontanus olim inter aduoc
temporis excellens, conſuluit regulã hoc caſu non
locum: quia per talem cõmiſsioné non tollitur
tum. Et ratio eſt, quia non omnis falſa expreſsio
ſubreptioné, ſed illa duntaxat, quę poteſt papam m
vel non mouere ad faciliùs concedédum vel dene
vt notat Io. And. in c. dudũ. per illum text. de preb.
Io. de Imol. & Dom. in c. ſi motu. eo tit. glo. in cle
tatem. eo. tit. & D. Ant. in c. ſuper literis. de reſcrip.
opin. id facere videretur, quia qui declarat, nihil d
dat impetranti, nec aduerſario aliquid tollitur: vt
redes palàm, §. ſed etſi notá. ff. de teſta. & ideo in d
toriis non poteſt pręiudiciũ pręrendi, vt tradit E
F 19. Et ita in terminis tépore Sixti in ſimili caſu bis
Io Aloiſius Tuſcanus aduocatus, & poſteà ob eius
lentem doctrinam factus auditor Camerę, in con
cip. vtrum creatio acolyti. in vlt. dubio. lib. 1. conſili
rum. fo. 215. & in alio conſi. incip. vtrum declaratio
in ſecundo volumine ſuorum conſi. fo. 134. vbi con
notabili caſu, videlicet, Quidam epiſcopus Faren.
miliaris Sixti iuerat in Hiſpaniá cum Reuerendiſſi
cecancellario legato, & ibi mortuus fuit. per cuius
quidam Andreas primo loco, deinde quidã Herm
petrarũt beneficia dicti epiſcopi. Sed Hermanus t
de familiari papę, impetrauit. Cúmque propter ab
dicti epiſcopi, propter quam videbatur receſsiſſe
liaritate, & continua commenſalitate, in iudicio c

retur, papa declarauit epiſcopũ prædictũ ſemper in eiuſ- A
dem papæ familiaritate manſiſſe, nec propter huiuſmodi
profectionem, ſeu receſſum à curia, vnquã à ſua familiari-
tate, ac continua commenſalitate receſsiſſe, &c. Itaque at
tenta iſta papæ declaratione, Hermanus cenſebatur pro-
uiſus de beneficio familiaris. Quæ quidem declaratoria ſi
non emanaſſet, Andreas tanquam primus impetrans ob-
tinuiſſet, & vinceret Hermanum. Videns igitur Andreas ſe
per huiuſmodi declaratoriam ſuccumbere, excepit de re-
gula iſta, ſuper qua cùm Rota dubitaret, datum fuit dictũ
dubium, in quo Pontanus vnius partis aduocatus, vt dixi,
tenuit, regulæ non eſſe locũ, ex eo, quia per huiuſmodi pa
pæ declaratoriam non videbatur inferri præiudicium con
ſiderabile. Nam qui declarat, quod in mẽte incluſum erat, B
facit ac ille, qui granum, quod ſub ariſtis latebat, excutit,
& in apertum ducit: qui ob eam cauſam proculdubio no-
uam ſpeciem non videtur inducere, vt dicit Bal. in l. edita.
in 10. oppoſitio. C. de eden. cum concor. vt ibi ſcribit De-
cius in 11. col. num. 48. cum ſeq. & in conſi. 114. col. penult.
facit text. in l. adeò. §. cùm quis. ff. de acquir. rerum domi.
& text. in clemen. exiui. verſi. horum autem. de verbo. ſign.
Hinc illud euenit, quod dicit Bald. in l. teſtamentum. C. de
teſta. nihil eum principaliter diſponere, qui tantùm decla-
rat, ſed quid in præteritum ſit, oſtendere videtur. Pro quo
dicto plura motiua tradit præfatus Ioan. Aloiſius Tuſca-
nus, quæ non curo referre, breuitati ſtudens, cùm etiam
non videatur magis, quàm prædicta vrgere. Et eũdem ca- C
ſum quem ſuprà diximus Pontano contigiſſe, contigit e-
tiam tempore Nicolai Quinti, & Calixti, & Sixti, prout at-
teſtantur idem Paulus Pontanus, & Ioan. de Baroncellis
aduocati illorum temporum conſiſtoriales, in 4. volumi-
ne informationum tunc occurrentium in cauſa Toletana
præſtimoniorum pro Ioan. Monte, contra Ioan. Ferdinan
di. Qui omnes in iſtam partem negatiuam, vt videlicet
non haberet locum regula, inclinarunt.

Sed aduertendũ eſt diligenter, quia contra prædicta fa-
cit in terminis conſi. Pet. de Anch. in conſi. 398. incip. præ-
mitto pro clariori. in vltimo dubio. vbi tenet, quòd papa
declarando aliquem ſuum familiarem fuiſſe, ſi per hoc tol
litur gratia aduerſarij, declaratio non valet: quia tollit ius

D quæſitum. Et illud conſilium ſequitur Decius, in ſer
ne concilij Piſani, in penult. col.

Et ideo pro reſolutione prædictorum eſt diſting
dum de modo declarationis. Quia aut Papa declarat
quod in primo actu tacitè ſub verbis dubiis continet
Et tali caſu declaratio non tollit ius quæſitum: qu
declarat, nihil de nouo inducit, ſed granum ex ſpici
ctum eſt, excutit. Nam proprium eſt declarationis
quod eſſet inefficax & obſcurum, propter difficu
probationis, aperire, vt in l. duo ſunt Titij. ff. de tuto
tute. & l. ſi cui. §. ſi quæratur. ff. de ſer. fug. Et ita tenet
conſi. 167. ante omnia, &c. col. fin. Et idem Petr. de A
conſi. 64. videndum eſt. col. 1. Et in tali declaratione
E dunt ea, quæ latè tradit And. Sicul. in c. ſuper quæſtio
in princip. col. 1. de offic. deleg. Et Iaſ. in l. non dubi
6. nota. de leg. Et talis declaratio vocatur expoſitiua
natura verborum hoc patitur, & hæc ſemper fieri p
& in iſta regula locum non habet.

Aut papa non declarat, interpretãdo verba, ſed ſ
do illud, quod non eſt, & quia iſta nõ eſt propria, no
declaratio, ſed potiùs quædã noua cõceſsio. l. qui
§. teſtamentum. vbi glo. & Bar. ff. de ſecund. tabul. &
vbi gl. & Bal. C. de codic. talis declaratio ſubiicitur
gulæ, quia dicitur inferre præiudiciũ. Et ita expreſſe
guit Paul. de Caſt. in conſ. 338. quia exceptiones. in
& in d. l. hæredes. §. ſicut. col. 2. de teſtam. quod dici
F notandum pro declarationib. quas ſæpe ſummi Põ
de beneficiis reſeruatis faciunt. Nam dicit eas non
in præiudiciũ tertij. Quibus quidem Pauli de Caſt
dixit Fely. ſæpius ſe in Rota viſum fuiſſe, dominis no
ſentientibus, vt ipſe refert in c. cum olim. in 4. col. de
dic. Et cum Paulo concordat Pet. de Ancha. in d. co
Et ita in ſpecie iſtam diſtinctionem ſequitur Deci
2. col. C. de impub. & aliis ſubſtit. Et ante ipſum So
conſi. 260. incip. in cauſa Naneten. in 9. col. vbi no
quitur. Et hoc idem ſequitur Decius in c. fina. in 6. c
conſti. Et latiùs Moder. Taurinen. videlicet Io. Fran
Purpuratus vir profundæ doctrinæ, in l. 1. in 5. col. ff.
pet. Et pro iſta parte conſuluit Gem. in conſ. 128. in
do dubio, & ſequitur Fely. in c. ſi quando. in 1. col. de

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hinc dicimus, quòd in tali declaratione inductiua de A
nouo requiritur partis citatio, quia per eã infertur præiu-
dicium, vt probat latè Decius in conſi.14.col.fin.in vltimo
volumine impreſſorum. Pro quibus conferunt ea, quę Ro.
tradit in conſi.298. Et ideo tempore Sixti Papæ in vna cau
ſa parochialis de Tuſchiis Naneten. in qua tunc conſuluit
And. de Caſarellis excellentiſsimus aduocatus conſiſtoria
lis, fuit cõcluſum tali declarationi obſtare iſtam regulam.
Et credo, quòd fuit illa cauſa, ſuper qua conſuluit Soci. in
dicto conſi.260. Et ille fuit pulcher caſus, quem ob memo
riam vetuſtatis referam. Fuerat enim conceſſa facultas Epi
ſcopo Naneten. de conferendo beneficia in certis menſi-
bus, cum hac conditione, quòd dictam facultatem in eccle
ſia cathedrali die Dominica vel feſtiua, populo congrega- B
to ad diuina audienda infra miſſarum ſolennia publica-
ret, cum decreto irritandi, ſi ſecus &c. Accidit, quòd Epi-
ſcopus non ſeruauit iſtam formam, ſed dictam gratiam in
Synodo ſuo publicauit. Et deinde vigore dictæ facultatis
conceſsit dictam parochialem vacantem cuidam Petro.
Poſtea quidam Iacobus vigore gratiæ expectatiuæ acce-
ptauit dictam parochialem, & dictum Petrũ ad iudicium
traxit, & lite pendente gratiam, Si neutri, impetrauit. Pe-
trus obiiciebat de facultate Epiſcopi, quæ irritabat quaſ-
cunque acceptationes. Iacobus replicabat illud Epiſcopi
indultum, ſeu facultatem nullum ius tribuere, ex quo Epi-
ſcopus ſecundùm formam datam non publicauerat illam.
Petrus videns ſe percuti, obtinuit à papa motu proprio C
vnam declaratoriam, per quam papa declarabat, dictam
publicationẽ facultatis factam in Synodo, & collationes
in vim dictæ facultatis factas fuiſſe validas. Iacobus con-
tra iſtam bullam declaratoriã oppoſuit de iſta regula. Pe-
trus replicabat declarationem iſtam Pontificis non tolle-
re ius quæſitum: quia qui declarat, nihil de nouo dat. Tri-
plicabat Iacobus, imò illam declaratoriam multa de nouo
inducere, ex quo Epiſcopus nullam habebat poteſtatem
conferendi, non ſeruata forma data in facultate ſibi con-
ceſſa, iuxta c. cùm dilecta. cum vulg. de reſcrip. Et ideo per
ſuam collationem nullum ius tribuerat Petro, & declara-
tio papę non poterat retrotrahi in pręiudiciũ medio tem
pore impetrantis, vt in c. quamuis, de reſcrip. li.6 cum ma-

D teria vulgatæ l.bo:norum.rem ra.hab.Nec poſſet prin
facere, quòd publicatio, quæ non eſt facta, ſit factæ
in bello §.factæ.ff. de capti. Sed bene poteſt exten
quòd publicatio quæ debebat fieri in eccleſia cathe
cum prædicta forma, quòd fiat in Synodo, arg. con
quæ dicit Bar.in l.ſed ſciendum.ff.de parrici. Et hoc
quid de nouo inducere. Talis ergo declaratio exte
quia de nouo inducit, ſubiicitur regulæ per ea quæ
riùs dicta ſunt, quia intentionis papæ non fuit, vellet
re alteri ius quæſitum. Hæc ſunt, quæ tunc in caſus c
gentia dicebantur, quæ iuſtificantur ex ſuperiùs dict
Nec obſtat, † ꝙ motu proprio ſit facta declaratio,
motus proprius tollit ſubreptionem, non ius tertij,
E in cle.ſi ſummus Pontifex. Et tradit Decius vbi ſupra
Alex.in cõſ.11.ex his.col.pen.li.6.cum aliis cõcord.
bit Iaſ.in l.fi.col.pen.ff.de pac.& in l.1.col.2.C. de re
catio. Et ita illis tẽporibus in cõtingẽtia iſtius caſus
dictũ.quod eſt menti tenendũ ad declarationẽ iſtiu
Ex quibus plures aliæ ſimiles queſtiones diffiniri po

QVAESTIO DECIMAQVARTA.

QVAERO, Nunquid regula iſta obſtet gratiæ
non collitigantis lite pendente inter alios im
tæ, ſed per collitigantem in iudicio producta

SOLVTIO. Iſta quæſtio fuit heri 22.Maij & ſecun
nij M. D. XXXVI. propoſita, & ventilata in Rota co
P.D.Marcello electo Marſicano, in cauſa Placentina
F chialis de Verſocana. Et domini fuerũt varij. Et vt d
tas, & quæſtio iſta faciliùs intelligatur, ſeries negot
habet: Franciſcus de Miranda, & quidam Chriſtop
Vrbina contendebant inuicem ſuper prædicta paro
Deinde D.Franciſcus Solis, Epiſcopus Balneoregi
citatus, & tractus ad eandẽ cauſam per D.Franciſcu
randa. Itaq; dictus Mirãda, & epiſcopus ex vna parte
collitigantes: ex alia verò idem Miranda, & dictus C
phorus. Pẽdẽte huiuſmodi lite, Chriſtophorus impe
vnũ Breue à papa Clemente: in quo papa annullaba
cunq; alias prouiſiones ſuper dicta parochiali, alii
Chriſtophoro factas, decernens irritũ, &c. Poſteà C
phorus obiit, & totũ ius Chriſtophori per ſubroga
deuenit in perſona dicti Franciſci Mirãda. Itaq; lis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſiebat ſolùm inter dictum Miranda, & epiſcopum habentem titulum anterioris datę, & in poſſeſsione dictę parochialis exiſtentem. Et quia dictus Franciſcus Mirãda ſpoliauerat epiſcopũ ſuſpenſo petitorio, egit epiſcopus contra eũ poſſeſſorio recuperandæ. Franciſcus produxit contra epiſcopum prædictum Breue, quod impetrauerat dictus quondam Chriſtophorus, dum viueret, ad effectum, vt oſtenderet epiſcopum nullum habere titulum, neque poſſeſsionem propter decretum irritans dicti Breuis, ſine quo titulo ſaltem colorato epiſcopus poſſeſſorio reſtituendæ agere non poterat, iuxta vulgatas deciſio. epiſcopus verò contra Breue excepit de iſta regula, quia per illud tollebatur ſibi ius quæſitum: dubitatum fuit, nũquid iſto caſu haberet locum regula? A

Pro parte affirmatiua dicebatur, ꝙ ſic. Nam regula iſta innititur æquitati, quæ iſto caſu militare videtur, maximè contra dictum Breue exorbitãs, rigoroſum, & inſolitum. Et licet regula loquatur in cauſis, verum eſt dicere epiſcopum fuiſſe cum præfatis in eadem cauſa, & ſuper eodem beneficio. Nam licet inter epiſcopum & Chriſtophorum non eſſet lis: erat tamen eadem cauſa, quæ ſufficit, cùm aliud ſit cauſa, aliud ius: vulg. c. forus. de verb. ſig. B

Præterea, quia ius obueniens ex dicto Breui, tempore quo Franciſcus Miranda excipit de eo, iam erat conſolidatũ in perſona dicti Franciſci, & effectum fuit totaliter ſuum, iuxta l. hæreditas. de acqui. hære. Vnde qua ratione obſtaret regula, ſi Franciſcus impetraret Breue prædictũ, C
eadem ratione, quando ius procedens ex Breui, eſt effectum ipſius opponẽtis: arg. c. abbate ſanè. de re iud. lib. 6.

Præterea, quia ſi dicimus regulam epiſcopo iſto caſu non ſuffragari, ſequeretur hoc abſurdum, ꝙ multoties intruſi in ſua ſe intruſione confouerent. Pone enim litem eſſe ſuper vno beneficio inter A. titulum habentem, & B. poſſeſſorem intruſum: C. tertius impetrat gratiam annullatiuam tituli A. facta mentione de lite. Certè ſi dicimus non poſſe A. dare de regula iſta, B. intruſus contra A. poterit abſolutoriam petere, cùm reperiatur titulus ipſius A. extinctus per gratiam C. Quæ quàm ſint abſurda, quilibet diſcernere poteſt. Et ideo dicendum videtur, ꝙ vbi gratia tertij impetrata lite pendente inter duos tollit ti-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D tulum, vel aliàs prçiudicat alteri litigantium, ſi alter [illegible] illo iure contra ſuum aduerſarium collitigantem, p[illegible] dubio locus erit regulæ, per ea quæ dicit Old. conſil[illegible] & ſequitur Fely. in c. in noſtra. in 15. corr. de reſcrip.

Iſtis tamen rationibus non obſtantib. maior pars [illegible] minorum concluſerunt contrarium, videlicet, nõ eſſe [illegible] caſu locum regulæ per iſtas rationes. Primò, quia i[illegible] gula fuit ſemper interpretata tantùm habere locum [illegible] collitigantes, vt ſic inquantum fieri poſſet, interp[illegible] ſecũdum ius commune, quod noluit in medio litis [illegible] iuſsiones impetrari poſſe, ne ius collitigantis tu[illegible] Et hoc denotat illud verbum, Cauſis, poſitum hic in [illegible] la, quæ largo modo litem comprehendit, vt tradit[illegible]
E cauſas. C. de tranſac. Cùm igitur Chriſtophorus pr[illegible] Breue impetraſſet, tempore quo non erat lis inter [illegible] & epiſcopũ, meritò regulæ non erit locus. Iſta tame[illegible] procederent tempore Hadriani VI. qui regulam ge[illegible] lem fecit, comprehendens omnia tempora. & idem [illegible] Sanctiſs. D.N. Paulus Papa III. Itaq; deciſio prędi[illegible] cum habet tempore aliorum Pontificum, quorum r[illegible] tantùm ad conceſsiones lite pendente obtentas r[illegible] guntur, vt latiùs dixi in prefatione iſtius regulæ. Et [illegible] do iſtum intellectum, prædicta facilè reſoluũtur. N[illegible] ſtat, ꝙ illud Breue infert præiudicium, quia hoc no[illegible] ꝙ ſit locus regulæ: quia caſus præiudiciales extra [illegible] regulæ non ſubiiciuntur, ſed ſub diſpoſitione iuris [illegible]
F munis relinquuntur: quę qualis ſit, inferiùs dicetur [illegible] quæſtione. Poterit igitur hic epiſcopus ſibi conſule[illegible] uerſus illud Breue per aliquam commiſsionem re[illegible] riam Breuis ad ius cõmune, quæ denegari non ſole[illegible] ſertim quando commiſsio petitur cum illa clauſula, [illegible] ſtito de bono iure. quod ſi non fecit, ſibi imputet.

QVAESTIO DECIMAQVINTA.

QVAERO, an per derogationem iſtius regulæ, [illegible] re cuius iam alicui competebat ante derog[illegible] regulæ exceptio, tollatur ſibi ius quæſitum?

SOLVTIO. Quidam antiqui tenebant, ꝙ ſic, vt [illegible] tauit ſummus ille vir Laurentius Puccius quondam [illegible] nalis ſanctorum quatuor, in quibuſdam notabilib[illegible] peditionum curiæ: rationem tamen aliquam non [illegible]

Et pro iſta opinione facit, quia poſtquàm vigore alicuius A
legis acquiſitum eſt ius alicui, princeps in prę iudicium iu-
ris vigore illius legis quæſiti non poteſt talem legem re-
uocare, quominus ad tuitionem dicti iuris quæſiti illa lex
allegari poſsit. Ita tenent Imo. & D. Anto. in c. 1. de conſti.
per dictum Innoc. in c. nouit. de iud. Quem ibi latè ſequi-
tur Ab. in ver. quarta ſolutio, &c. Vbi infert, ꝙ leges pro-
latæ ab Imperatoribus in fauorem eccleſiarum & clerico-
rum, ex quo tranſierunt in priuilegium, non potuerũt per
eoſdem in præiudicium prædictorum reuocari. Et ſequi-
tur Fely. vtroq; loco. Ita videbatur in propoſito dicendũ,
ꝙ papa derogando huic regulæ, ſi per derogationem il-
lius infertur præiudicium illi, cui iam priùs competit ius
excipiendi vigore regulę, quòd nihilominus reuocatione B
non obſtante, poterit excipere de regula. Et pro iſta parte
faciunt ea quæ Card. & Imo. tradunt in c. quia diligentia.
de elect. ſequitur Alex. in l. Gallus. §. & quid ſi tantùm. in
9. col. verſi. ſecundò limitatur. ff. de lib. & poſthu.

Sed iſtis non obſtantib. contrarium videtur cõcluden-
dum. Et in primis illud ſatis notiſsimũ eſt in iure, ꝙ prin-
ceps poteſt pro libito volũtatis tollere leges poſitiuas. c.
1. de conſti. lib. 6. cùm illis non ſubiiciatur, ſed illę ſubſunt
ipſi: vulg. c. propoſuit. de conceſ. præben. & tradit Alex. in
conſil. 2. col. 5. lib. 1. & alibi ſæpe. Nam illius eſt deſtruere,
cuius eſt condere: vulg. l. fi. C. de legib. Et ideo dicimus, ꝙ
in principe eſt pro ratione voluntas, vt dicit Bal. in l. rele-
gati. & ibi gl. ff. de pœ. Et hoc procedit etiam ſi per talem C
legem reuocatoriam tolleretur ius quæſitum alteri, non
ſolum virtute legis reuocatæ, ſed ratione alicuius ſpecia-
lis tituli: quod fortius eſt, vt tradit not. Bart. in l. quoties.
ff. de pollicit. & in l. Antiochenſium. ff. de priuil. credi. & in
prooœm. Digeſtorum. Vnde licet princeps per reſcriptum
ſuum auferens rem, vel beneficiũ alterius, teneatur ad re-
compenſam, vt aliâs dixi, quia talia reſcripta ſeu conceſ-
ſiones intelliguntur ſine alterius præiudicio: tamen vbi
princeps non per viam reſcripti, ſed per viam legis gene-
ralis tolleret ius quæſitum, non tenetur ad aliquã recom-
penſam, vt notabiliter concludit Alex. in conſil. 109. viſis
iis. col. antepen. verſic. ad tertium argumentum. lib. 3. & in
conſi. 189. incip. maturè. col. 5. libro 2. Sic igitur ſi papa per

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D viam legis derogat iſti regulę,non eſt dubiũ,per ho
tollere ius quæſitum. Quia papa poteſt tollere ius q
tum ex lege ſua,vt dicit Pau.de Ca.cõſi.216.inci. quo
do.ſequitur Fely.in c.nouit.in 8.col.de iudic. Quin
per viam reſcripti ſcienter derogat regulæ,non pote
le,cui ius tollitur,vti exceptione illius. Quia ſatis co
papam in beneficialibus liberam habere poteſtatem
ſolùm derogandi regulę,ſed etiam ſine cauſa pręiu
di alicui,& auferendi ius quæſitum,vt not.Abb.poſt
in c.conſtitutus.col.2.de reli.domi.cum ſexentis co
vt Mod.Mediolanen.ſcribunt in ca. qui in eccleſiar
II.col.ver.ſecundus caſus eſt.de conſtit.

Non obſtant ea,quę in contrarium ſunt adducta
E riús. Quia procedunt illa , quando lex eſt pro aliq
non ſubditis particulariter condita per viá priuileg
autem generaliter pro omnibus , vt loquuntur pr
doc.in d.c.1.& d.c.nouit. Tali enim caſu princeps re
re legem non poteſt,& reuocando non tollit ius qu
ex illa lege. Secus tamen eſt , quando lex fuit gene
edita pro omnibus,prout eſt regula iſta,&non part
riter in priuilegium aliquarũ perſonarum. Quia ta
reuocari poteſt , neq; curatur de præiudicio,vt no
diſtinguit Paul.de Ca.in conſi.277.inci.primum du
lib.1.& tradit Soci.conſi.156.col.2.& Dec.conſi.229
fi.& Alex.conſi.101.col.5.lib.1.& Moder.prædicti,p
tim,quia quãdo derogatur regulæ,in fauorem cert
F ſonæ,regula non tollitur, quominus alij eius excep
vti poſsint.Nam ſæpe in Rota illi in declaratoriis v
ſummos pontifices conceſsis derogari.& plures ca
nit B.M. Laurétins Cardinalis ſanctorũ quatuor,in
dam ſuo libro adnotationum,fol.168. In quibus de
tum fuit huic regulæ in fauorem certarum perſon
quas hìc breuitatis cauſa non referam, & tradit De
edita.nu.48.& ſeq.C.de eden.Nec prædictis obſta
catur locum eſſe iſti regulæ, etiam quando princep
bit motu proprio , & ex certa ſcientia , vt ſuperiùs
quæſtione diximus:quia illud eſt verũ, niſi deroge
gulæ, vt hìc.Nam per motum proprium vel certam
tiam non cenſetur derogatum iſti regulæ , niſi ſpec
fiat derogatio,vt latè ſuperiùs in prooe.regul. in 5.

diximus. Et ideo ſemper locus erit exceptioni contra o- A
mnem gratiam tollétem ius quęſitum, etiam ſi fuerit mo-
tu proprio facta, niſi ſpecialiter regulæ derogetur. Et tali
caſu ſublata regula tollit ius excipiendi quęſitum ex ea. Et
ita in ſimili in vna Parmen. ſpolij bonorum coram R.P.D.
Petro Vortio fuit in Rota concluſum die 12. Iunij, M. D.
XXXVIII. Nam in dicta cauſa dubitabatur, nunquid abſo
lutio à iuramento & à periurij reatu ad effectum agédi &
excipiendi, parte tamen citata, à ſacra Pœnitentiaria ob-
téta ſub prætextu, ꝙ ille, qui iurauit, fuit enormiſsimè læ-
ſus, ius parti aduerſæ ſuſtulerit, vigore l. ſi quis maior. C.
de tranſact. quæſitum aduerſus cõtrauenientem? Et con-
cluſerunt Domini, ꝙ ſic, probata enormiſsima læſione.
Quia conſtat papam ex cauſa enormiſsimæ læſionis vo- B
luiſſe cõcedere abſolutionem. Vnde ſi probatur quod illi
aſſeritur, videtur tollere, & derogare l. ſi quis maior. Et
hoc per quandam conſequétiam videtur tollere ius quæ-
ſitum ex ea. Et per hoc cauſatum non fuit, tam ex abſolu-
tione, quæ tantùm conceſsit facultatem agendi, quàm ex
probationibus enormiſsimæ læſionis, & cõtractus ſimu-
lati poſteà facti, quæ fieri non poſſent, niſi conceſſa abſo-
lutione, vt dicit Pau. de Caſt. notabiliter in conſi. 259. inci.
circa primum. in 2. vol. Et ita etiam in hoc puncto conclu-
ſit concilium Neapolitanum in deci. 322. col. pe. & fin. Sed
iſta omnia nouiſsimè limitantur non habere locũ, quan-
do papa per ſpecialem gratiam vni factam, tolleret ſtatu-
ta, priuilegia, & conſuetudines eccleſiæ confirmatas, per C
quæ fuerat iam ius quæſitum: quia tali caſu locus eſſet iſti
regulæ, vt poteſt poni exemplum in cauſa Burgen. péſio-
nis nuper in Rota coram R.P.D. Aquen. deciſa. In qua eſt
ſciendũ, ꝙ eccleſia Burgen. habet ſtatuta, conſuetudines,
& priuilegia, quibus diſponitur, ꝙ omnes fructus cuiuſdã
abbatiæ, & illi annexorum, per vnum annũ cum dimidio
poſt quamcunq; vacationem ipſius abbatiæ, ſint eo ipſo
menſæ capitulari, ſiue fabricæ dictæ eccleſiæ applicati, cũ
ampliſsimis clauſulis. Accidit, ꝙ vacante dicta abbatia S.
D.Ñ.R. Cardinali de Grimaldis penſionem D. Ducat. ſu-
per ea conſtituit, cum derogatione ſpeciali ſtatutorum,
conſuetudinum, & priuilegiorum dictæ eccleſiæ. Itaque
vigore iſtarum literarum péſionis, Cardinalis contra ca-

D pitulum dictæ eccleſiæ ad penſionem egit. Capitulum ve-
rò prætendit ad penſionem non teneri ex eo, quia vaca-
te abbatia, eo ipſo ius in fructibus quæſitum fuit, ita
eccleſia grauari non poterat: Cardinalis replicabat dictis
ſtatutis & priuilegiis, in bullis penſionis in ſpecie dero-
gatum fuiſſe. Capitulum triplicabat papā non intellexiſ-
ſe propterea velle tollere ius quæſitum ex dictis ſtatutis
priuilegiis, & ita oppoſuerunt de iſta regula. fuit dubita-
tum, nunquid eſſet hoc caſu locus regulæ? Rota poſt va-
rias aduocatorum informationes, hodie 7. Nouembris
M. D. XXXIX. coram eodem D. Petro epiſcopo Aq...
concluſit eſſe locum regulæ: quia papa, licet derogauerit
dictis ſtatutis cum ampliſsimis clauſulis, non per hoc
E ſus fuit derogaſſe huic regulæ, quæ indiuiduam ment...
nem requirit, vt dicam in alia quæſtione, quæ locũ habe...
quando tollitur ius quæſitum ex priuilegio vel ſtatuto.

QVAESTIO DECIMASEXTA.

QVAERO, quid ſi per commiſsionem tollatur gra...
alicuius, itáq; per illam commiſsionem reduci...
ad ius commune, nunquid ſit locus iſti regulæ.

SOLVTIO. Videtur dicendum, ꝙ non: quia fauora-
lis & non præiudicialis reputatur illa via, per quam re...
timur ad ius commune, vt dicit glo. in verbo ad A. in c...
exordio. 35. diſt. & gl. magna in c. 3. de pręb. lib. 6. quam ſe-
quitur Alex. in l. ſi conſtante. in 2. col. ff. ſol. ma. Rom. c...
318. Mod. de Monteferrato in repe. l. nemo poteſt. col...
F ff. de leg. 1. Et commiſsio iſta nihil aliud facit, quàm tolle-
re impedimentũ ad ius commune inductum per illam g...
tiam. Non igitur cõmiſsio eſt illa, quæ tollit effectuale...
gratiam, ſed ius cõmune miniſterio cõmiſsionis, quę to...
lit obſtaculum, vt dicit expreſsè Domi. in cõſi. 12. Vt ...
mili Io. Mod. Arch. & Io. And. in c. cũ aliquibus. de re...
lib. 6. Exemplũ de homine ligato manibus ponũt. Nam ...
talis ab aliquo ſoluitur, & ſolutus ſcribat, nõ per hoc d...
tur miniſterio diſſoluẽtis ſcribere, ſed ille idem ex ſe ...
facit: licet ſi diſſolutus nõ fuiſſet, minimè ſcriberet. Ita ...
hic dicendum, ꝙ cõmiſsio, quę tollit obſtaculum, non ...
illa quæ tollit, ſed ius cõmune. Pro qua opin. facit dict...
Abb. in c. veniens. in 7. col. nu. 22. ver. concludendo præ...
cta. de reſcri. Vbi dicit, ꝙ licet pręlatus per ſuum pact...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vel renuntiationé eccleſiæ præiudicare non poſſet: hoc ta A
men nó procedit, quando per tale pactum ad ius cómune reuerteretur. Quod dictũ cum ſexcentis aliis faciẽtibus ad propoſitũ refert, & ſequitur Iaſ. in l. ſi vnus. §. pactus. in 3. col. ff. de pact. Facit quod dicit Ant. de But. in c. cóſtitutus. in j. col. de tranſact. cum concord. traditis per Fely. in cap. cùm acceſsiſſent. de conſtitu. & Deci. conſil. 3. in 3. colũ. Et ita reperio iſtam opinioné in terminis iſtius quęſt. tenuiſſe Franciſcum Curtiũ iuniorem in conſil. j. in 7. col. nu. 82. ver. 4. concluſio. quem ſequitur quidam doctus moder. videlicet Barthol. Chaſſaneus in cóſil. 66. col. penul. nouiter impreſſo, vt ibi latiùs per eos. Et ita etiam tempore Sixti accidit caſus bis in Rota in vna Eduen. Abbatiæ, & in alia
Cameracen. præben. vt atteſtatur Io. Aloiſius, Tuſca. Me- B
diolanen. tunc aduocatus conſiſtorialis celebris in j. volu. conſil. fol. 167. & 198. Licet ibi non dicat, quid tunc fuerit reſolutum, & ideo libenter viderem, quid ſuper hoc Rota ſentiret. Interim tamen tenenda eſſet illa deciſio Curtij & Chaſſanei, quæ eſt in terminis, & in practica multùm proderit, quia vt dicit Fely. in cap. cum ordinem. col. 4. de reſcrip. inuenire deciſionem in terminis, multùm prodeſt in practica, & eſt doctiſsimi Doctoris: ſed per regulas generales reſpondere, eſt doctoris poſitiui & pauperis: prout ipſe idem dicit in cap. j. in 4. colum. de reſcrip.

QVAESTIO DECIMASEPTIMA.

QVAERO, an commiſsio, per quam reiicitur confeſ-
ſio minoris ætatis, & inhabilitatis in literis apoſto- C
licis in iudicio productis facta, tollat ius quæſitum ad effectum iſtius regulæ?

SOLVTIO. Iſte caſus accidit tempore Sixti in Rota in cauſa Oſcé. Abbatiſſatus de Caſsinis inter quandá Catharinã electã & Beatricem: & prout tunc dicebatur, ita nunc dicendũ videtur, videlicet illi cómiſsioni obſtare regulam, iſtis rationibus. Primò, quia confeſsio facta in bullis, eſt facta principi in precibus corã eo porrectis. Secundò, quia eſt etiam approbata in iudicio per productioné literarũ. Tertiò, quia geminata: quo caſu talis cófeſsio nó poterat ex prędictis cauſis ſine prędiudicio illius, cui per eã ius quęritur, reuocari: iuxta not. in l. cùm precum. C. de liber. cau. & in cap. fin. vbi Ioan. And. de iureiuran. lib. 6. tradit Iaſon

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D in l.cum tranſegiſſe.nu.10.C.de tranſact.& in l. condi
ni.C.de inſt.Et de geminata confeſsione habetur in l.
mus.C.de agri.& cenſi.cum concor.vt tradunt Mode
pien.in.l.ſi certis.C. de pactis.& de omnibus prædict
c.ex literis.de diuort. not.do. Anto. in c.atteſtation
deſpō.impub. Et per eundē in c. cū venerabilis. de e
cū ſimilib.Ex quibus infertur, quòd electio Catharin
noris & inhabilis, erat ipſo iure nulla:& intrabat ius B
tricis, ſi modò per prædictā cōmiſsionē Catharinæ t
tur pręd icta cōfeſsio.Ex quo prædicta minoritas & i
bilitas ꝓbatur,tollitur ius Beatrici, & ſic erit locus i
gulę.Et ita in terminis videtur cōſi.Cald.12.tit. de re

Solùm obſtat hic vnū,quia videtur per remotionē
E dictæ confeſsionis nihil auferri à Beatrice,cùm mino
Catharinæ,quæ inhabilitatem inducit, occultari nō p
rat:ita quòd poteſt Beatrix per teſtes probare illud i
quod per confeſsionem inducebatur. Quo caſu non
batur principaliter præiudicari , cùm non auferatur
probatio.Et licet ei tollatur releuamen probationis
per hoc tollitur probatio. Quia aliud eſt probatio,
releuamē ab onere probandi.l.eū qui.ff.de iureiur.
ſuperiùs,quæſt.10. Et cōfeſsio ſecundum cōmunem
nionē,nō eſt probatio,ſed releuamen probationis,
tè probant Modern.poſt alios in rubr.de probat.nu.
hoc maximè procedit in caſu iſto , quia cōfeſsio præ
fuerat p mulierē minorē annis facta,nec fuerat accep
F Quo caſu faciliùs ex triplici capite fragilitatis,& non
ptationis poſſet reuocari. Tamen tenēdo primā op
nem,ad iſta poteſt reſponderi, quòd magnum præiu
fit Beatrici in hoc,quòd grauatur onere probādi.Q
dubius ſit litis euentus,cogitur rem iam clariſsimā, &
peditam per confeſsionem Catharinæ in dubiū reuoc
maximè, quia iuſtè timere poteſt Beatrix ſubornation
teſtium.Quia qua ratione Catharina auſa eſt contra c
feſsionem ſuam ita qualificatā venire : eadem ration
præſumēdum eam impedire poſſe, ne probari poſsit
inhabilitas.Quia,vt dicit Bal.in c.quia veriſimile. de p
ſumpt.propter dulcedinem rerum temporalium, ſtu
corrumpendi teſtes adhibetur.Et hoc dicēdum videtur
caſu iſto,quia hic Catharina nō venit per viam reſtitu

nis aduerſus ſuam confeſsionem. Quo caſu licet per bene A
ficiũ reſtitutionis videretur releuari à grauamine illato ſi-
bi per ſuam cõfeſsioné, ſeruatis his, quæ dicit Egid deciſ.
693. cum ſequenti. grauaretur tamen in alio. Quia vltra læ
ſioné, ſine qua nõ datur reſtitutio, teneretur plura alia co
pulatiuè probare ad eam cõſtitutionem obtinendam: que
enumerat Iaſ. poſt Alex. in l. ſi is qui temporaliter. §. ſi mi-
nor. ff. de iureiur. In quib. fortaſſe probãdis poſſet defice-
re: ſed per huiuſmodi cõmiſsionem obtentã releuatur ab
omnibus prædictis, & ſolũ grauatur Beatrix. Ergo videtur
in hoc præiudicari totaliter, & ſic erit locus huic regulæ.
Eſt bene verum, quòd ſi Catharina obtineret commiſ-
ſionem prædictam per viam reſtitutionis, prout de iure,
quòd tali caſu non erit locus iſti regulæ, cùm reſtitutio fie B
ret ſecundum ius commune: de quo non poteſt aliquis
præiudicium prætendere. Nam vtraque pars oneratur, &
onus cum onere compenſatur: arg. l. viro. ff. ſolut. matri. &
dixi ſuperiùs in alia quæſt. de reſtitutione loquens. Sed in
omnem euentum dici poteſt, hoc caſu non eſſe locum re-
gulæ, quia non tollitur ius principaliter, ſed ſecundariò, &
in conſequentiam. Et tale ius non conſideraretur ad effe-
ctum iſtius regulæ, vt diximus latè ſuperiùs, quæſtio. 3. ſed
adhuc dubito ſatis propter dictum conſi. Cald.

QVAESTIO DECIMAOCTAVA.

QVAERO, Ponamus Papam per ſuam commiſsionem
reieciſſe exceptionem mihi competentem contra
aduerſarium meum, puta de pœna contenta in ca. C
eum qui. de præbend. lib. 6. vel de iniectione manus in cle
ricum. Ex quibus quis incurrit pœnam, & priuationẽ ipſo
iure. Nunquid per hoc dicatur mihi tolli ius quæſitum?
SOLVTIO. Patet ex his quæ dicta fuerũt ſuperius in 11.
q. Sed tamẽ pars affirmatiua, videlicet, locũ eſſe iſti regulę
ſuaderi poteſt per dicta Moder. in c. fi: de conſtit. Non ta-
men omitto quòd q. iſta accidit tẽpore Sixti IIII. in cau-
ſa parochialis de Tuſchiis Naneré. in qua quidam aduo-
cati, tunc tẽporis, tenebant contrarium iſta ratione. Quia
per hoc, quòd papa aduerſario ius amiſſum reſtituit, &
vnà cũ exceptione cõpetenti mihi, reiicit etiã manuũ inie
ctioné, per hoc videtur ſecũ diſpenſaſſe. Quia per narrati-
uam prædictorum Papa viſus fuit habere ſcientiã eorum,

D quæ à iure ſuper prędictis diſponũtur. cap. j. de cõſtit. & l. omniũ. C. de teſta. Et per conſequens ſciuit aduerſ fuiſſe ipſo iure priuatum, vt in d. c. cum qui. Et à iudicio pellendum. iuxta c. pia. de excep. lib. 6. Ex hoc igitur, q exceptiones huiuſmodi reiecit, & voluit aduerſariũ a in iure, videtur tacitè cum eodẽ diſpẽſaſſe. iuxta l. qui conſulebant. ff. de re iudica. & quæ notantur in l. iden pianus. ff. de excuſ. tuto. cum ſimilibus. Inde propterea xit glo. in c. ſi aliquãdo. de ſenten. excõmuni. ꝙ per a cum excõmunicato celebratũ papa videtur eũ abſolu

Tamen iſtis nõ obſtãtibus prima opinio videtur ve videlicet, quòd locus ſit iſti regulæ. Pro qua eſt aduer dum in primis, quòd cõmiſsio præfata ad petitionem E uerſarij cõceſſa principaliter fuit ad iuriſdictioné tribu dam, cùm concedantur per viam iuſtitiæ. Non autem actus per quem ſoleat tribui principaliter diſpẽſatio, innititur gratiæ. Per hoc igitur, quòd ad narrationé n papa concedat reſcriptum, ſiue commiſsionem, non c tur mecum diſpenſare, vt eſt textus notabilis in l. liber la ſecunda. quem ibi notat Ange. ff. de in ius vocand. ad hoc, vt papa per actũ quem facit, videatur diſpenſ nem inducere, ſex neceſſaria requirũtur. Primò, quòd ceps ſciat factum, & ex illo iuris diſpoſitionem. Secu ꝙ pariter ſciat eſſe opus in illo facto diſpẽſatione. Te quòd papa ex certa ſcientia affirmatiuum actum fac quòd illum exprimat. Quartò, quòd de cauſa diſpen F nis motiua cognoſcat. Quintò, quòd ex eius actu te non lædatur. Ita concludunt Innocen. & Ioan. And. n veniens. de filiis presbyter. & plures alij relati per M in dicta l. quidam. Sextò, quòd iſta in cõmiſsione fa tę pendente papa huic regulæ deroget, alias prędicta ſufficerent, vt eſt dictum ſuperiùs in 6. qõ. procemij, & quæſtione decimaquinta: quæ omnia in dicta comm ne defecerunt, & per conſequens dicendum, illam no ſtuliſſe ius quæſitũ. Nam licet ille, qui in prædictas p inciderat, in ſua cõmiſsione de prædictis incidenter n tionem fecerit, tamen non plenè & principaliter narr ctum ſuper eo diſpenſari petens, nec in ea diſpenſatu que apparet ius impetrãtis ſaluũ remanſiſſe. Et præſu ſito, quòd papa ſciuerit factũ, illa ſcientia non induc

ſolution
nem, qu
ſi ſumm
cap. ſi al
bat papa
dubio a
veniens.
mus. Et
& affinit
requirit
in d. l. qu
de reſcri
Bononi
cum mu
Nam lic
non per
Ioan. A
aliis cõ
interpre
cum cla
ſufficer
tertij, ſe
Alexan
dicta cõ
cum ex
nũquid
preſsè
peremp
ſint præ
Abb. in
ſiarũ. de
lib. 2. &
el 2. de
quo ad
preſsè n
mi ea, q
fuiſſe. C
hi, reſul
ſuadent
faciunt

ſolutionem excommunicationis incurſæ propter iniectio A
nem, quia requiritur, ꝙ expreſsè fiat, vt eſt text. in clemen. ſi ſummus. de ſenten. excõmunic. Nec obſtat gloſ. in dicto cap. ſi aliquãdo. quia illa gloſ. intelligitur quando apparebat papam ad effectũ illius actus abſoluere velle. Alias in dubio abſoluere non videtur, vt dicit domi. Anto. in d. ca. veniens. & in d. c. ſi aliquãdo. per tex. in dicta clem. ſi ſummus. Et hoc idem tenet Paul. in clem. eos. de conſanguini. & affinit. Quinimò præſuppoſito, ꝙ ſola ſciẽtia ſufficeret, requiritur etiã, quòd illa ſit expreſsè ſcripta, vt dicit Imol. in d. l. quidam. per gloſ. in cap. ſtatutum. in verb. literarum. de reſcrip. lib. 6. Quam ad hoc pro ſingulari notãt moder. Bononien. in repet. rubr. C. de proba. in ſeptima columna, cum multis cõcor. vt ſcribit Soci. in conſil. 59. circa finem. B
Nam licet papa diſpenſet cum clerico digno priuatione, non per hoc intelligitur tollere ius alteri quæſitũ, vt dicit Ioan. And. in cap. dudum. primo. in fin. de elect. quem cum aliis cõcordan. ſequitur Fely. in c. cauſam. in 9. col. verſicu. interpretatio priuilegij. de reſcrip. Et ſola expreſsio etiam cum clauſula, Non obſtãtibus. & clauſula, Supplentes. non ſufficeret ad inducendã habilitatẽ perſonæ cũ præiudicio tertij, ſecũdum magis cõmunem opinionem, quam refert Alexan. in d. l. quidam. in 3. colũ. Imò quando omnia prædicta cõcurrerent, quæ in caſu noſtro interuenerũt, etiam cum expreſſa derogatione iuris quæſiti, eſſet dubitãdum, nũquid papa dando immunitatẽ delinquẽti, videatur expreſsè tollere mihi ius quæſitum, auferendo exceptionem C
peremptoriã mihi cõpetentẽ? quod nõ examino hìc, cùm ſint præter propoſitã quęſtionem. Sed hoc pleniùs attigit Abb. in diſputatione ſua prima poſt doct. in c. quæ in eccleſiarũ. de cõſtit. & tangit expreſsè Alex. in cõſi. 136. in 2. col. lib. 2. & eſt text. & ibi notant omnes Moder. in c. ex parte. el 2. de offic. deleg. & dixi in alia quæſtione. Sufficit enim quo ad præſentẽ quæſtionem in prædicta cõmiſsione expreſsè non fuiſſe derogatum iſti regulæ, neque in ea expri mi ea, quæ ſuperiùs dicta ſunt neceſſaria ad talẽ effectum fuiſſe. Concludendum eſt igitur, per eam ius quæſitum mihi, reſultans ex exceptione dicti cap. eum qui. & ca. ſi quis ſuadente. 17. quæſt. quarta. non ſublatum eſſe. Pro quibus faciunt ea, quæ diſtinguẽdo ſcribit Deci. in c. quoniam. de

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D conſtitu.col.6.verſicu.prima eſt, quòd ſi conſtitutio dixi latiùs in alia quæſtione.

QVAESTIO DECIMANONA.

QVAERO, ponamus Papam lite pendente, fa reipublicæ cōceſsiſſe ſcriptum, vel commiſſion in prẹiudicium collitigantis, cum clauſula gen li, Non obſtante, nunquid erit locus iſti regulæ?

SOLVTIO. Pro ſolutione iſtius quæſtionis plura ſunt dici: tamen reſecando ſuperflua, concludendum locum non eſſe regulæ. Pro qua opinione eſt di Barto.in extrauag.ad reprimen.in verſic. non obſtan col. Et ratio iſtius deciſionis eſt, quia fauore reipu recedimus à regulis iuris, vt dicit Roma.in conſi.31.
E quòd poteſt auferri ius alicui, vt tradit Angel.in con incip.generoſus.in 1.col.cum multis concord. Quoni ter iſta, copioſè more ſuo cumulat Fely. in c. nonnu 7.fallentia.colum.22.cum duabus ſequen.de reſcrip eſt, quòd licet in pœnalibus non habeat locum ext illud tamen fallit, niſi ratione reipublicæ. Ita pulchre ſuluit Andr. Sicul.in conſil. 48.incip. præclarè. in 1 vol. Et ad propoſitum faciunt ea quæ longo diſcurr bit Iaſ.in l.Barbarius.in 6.col.ff.de offi. præto. Vbi cim dicta cumulat ſuper hoc. Per quæ Rota de anno XXXII.die 7.Aprilis in vna Bononien.bonorum de zileriis, coram domino Paulo Capiſucco tenuit ill nionem & limitationem ad iſtam regulam. Tamen
F ſuper hoc dubitabam, quia licet Papa propter bonum blicum poſſet ius quæſitum tollere, & cenſeatur p derogaſſe iuri communi, cuius ſcientiam præſumi bere: tamen ſecus eſt in iſtis regulis, quibus de ſtylo derogatum illis non cenſetur, etiam per clauſulas ge les, niſi de illis ſpecialiter fiat mentio, vt ſæpius dic vt latiùs ſcripſi in 6.q.procœmij, ita quòd regula iſta per obſtabit, niſi dicamus iſto caſu cenſeri in dubio gatum illi, quod non audeo firmare, cum nullibi ho betur, præſertim quia illa cauſa Bononi. erat profa qua ius quæſitū non fundatur ſicut in beneficialibus in profanis acquiritur verum ius, & dominiū, quod iure naturali, vt tradit Alex.in l.cùm hæredes. ff.de a poſ. Non ſic eſt in beneficialib. in quibus nemo eſt

nus, neque etiam ipſe Papa, vt in c.2.de pecul.cle.& in c. A
2.de dona.& in c.non liceat Papæ.12.q.1.Et ob eam cau-
ſam in profanis Papa proteſtatur ſe non velle alicui præ-
iudicare, vt patet in c.nouit.de iudic. & in c.per venerabi-
lem.qui fil.ſint legi.Et tradit Anto.Alex.in terminis iſtius
regulæ loquens, in conſil.147.in 3.col.& ante ipſum Soci.
conſi.32.col.penul.lib.1.Hinc eſt, quòd ſi laico Papa man-
daret, quòd dimitteret ius ſuum, & alteri cederet, non te-
neretur obedire, vt dicit Innocent. in c.quia plerique. de
immu.eccleſ.ſequitur Gemi.in repe.c.poſtulaſti.de reſcri.
Sed in beneficialibus aliud eſt dicendum, in quibus pro-
cedit iſta regula propter pleniſsimam Papæ iuriſdictio-
nem, vt dicitur in c.2.de præben. lib.6.& in clem.1.vt lite
penden.tradit Socin.conſil. 166.in 2. col.& conſil. 164.in B
antepenultima columna.

QVAESTIO VIGESIMA.

QVAERO, Nunquid commiſsio quæ tollit narra-
tiuam bullæ, dicatur tollere ius quæſitum?

SOLVTIO. Olim in Rota fuit datum hoc du-
bium in cauſa Redonen.capellæ coram Graſsis, & fuit di-
ctum quòd ſic, ex eo, quia per bullam verificatam in ſua
narratiua acquiritur ius in re, iuxta not. in c.ſi tibi abſen-
ti.de præbend. lib.6.& in c.fi. de conceſ.præben. eodem
libro. Sed ius acquiſitum per bullam non debet tolli per
commiſsionem, cùm ſit ius multis vigiliis & impẽſis pro-
curatum. Commiſsio autem non conceditur niſi ad effe-
ctum, vt ius & iuſtitia miniſtretur: non vt ius tollatur, & C
ideo ſi contrarium fit, erit locus regulæ.

Et ſecundum iſtam reſolutionem poſſent plures ſimiles
quęſtiones decidi, quæ fuerunt etiam olim tempore Sixti
ventilatæ in Rota, quas propter penuriam temporis, non
examino, cùm vnico verbo reſolui poſſent, vt dicamus in
iſtis omnibus caſibus ſequentibus tolli ius quæſitũ, & lo-
cum eſſe regulæ. Primò, quando commiſsio mandat non
ſtari aſſertis per Papã in ſuis literis, niſi quatenus oſten-
datur ſupplicatio. Secundò, quando commiſsio mandat,
quòd ad probandum ea, quæ poſt inſtrumentum probari
deberent, detur fides ſolùm teſtibus. Tertiò, quando per
gratiam perinde validatur diſpẽſatio, & ſuppletur expreſ-
ſio, & ea quæ ſunt tacita in prima. Quartò, per commiſ-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D ſionem, per quam Papa mandat nouas prærogatiuas
ficere ad beneficia acceptata, etiam tollitur ius quæſi
Quintò, quando per commiſsionem reiectiuam ab
commiſsionis, mandatur dari fidem probationi ali
ualidæ. Sextò, quando commiſsio abſoluit à neceſ
probandi illum, qui impetrauerat beneficium, vt re
tum. Septimò, quando commiſsio ſupplet tempo
pſum, vel tollit impedimentũ. Octauò, quando com
ſio mandat dari fidem libris Secretariorũ. Nonò, qu
mandat validare collationem ordinarij non rite fa
Decimò, quando Papa declarat beneficiũ non eſſe
prehenſum ſub gratia. Huiuſmodi ſimiles ſexcent
quæſtiones ad regulam iſtam pertinentes. Quæ fa
E deductis in præcedentibus & ſeq. quæſt. decidi pot

Non tamen omitto, quòd anno M.D.XXX. de men
bruario coram R.P.D. Petro Vortio Epiſcopo Aqu
vna Palen. Abbatiæ, pro D. Patriarcha de Hieruſalé
tigit ſimilis quæſtio ſuperioribus. Fuit igitur dubita
nunquid ſi commiſsio mandat caſſari ſupplicationē
regiſtro antequam peruenerit ad manus impetrant
catur locum eſſe huic regulæ, tanquam dicatur to
quæſitum? Domini conſuluerunt quòd non. Quia
quam ſupplicatio perueniat ad manus partis, pote
ſari & reformari per Datarium, & alios officiales, vt
rientia docemur: tantò fortius per Papam. Nam non
tur adhuc parti ius quæſitum, donec ſupplicatio ſi
F xata, & producatur in mundum: arg. l. contractus. C
inſtru. Si tamen Papa antequam exeat manus offici
mandet caſſari, locus non erit regulæ, & ita iudica

QVAESTIO VIGESIMAPRIMA.

QVAERO, Quia ſæpe Papa in literis ſuis ve
clauſula, Non obſtante collatione alteri
prout fecit in vna Hiſpalen. inter Domin
ſcopum Solis, & Franciſcum Miranda, nunquid dicta
ſula tollat ius quæſitum ex collatione valida?

SOLVTIO. Compoſtel. Io. And. Abb. & Mod. in
ſam. de reſcri. dicunt illa verba ius quæſitum non to
quia intelligi debent de collatione inualida. Et hoc
Alex. pluribus locis ſequitur, cumulatis per Mod. Pa
in l. ſi. ff. de conſti. prin. & reaſſumit Deci. in conſ. 39

col.& vltra ipſos hoc idem Alex.tenet in conſi.34. col.pe. A & conſi.108.col.2.in 6.volu.nouiter impreſſo.

Sed in contrarium facit deciſ.Mod.Dominorum meorum facta in vna cauſa Poloniæ coram D. Camillo de Balionibus de menſe Octob.M.D.XX. In qua voluerunt gratiam reſeruationis beneficiorum cum ſuſpenſione quarumcunq; gratiarum, exceptis nominationibus regiis, intelligi debere de nominationibus validis, non de inualidis & reuocatis. Quam Dominorum deciſ.latiſsimè ſcribit D.Guli.Caſsiodorus Epiſcopus Algar.in ſuis collectaneis deciſionum.fol.154. Et pro ea facit tex.in c.dudum.2. de elec.& in c.ſi gratioſè.de reſcri.lib.6. & in c.nõ poteſt. de præben.eod.lib. Quibus iuribus probatur diſpenſationem cum retẽtione beneficiorum obtentorũ conceſſam, B intelligi de retentione valida & canonica, non de inualida. Quia proditum eſt, verba generaliter prolata, intelligi debere de actu valido, non de inualido, vulg.l.4.§.condemnatum.de re iudi.l.1.§.docere.ff.ne quis eũ qui in ius voc.vi exi.& in c.qualiter.de pact.& in c.veniens.de cleri. non reſi.per quæ iura ſimul cum aliis rationibus & dictis, Deci.in c.1.in 5.& 6.col.impugnat Compoſtel.ac etiã Fel. de eius dicto videtur dubitare in d.c.cauſam. in 13. col. in verſi.non obſtante collatione, &c.in fi.illius verſ.Pro quibus faciunt quæ Aret.tradit in l.in ſubſtitutione. col.pen. & fi.ff.de vulg.& pupil. Et magis in indiuiduo faciunt ea, quæ Abb.dicit in conſi.98.in cauſa & quæſtione. col.pen. verſic.prætereà.vol.1.& quæ dicit Bart.in l.non putauit.§. C non quæuis.ff.de bo.poſ.contra tab. Nam de actu inualido non eſt neceſſaria mentio, vt latè tradunt Mod.in c.ex tenore.poſt gl.ibi de reſcri. Clauſula igitur prædicta, Non obſtante collatione alteri facta, debet potius intelligi de collatione valida, quæ obſtat, non de inualida, quæ non obſtat, nec per conſequens derogatione eget.

Quid dicendum? Conſiderandum eſt diligenter, quòd magna eſt differentia inter clauſulis præſeruatiuas gratiarum, poſitas in gratia tertij, quæ non tendunt in præiudicium, neque in gratiam, vel vtilitatem tertij & clauſulam, Non obſtante. Quia clauſula præſeruatiua ab vſu patrisfamiliàs, præſeruat gratiam quatenus ſit valida: prout in exemplo dictæ deciſionis contigit. Nam in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D illo caſu Leo Papa x. reuocauerat per ſuã regulam
nominandi facultates ad beneficia conceſſas Regi
niæ, qui fortè iam ante reuocationem ad benefic
caturum quendam nominauerat. Poſteà idem Leo
ceſsit Oratori dicti Regis nunc epiſcopo Plocen. gra
reſeruationis cum ſuſpenſione omnium gratiarum
ctatiuarum, exceptis nominationibus præfato Regi
ceſsis. Vacauit poſteà beneficium, fuit dubitatum
deberetur, nominatio à Rege ante reuocationem,
rò Oratori? Dicebat Orator, quòd ſibi debebatur,
ꝙ nominationes erant per regulam reuocatæ. Repl
alter, nominationes fuiſſe poſteà per clauſulam po
in reſeruatione Oratoris pręſeruatas. Triplicabat O
E per dictã clauſulam, videri nominationes tantùm va
non inualidas pręſeruari, per iura ſuperiùs alleg. Ta
Rota omnibus diſcuſsis pro Oratore pronuntiauit,
pter prædictam rationem clauſulæ præſeruatiuæ, q
nit ad augendum gratiam, & non ad diminuendum
l. legata inutiliter. de adim. lega. Non ita in clauſula
obſtante collatione alteri facta, quæ venit ad dimi
nem & ſic eſt odioſa: cõuenit igitur eam mitiùs inte
tari, quia, vt dicit gl. Bar. & Mod. in l. fi. §. in cõputa
C. de iu. deli. & Domi. in c. ſi Papa. in fi. prin. de pri
potiùs debet tolerari, ꝙ verba reſcripti odioſi nihi
rentur, quàm ꝙ aliquis damnum patiatur: non qui
hoc non poſsit, ſed quia in dubio non præſumit
F alteri tollere ius quęſitum. Et ſic apparet, ꝙ illa deci
minorum continet longè diuerſum caſum ab iſto,
tim etiã propter rationes, quas poſui ſuperiùs in
latiùs Fely. & Mod. roborant in d. c. cauſam. in 9. &

QVAESTIO VIGESIMASECVNDA.

QVAERO, Vtrum in caſibus in quibus regu
læſis non ſuffragatur, ſit aliquod remedium
ditum de iure communi ad annullandam gra
per quam alicui tollitur ius quæſitum?

SOLVTIO. Duplex eſt remedium de iure com
Primum per viam actionis, ex l. 2. §. ſi quid à princip
quid in lo. publ. & ex aliis legibus ſuperiùs alleg. in
2. q. Nam dabitur actio ex illis legibus ad retract
annullandam gratiã præiudicialem, petendo illam

lari ex defectu intentionis papæ, per plures coniecturas, A
quas Fely. tradit in c. ſuper literis. de reſcript, & Decius cō
ſi. 541. Et licet iſto caſu non ſit prodita aliqua ſpecialis, &
nominata actio ad retractandum gratias præiudiciales,
tamen illa actio ex lege ſufficit. Nam, vt dicit Bart. in l. 1. ff.
de cond. ex lege, quando lex non inducit aliquam actionē
ſpecialem, ſemper competit actio ex lege tanquam ſubſidiaria.
Secundum remedium ordinarium de iure communi datur per viā exceptionis, quæ agēti obſtat, & ſemper
defectus intētionis principis debet eſſe fundamentū agentis vel excipientis: quia vbi alias intentio papæ eſſet clara
ad præiudicādum in iſtis beneficialibus, & derogaret huic
regulæ ceſſarēt omnia remedia, & ſequēda eſſet papæ volūtas, vt ſuperius dictū eſt in alia. q. vel cōpetit off. iudicis. B

QVAESTIO VIGESIMATERTIA.

QVAERO, an legatus de latere, vel alius inferior ordinarius poſsit tollere expreſſe ius quæſitum, derogando huic regulæ ſicut papa?

SOLVTIO. Concludendum eſt quòd non, quia hoc ſolius principis eſt, vt tenet expreſsè Bal. in l. 2. col. 10. verſic.
nota ꝙ plenitudo. C. de ſeruitu. & aqua. & hoc etiam tenet
Federic. in conſi. 200. & Rom. in conſi. 37. viſo puncto, ver.
quo ad ſecundum. cum pluribus aliis concordantiis traditis per Stephanum Bertrandum in conſil. 12. circa fin. lib. 3.
Et hoc quod dictum eſt de legaro, generaliter procedit in
quocunque alio inferiore, vt Decius poſt mod. latiùs probat in cap. ex parte. el ſecundo, in 4. col. de offi. deleg. vbi C
hoc limitat non procedere, quando per viam legis ſtatuendo ius quæſitum tolleretur, vt ibi latiùs per eum.

REGVLA DE INFIRMIS RESIGNANTIBVS INFRA VIGINTI DIES.

ITEM voluit, quòd ſi quis in infirmitate conſtitutus reſignauerit aliquod beneficium, ſiue ſimpliciter ſiue ex cauſa permutationis, & poſtea infra viginti dies, à die per ipſum reſignantem præſtandi conſenſus computandos, de ipſa infirmitate deceſſerit, ac ipſum beneficium conferatur per reſignationem ſic factam: Collatio huiuſmodi nulla ſit, ipſumque beneficium per obitum vacare cenſeatur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN